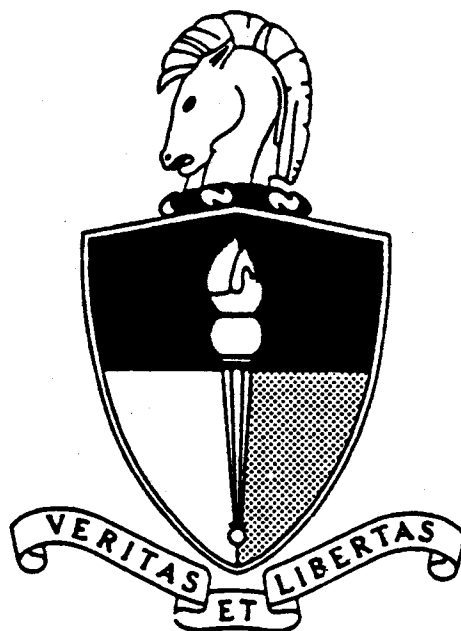

***SPECIAL FORCES
FUNCTIONAL LANGUAGE COURSE***

**TAGALOG
MODULE 6
MEDICAL
LESSONS 42 - 46**

**TAGALOG
DEPT**

UNITED STATES ARMY JOHN F. KENNEDY SPECIAL WARFARE CENTER & SCHOOL

This publication is to be used primarily in support of instructing military personnel as part of the Defense Language Program (resident and nonresident). Inquiries concerning the use of materials, including requests for copies, should be addressed to:

Defense Language Institute
Foreign Language Center
Nonresident Training Division
Presidio of Monterey, CA 93944-5006

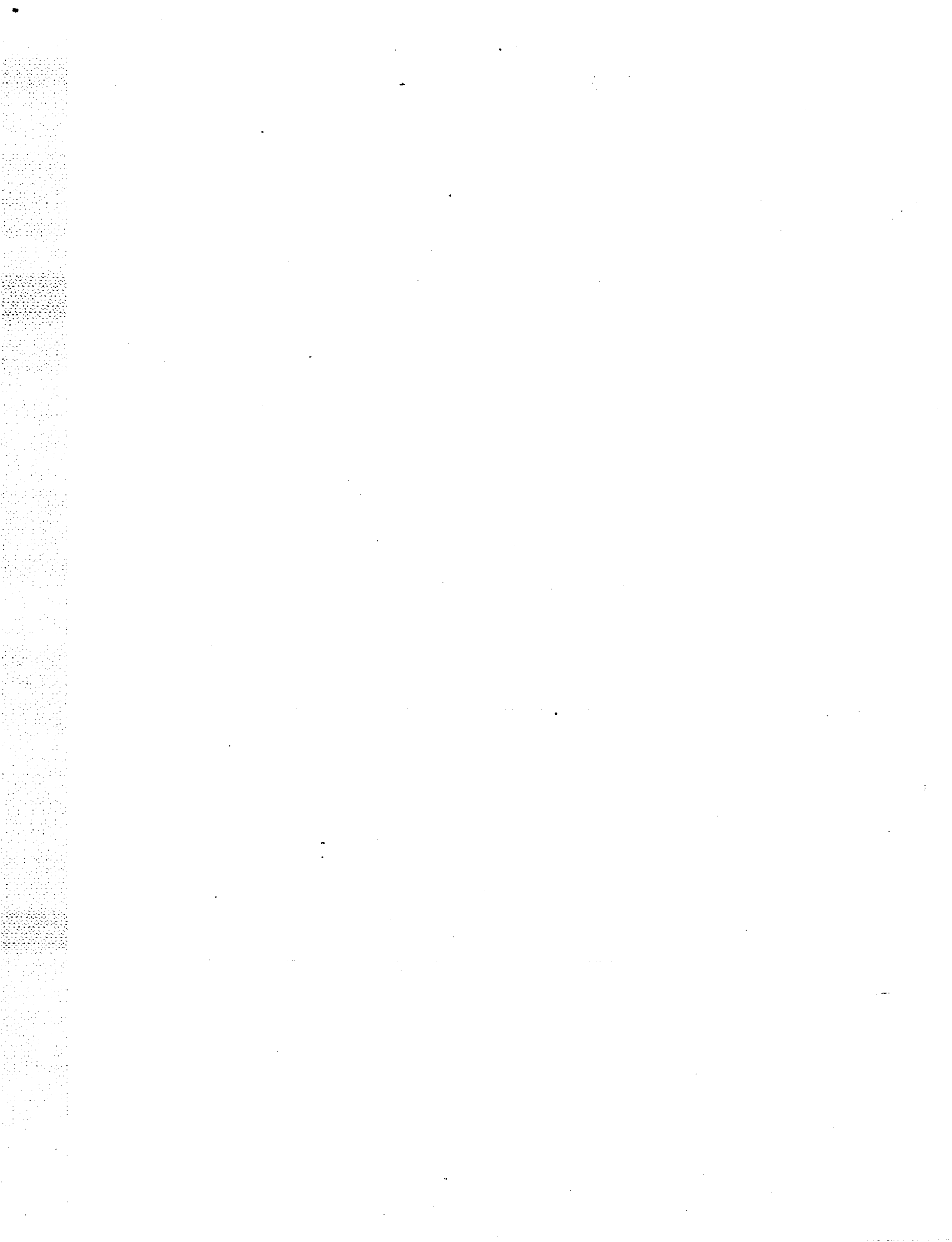
Topics in the areas of politics, international relations, mores, etc., which may be considered as controversial from some points of view, are sometimes included in the language instruction for DLIFLC students since military personnel may find themselves in positions where a clear understanding of conversations or written materials of this nature will be essential to their mission. The presence of controversial statements--whether real or apparent--in DLIFLC materials should not be construed as representing the opinions of the writers, the DLIFLC, or the Department of Defense.

Actual brand names and businesses are sometimes cited in DLIFLC instructional materials to provide instruction in pronunciations and meanings. The selection of such proprietary terms and names is based solely on their value for instruction in the language. It does not constitute endorsement of any product or commercial enterprise, nor is it intended to invite a comparison with other brand names and businesses not mentioned.

In DLIFLC publications, the words *he*, *him*, and/or *his* denote both masculine and feminine genders. This statement does not apply to translations of foreign language texts.

The DLIFLC may not have full rights to the materials it produces. Purchase by the customer does not constitute authorization for reproduction, resale, or showing for profit. Generally, products distributed by the DLIFLC may be used in any not-for-profit setting without prior approval from the DLIFLC.

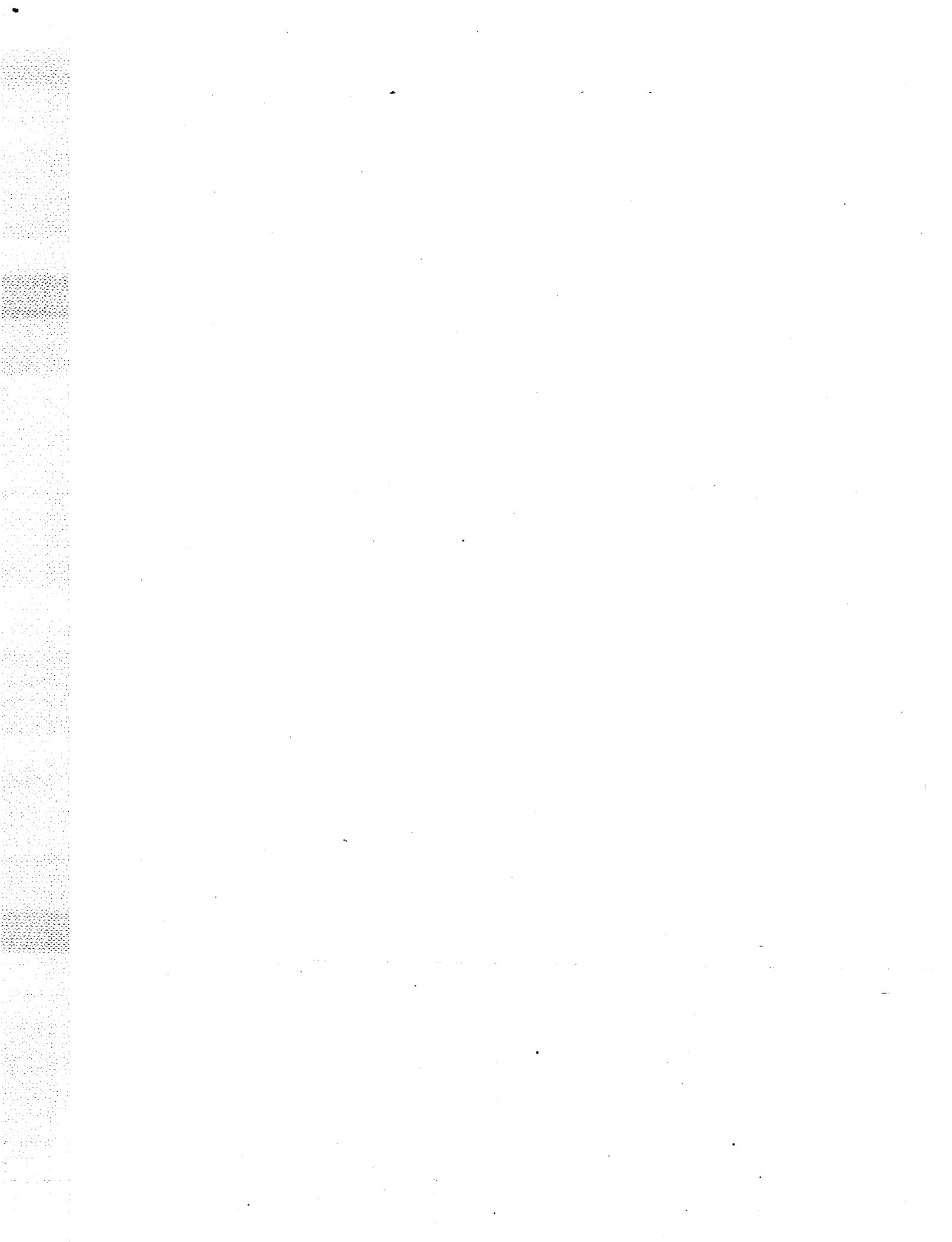
TAGALOG LESSON 42
STUDENT TEXTBOOK

OBJECTIVES

By the end of this lesson, you should be able to:

- Recognize aurally the Tagalog vocabulary associated with performing rescue breathing
- Present orally the Tagalog vocabulary associated with performing rescue breathing
- Issue instructions in Tagalog using the military instructional words related to the task
- Ask and respond to simple questions in Tagalog related to the task.

CORE TEXT AND TRANSLATION OF TASK

TASK: PERFORM RESCUE BREATHING

TASK: GAWIN ANG PAGLIGTAS NA PAGHINGA

Procedure:

Pamamaraán:

Check to determine if the patient is alive.

Tsekin para malaman kung buhay ang pasyente.

Call for help.

Tumawag ng saklolo.

Lay the patient on his back.

Ihigâ ang pasyente sa kanyang likod.

Open airway.

Buksan ang daanan ng paghinga.

Look, listen, and feel.

Tumingín, makiníg, at makiramdám.

Use this procedure if the patient has no pulse and is not breathing:

Gamitin ang paraan na ito kung waláng pulsó at hindi humíhingá ang pasyente:

Pinch nose of the patient. Close firmly.

Pisilín ang ilóng ng pasyente. Isaráng mabuti.

Inhale deeply. Cover tightly with your mouth on patient's mouth.

Humingá nang malalim. Ipat na mahigpít ang iyong bibíg sa bibíg ng pasyente.

Breathe four slow, deliberate breaths.

Hingahán ng apat na mabagal, sadyáng pagsaling-hingá.

Look, listen, and feel.

Tumingín, makiníg, at makiramdám.

If patient has a pulse but is not breathing, perform mouth-to-mouth resuscitation. Breathe one time every five seconds. Look, listen, and feel between each breaths.

Kung may pulso ang pasyente pero hindi humíhingá, gawín mo ang bibíg-sa-bibíg na pagpamalay-tao. Hingahán ng isáng beses sa bawat limáng saglít. Tumingín, makiníg, at makiramdám sa pagitan ng bawat pagsaling-hingá.

If there is no response, remove patient's upper body clothing.

Kung walàng pagtugón, alisín ang damít ng pasyente mulâ sa itaás ng katawán.

Locate the tip of the xiphoid process with index and middle fingers.

Hanapin ang dulo ng gitnâ ng tadyáng sa pamamagitan ng hintuturò at hinlalati.

Place the other hand next to index finger.

Ilagáy ang kabiláng kamáy sa tabí ng hintuturò.

Move first hand on top of the second hand. Interlock your fingers.

Ipatong ang unang kamáy sa ibabaw ng ika-lawáng kamáy. Isalabíd ang iyong mga daliri.

Lock elbows. Kneel with both knees beside patient.

Ipirmé ang mga siko. Lumuhód sa parehong tuhod sa tabí ng pasyente.

Lean forward. Your shoulders must be directly above your hands.

Humilig na paharap. Ang iyong mga balikat ay dapat nasa tuwirang itaas ng iyong mga kamáy

Depress patient's chest 1 and 1/2 to 2 inches, fifteen times. Count one and two and three and four . . . and fifteen.

Idiín ang dibdíb ng pasyente ng isá't kalahatì hanggáng dalawáng pulgada. ng labinlimáng beses. Bumilang nang isá, at dalawá, at tatló, at apat . . . at labinlimá.

Open airway. Pinch nose. Breathe two breaths.

Buksán ang daánan ng paghingá. Pisilín ang ilóng. Hingahán ng dalawáng paghingá.

Repeat this cycle four times.

Ulitin itóng síklo ng apat na beses.

Look, listen, and feel after the fourth time.

Tumingín, makiníg, at makiramdám pagkatapos ng ika-apat na beses.

If there is no response, repeat cycle until:

Kung waláng pagtugón, ulitin ang síklo hanggáng:

The patient responds.

Tumugón ang pasyente.

You are completely exhausted and cannot continue.

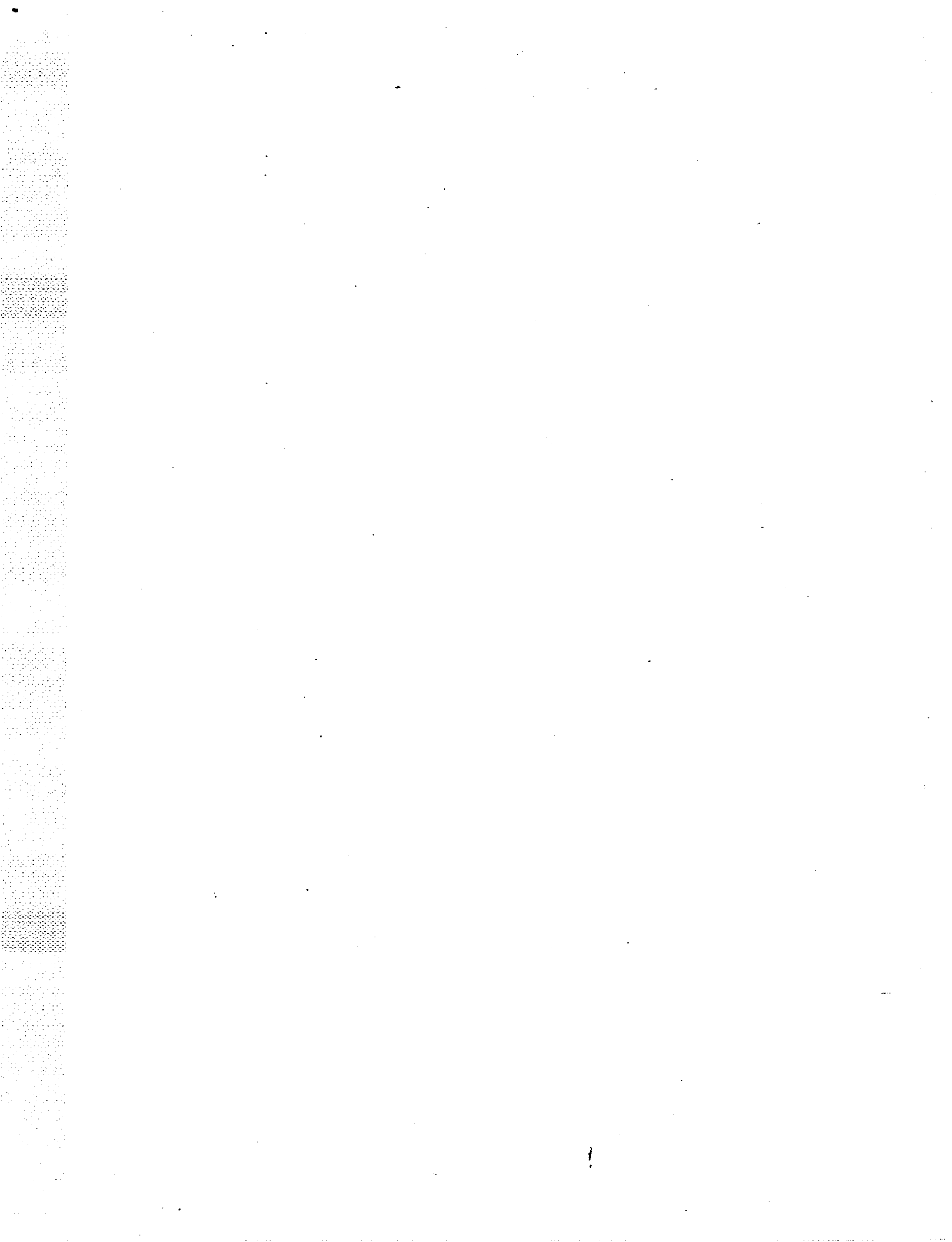
Ikaw ay lubusang napagod at hindi makapagpatuloy.

Someone relieves you.

May ibáng tao na papalít sa iyó.

The patient is pronounced dead by a
physician.

Ang pasyente ay ipinahayag na patáy
ng doktor.

HOMEWORK

Listen to the tape.

Perform Rescue Breathing

gawin

ang pagligtas

na paghinga

Gawin ang Pagligtas Na Paghinga

VOCABULARY #1

Listen to the tape.

Procedure:
Check to see if the patient is alive.
Call for help.

Pamamaraan:

alamin

tsekin para malaman

pasyente

kung

buhay

ang pasyente

kung buhay ang pasyente

Tsekin para malaman kung buhay ang pasyente.

tumawag

ng saklolo

Tumawag ng saklolo

VOCABULARY #2

Listen to the instructions on the tape.

Lay the patient on his back.
Open airway.
Look, listen, and feel.

ihiga

ihiga ang pasyente

sa kanyang likod

Ihiga ang pasyente sa kanyang likod.

buksan

ang daanan ng paghinga

Buksan ang daanan ng paghinga.

FIGURE 1
Buksan ang daanan ng paghinga

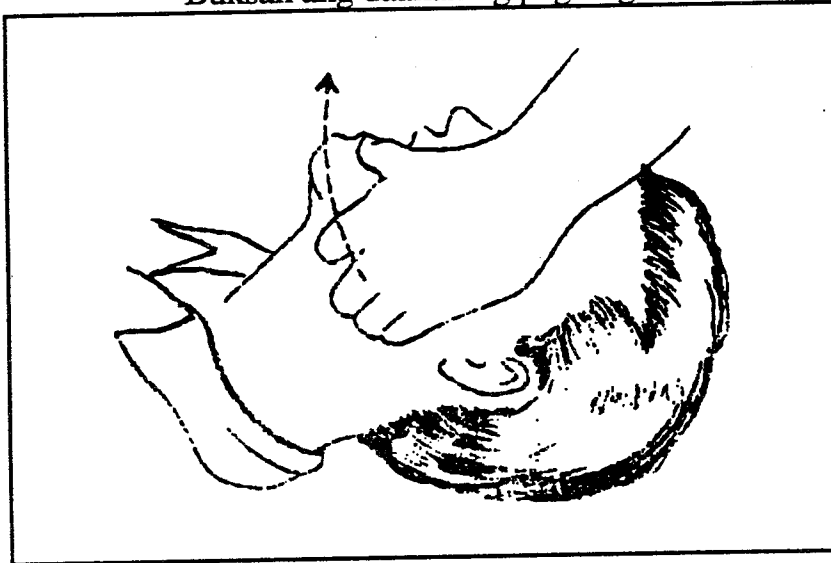

FIGURE 2
Buksan ang daanan ng paghinga

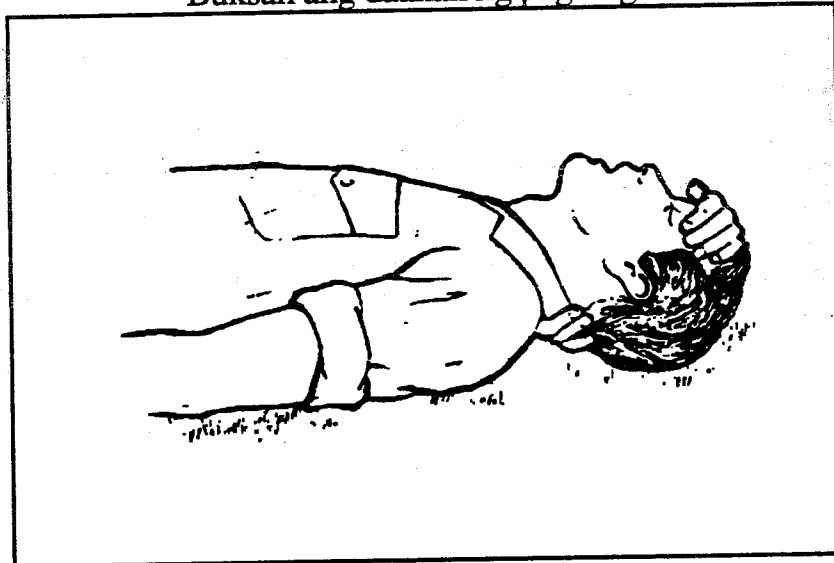

FIGURE 3
Buksan ang daanan ng paghinga

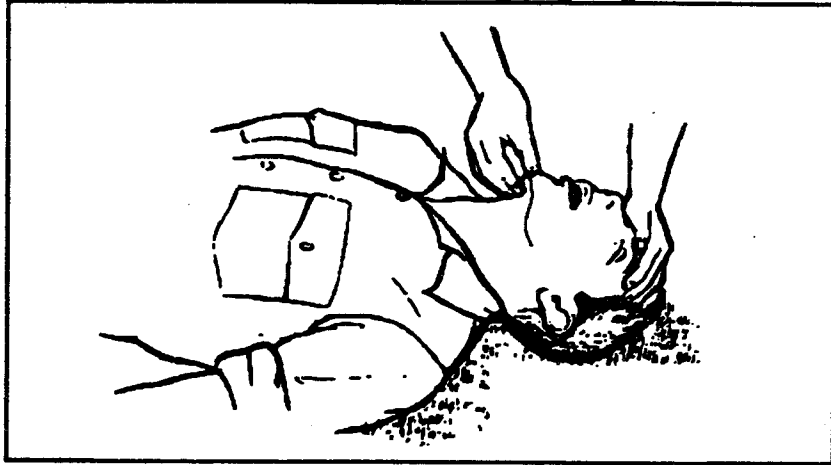

FIGURE 4
Buksan ang daanan ng paghinga

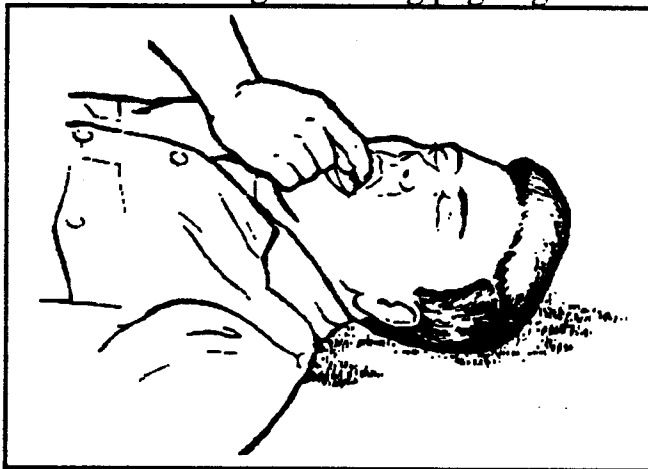

FIGURE 5
Buksan ang daanan ng paghinga

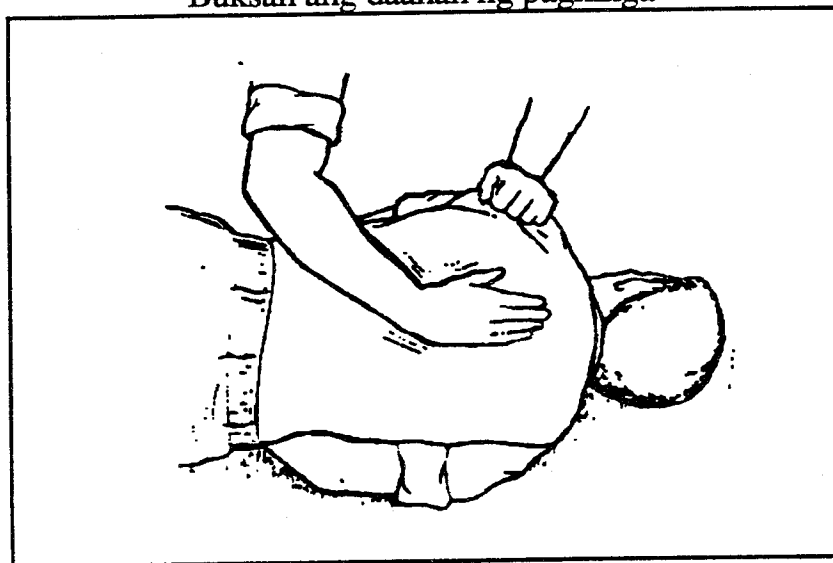

FIGURE 6
Buksan ang daanan ng paghinga

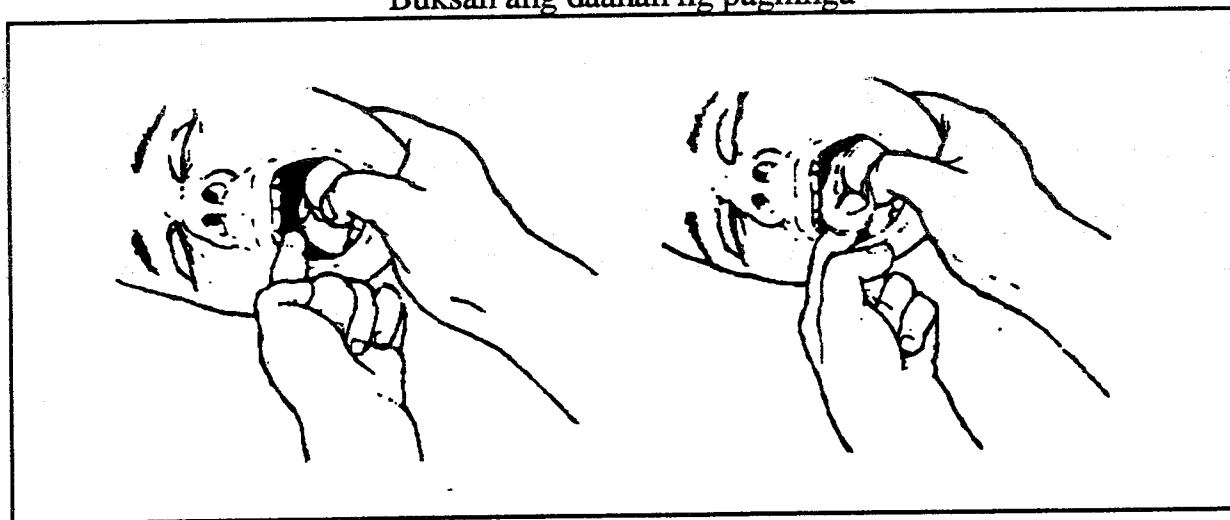

FIGURE 7
Buksan ang daanan ng paghinga

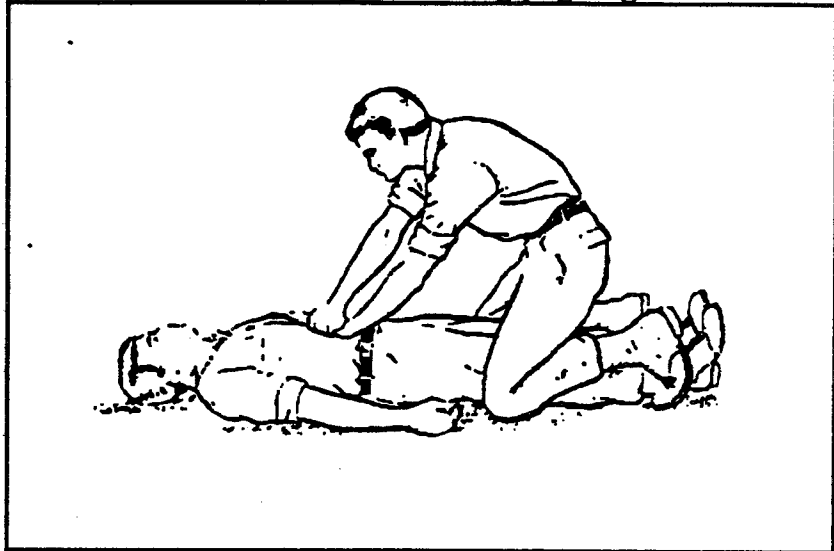

FIGURE 8
Tumingin, makining

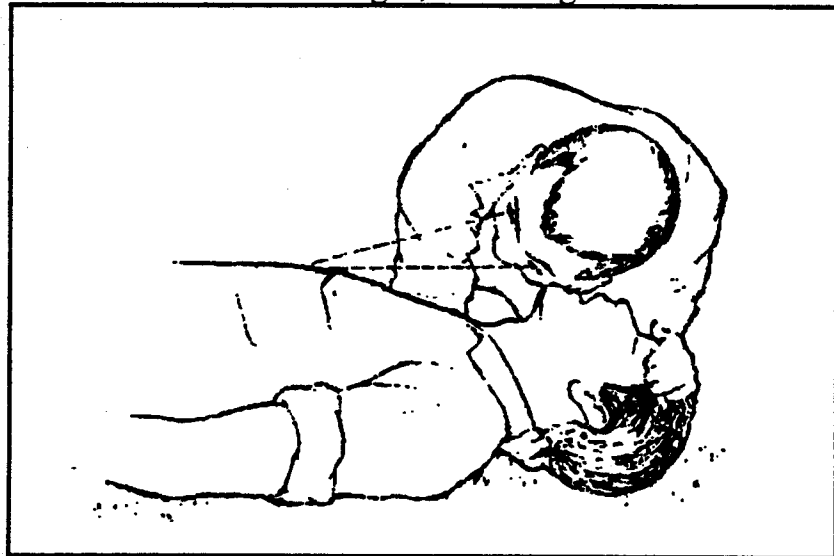
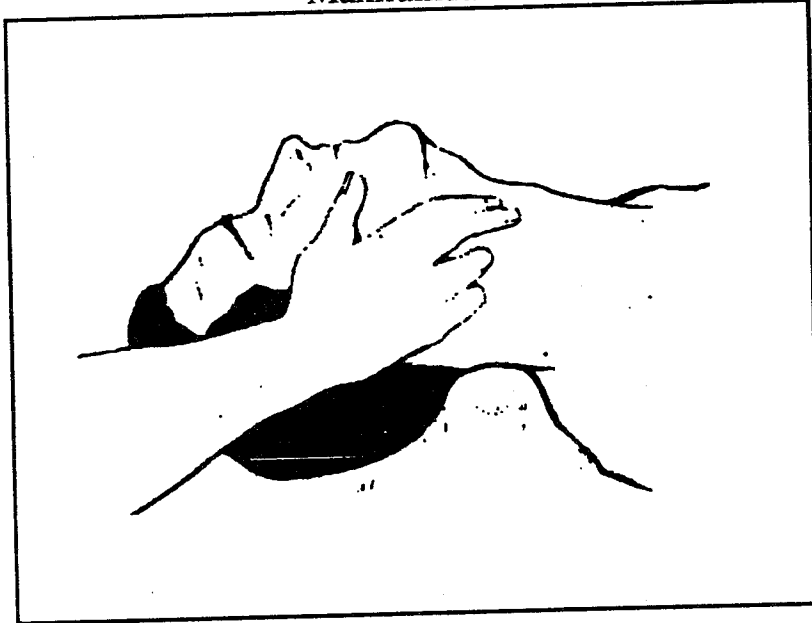

FIGURE 9
Makiramdam

tumingin

makinig

at makiramdam

Tumingin, makinig, at makiramdam.

EXERCISE #1

Listen to the instructions on the tape.

<u>Tagalog</u>		<u>English</u>
a. pasyente	___	help
b. saklolo	___	pulse
c. buhay	___	alive
d. daanan ng paghinga	___	patient
e. tsekin	___	check
f. sa kanyang likod	___	feel
g. pulso	___	his back
h. mikaramdam	___	airway
i. makinig	___	listen
j. humihinga	___	breathing

VOCABULARY #3

Listen to the tape.

Use this procedure if the patient has no pulse and is not breathing:
Pinch nose of the patient. Close firmly.
Take a deep breath. Form a tight seal with your mouth on
patient's mouth.
Deliver four slow, deliberate breaths.

FIGURE 10

gamitin ang paraan na ito

pulso

ay walang pulso

humihinga

at hindi humihinga

kung walang pulso at hindi humihinga ang payente

Gamitin ang paraan na ito kung walang pulso at hindi humihinga ang pasyente.

pisilin

ang ilong

Pisilin ang ilong ng pasyente.

isarang

mabuti

Isarang mabuti.

huminga

nang malalim

Huminga nang malalim.

ilapat

na mahigpit

Ilapat na mahigpit.

ang iyong bibig

pasyente

sa bibig ng pasyente

Ilapat na mahigpit ang iyong bibig sa bibig ng pasyente.

hingahan

ng apat na

mabagal

sadyang

pagsaling-hinga

Hingahan ng apat na mabagal, sadyang pagsaling-hinga.

EXERCISE #2

Listen to the instructions on the tape.

Step #1

__ hingahan	__ pulso	__ mabagal	__ malalim
__ pisilin	__ ilapat	__ ilong	__ mahigpit
__ apat	__ sadyang	__ bibig	

Step #2

a. Gamitin ang paraan na ito kung ang pasyente ay walang _____
_____.

b. _____ ng apat na _____,
_____ pagsaling-hinga.

c. _____ na _____ ang iyong _____
sa bibig ng pasyente.

d. _____ ang ilong ng pasyente.

e. Huminga ng _____.

EXERCISE #3

Listen to the instructions on the tape.

FIGURE A

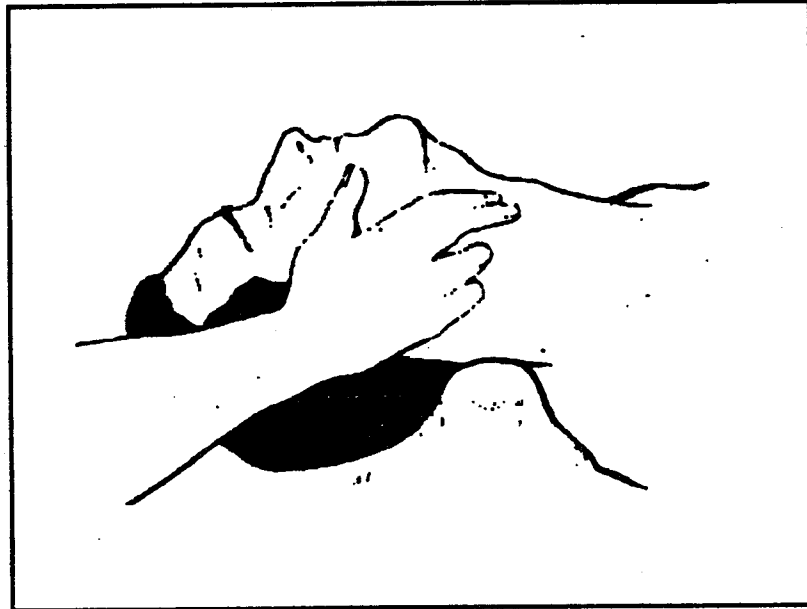

FIGURE B

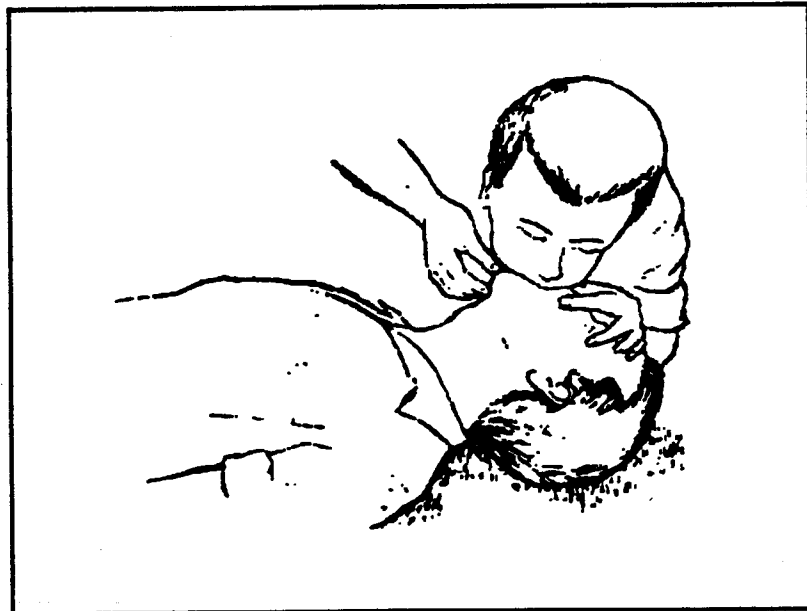

FIGURE C

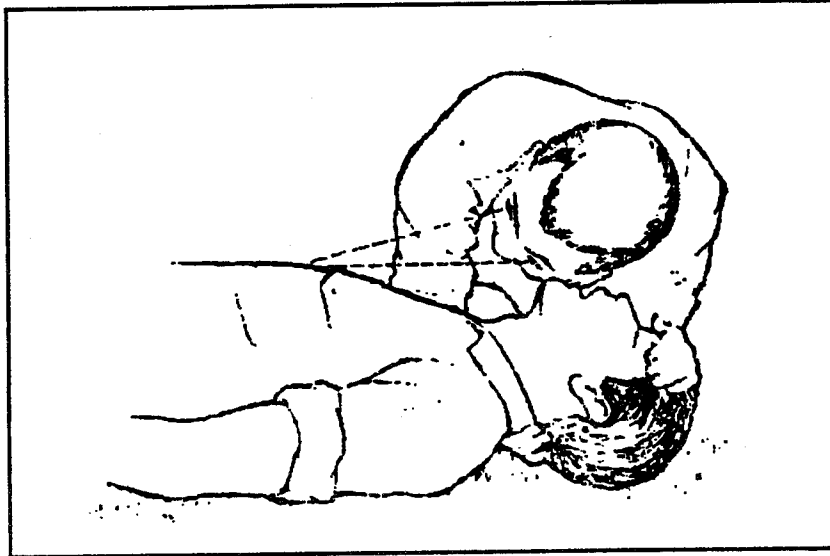
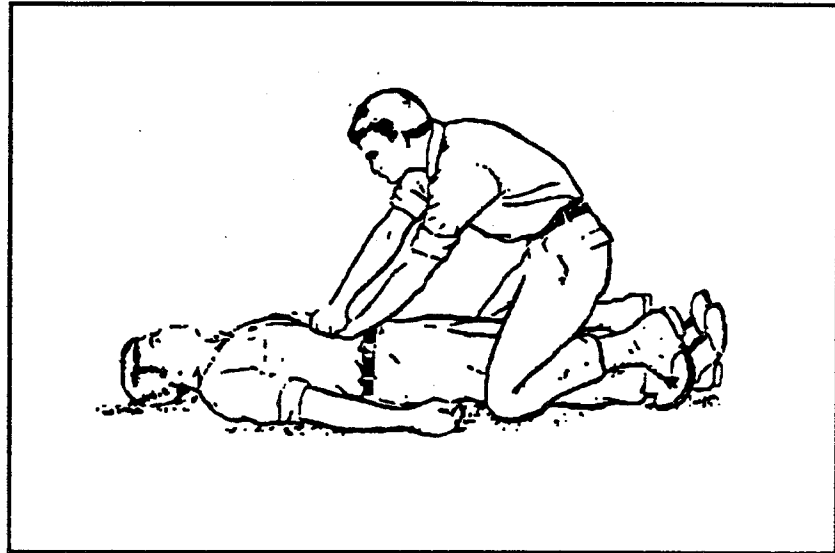

FIGURE D

1. Tumingin, makinig
2. Buksan ang daanan ng paghinga.
3. Pisilin ang ilong ng pasyente. Isarang mabuti.
4. Hingahan ng apat na mabagal, sadyang pagsaling-hinga.
5. Makiramdam
6. Huminga nang malalim. Iapat na mahigpit ang iyong bibig sa bibig ng pasyente.

VOCABULARY #4

Listen to the tape.

Look, listen, and feel.
If patient has a pulse but is not breathing, perform mouth-to-mouth
resuscitation. Use the rate of one breath every five seconds.
Look, listen, and feel between breaths.

Tumingin, Makinig at makiramdam.

may pulso

pero hindi humihinga

kung may pulso pero hindi humihinga ang pasyente

bibig-sa-bibig na pagpamalay-tao

gawin mo ang bibig-sa-bibig na pagpamalay-tao

Kung may pulso pero hindi humihinga ang pasyente, gawin mo ang bibig-sa-bibig na pagpamalay-tao.

hingahan

ng isang beses

hingahan ng isang beses

sa bawat

sa bawat limang saglit

Hingahan ng isang beses sa bawat limang saglit.

tumingin, makinig, at makiramdam

sa pagitan ng

sa pagitan ng bawat pagsaling-hinga

Tumingin, makinig, at makiramdam sa pagitan ng bawat pagsaling-hinga.

VOCABULARY #5

Listen to the tape.

If there is no response, remove patient's upper body clothing.

pagtugon

kung walang pagtugon

alisin

ang damit

ng pasyente

itaas

mula sa itaas ng katawan

alisin ang damit ng pasyente mula sa itaas ng katawan

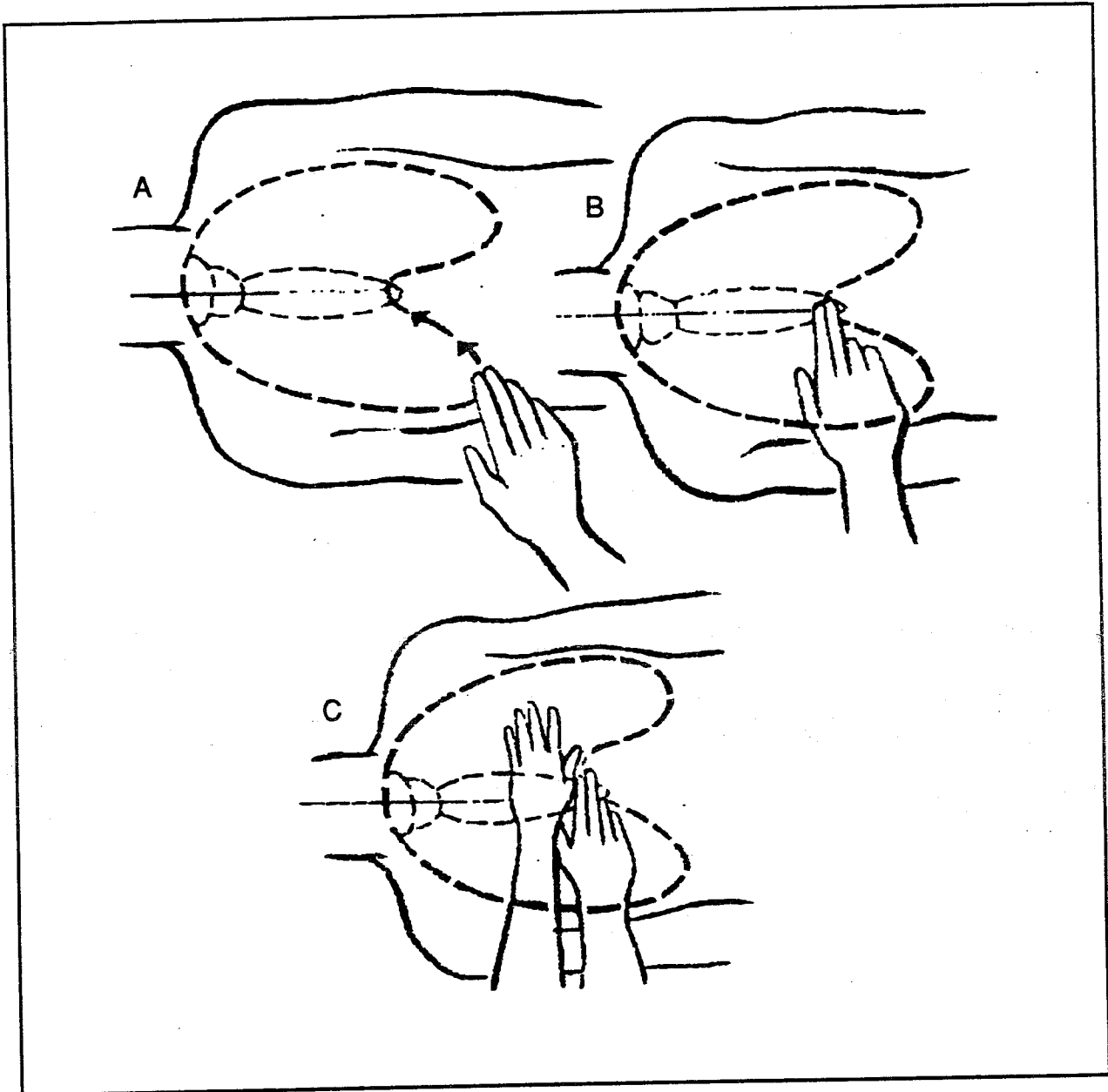
Kung walang pagtugon, alisin ang damit ng pasyente mula sa itaas ng katawan.

VOCABULARY #6

Listen to the tape.

Locate the tip of the xiphoid process with index and middle fingers.
Place the other hand next to index finger.
Move first hand on top of the second. Interlock your fingers.

FIGURE 11
Hanapin ang dulo ng gitna ng tadyang

hanapin
ang dulo
ng gitna ng tadyang

hanapin ang dulo ng gitna ng tadyang

sa pamamagitan ng

hintuturo

hinlalato

sa pamamagitan ng hintuturo at hinlalato

Hanapin ang dulo ng gitna ng tadyang sa pamamagitan ng hintuturo at hinlalato.

ilagay

kabilang

kamay

ilagay ang kabilang kamay

sa tabi ng

sa tabi ng hintuturo

Ilagay ang kabilang kamay sa tabi ng hintuturo.

ipatong

unang

ang unang kamay

ipatong ang unang kamay

sa ibabaw ng

ika-lawang

sa ibabaw ng ika-lawang kamay

Ipatong ang unang kamay sa ibabaw ng ika-lawang kamay.

isalabid

mga daliri

Isalabid ang iyong mga daliri.

EXERCISE #4

Listen to the instructions on the tape.

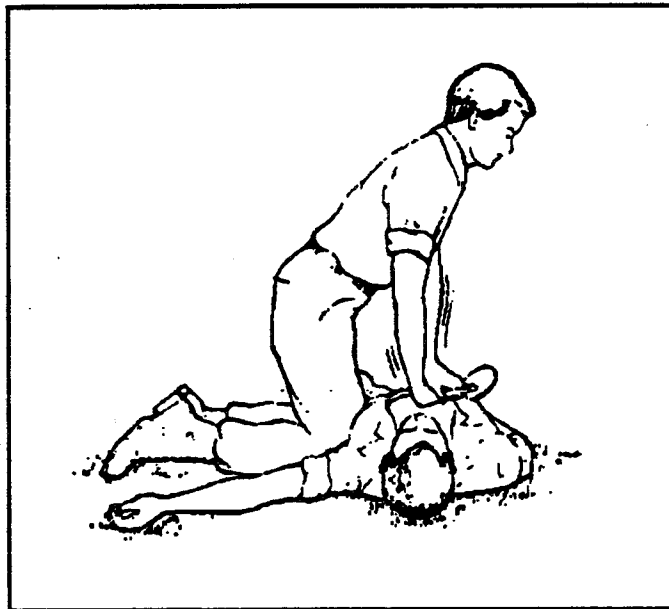
a. between each breaths	mouth to mouth resuscitation
b. response	remove
c. tip	index
d. lock	interlock
e. xiphoid process	middle finger
f. every	between
g. on top of	next to
h. on top of	next to
i. clothing	body
j. clothing	body

VOCABULARY #7

Listen to the tape.

Lock elbows. Kneel with both knees beside patient.
Lean forward. Your shoulders must be directly above your hands.

FIGURE 12

ipirme

ang mga siko

Ipirme ang mga siko.

lumuhod

parehong

sa parehong tuhod

lumuhod sa parehong tuhod

sa tabi

sa tabi ng pasyente

Lumuhod sa parehong tuhod sa tabi ng pasyente.

humilig

na paharap

Humilig na paharap.

mga balikat

ang iyong mga balikat

ang iyong mga balikat ay dapat

tuwirang

nasa itaas

nasa...itaas

ng iyong kamay

tuwirang itaas ng iyong mga kamay

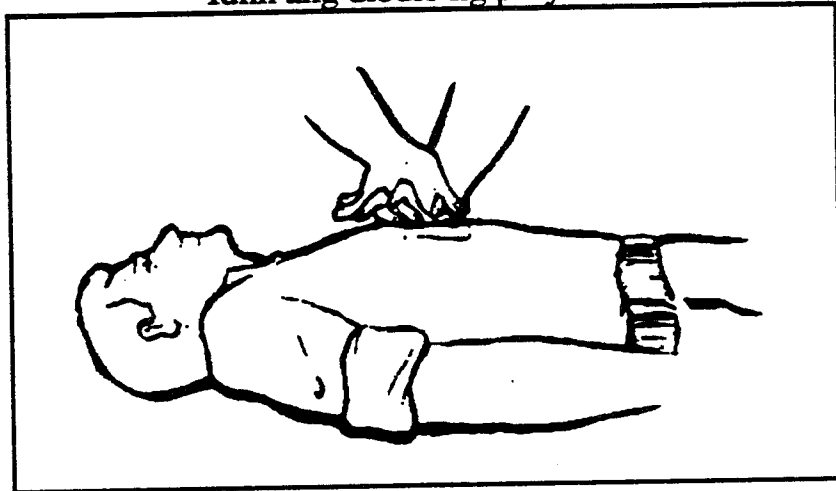
Ang iyong mga balikat ay dapat nasa tuwirang itaas ng iyong mga kamay.

VOCABULARY #8

Listen to the tape.

Depress patient's chest 1 and 1/2 to 2 inches, fifteen times. Count one and two and three and four . . . and fifteen.

FIGURE 13
Idiin ang dibdib ng pasyente.

idiin

ang dibdib

ang dibdib ng pasyente

idiin ang dibdib ng pasyente

isa't kalahati

hanggang dalawang pulgada

isa't kalahati hanggang dalawang pulgada

ng labinlimang beses

Idiin ang dibdib ng pasyente ng isa't kalahati hanggang dalawang pulgada, ng labinlimang beses.

bumilang

isa, at dalawa, at tatlo, at apat

bumilang nang isa, at dalawa, at tatlo, at apat

at labinlima

Bumilang nang isa, at dalawa, at tatlo, at apat...at labinlima.

EXERCISE #5

Listen to the instructions on the tape.

FIGURE A

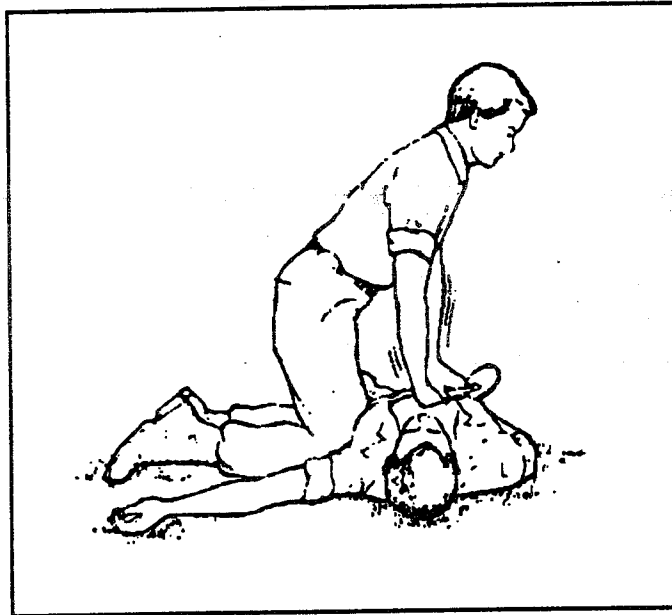

FIGURE B

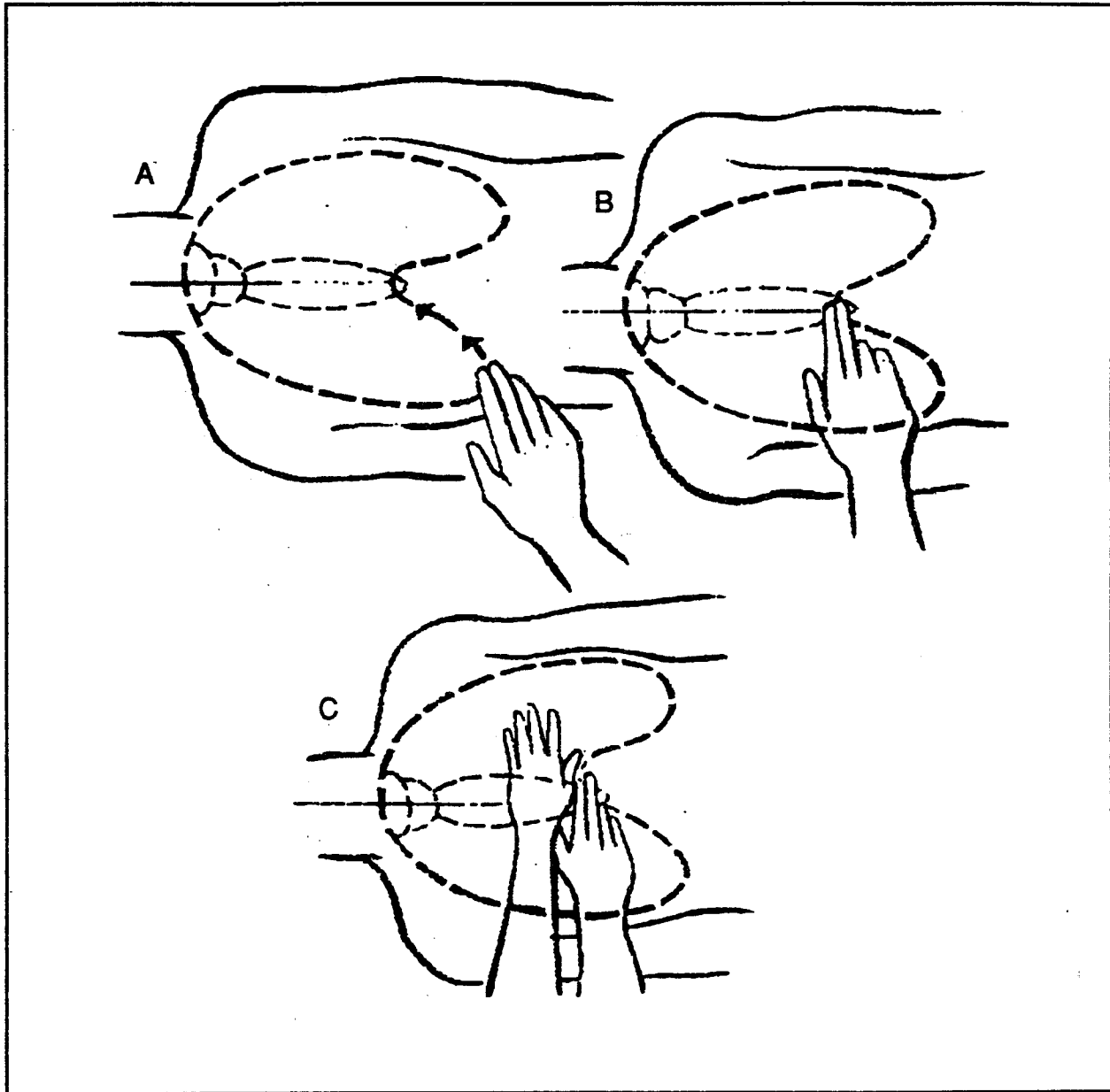
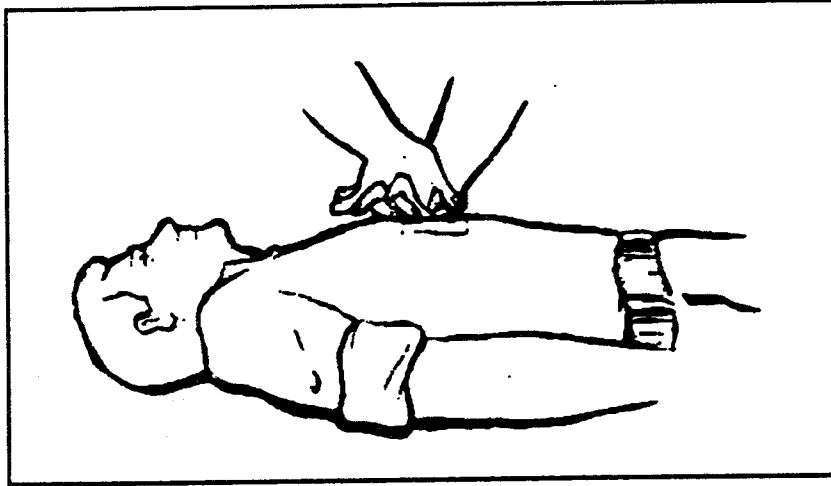

FIGURE C

1. Idiin ang dibdib ng pasyente
2. Ipirme ang mga siko. Lumuhod sa parehong tuhod sa tabi ng pasyente.
3. Hanapin ang dulo ng gitna ng tadyang
4. Humilig na paharap. Ang iyong mga balikat ay dapat nasa tuwirang itaas ng iyong mga kamay.

VOCABULARY #9

Listen to the tape.

Open airway. Pinch nose. Deliver two breaths.
Repeat this cycle four times.
Look, listen, and feel after the fourth time.

Buksan ang daanan ng paghinga.

Pisilin ang ilong.

hingahan

Hingahan ng dalawang paghinga.

ulitin

ulitin itong siklo

ng apat na beses

Ulitin itong siklo ng apat na beses.

Tumingin, makinig at makiramdam.

pagkatapos

ng ika-apat

ng ika-apat na beses

Tumingin, makinig at makiramdam ng ika-apat na beses.

VOCABULARY #10

Listen to the tape.

If there is no response, repeat cycle until
The patient responds.
You are completely exhausted and cannot continue.
Someone relieves you.
The patient is pronounced dead by a physician.

kung walang pagtugon

ulitin ang siklo

hanggang

ulitin ang siklo hanggang

kung walang pagtugon, ulitin ang siklo hanggang

tumugon

tumugon ang pasyente.

lubusang

napagod

ikaw ay lubusang napagod

hindi

makapagpatuloy

at hindi makapagpatuloy

Ikaw ay lubusang napagod at hindi makapagpatuloy.

may ibang tao

na papalit

na papalit sa iyo

May ibang tao na papalit sa iyo

ipinahayag na

patay

ang pasyente ay ipinahayag na patay

doktor

ng doktor

Ang pasyente ay ipinahayag na patay ng doktor.

EXERCISE #6

Listen to the instructions on the tape.

- ___ beside
- ___ elbows
- ___ both knees
- ___ lean
- ___ chest
- ___ depress
- ___ count

EXERCISE #7 - CUMULATIVE

Listen to the instructions on the tape.

Step #1

- ___ sa tabi ng pasyente
- ___ kung ang pasyente
- ___ ipatong ang unang kamay
- ___ mabagal, sadyang pagsaling-hinga
- ___ gamitin ang paraan na ito
- ___ lumuhod sa parehong tuhod
- ___ walang pulso
- ___ hingahan ng apat
- ___ sa ibabaw ng ika-lawang kamay
- ___ at hindi humihinga

Step #2

a. Use this procedure if the patient has no pulse and is not breathing.

b. Deliver four slow, deliberate breaths.

c. Move first hand on top of the second.

d. Kneel with both knees beside patient.

EXERCISE #8 - CUMULATIVE

Now let's do a couple of cumulative exercises. Turn off the tape and complete Exercises eight and nine in your textbook.

a.

isalabid	ng paghinga	na paharap	humilig
ng saklolo	ipirme	tumawag	mga daliri
ang daanan	buksan	ang mga siko	ang iyong

Call for help. Open airway. Interlock your fingers. Lock elbows. Lean forward.

b.

ng apat	itong siklo	na beses	ulitin
ng ika-apat	makinig	na beses	
at makiramdam	pagkatapos	tumingin	

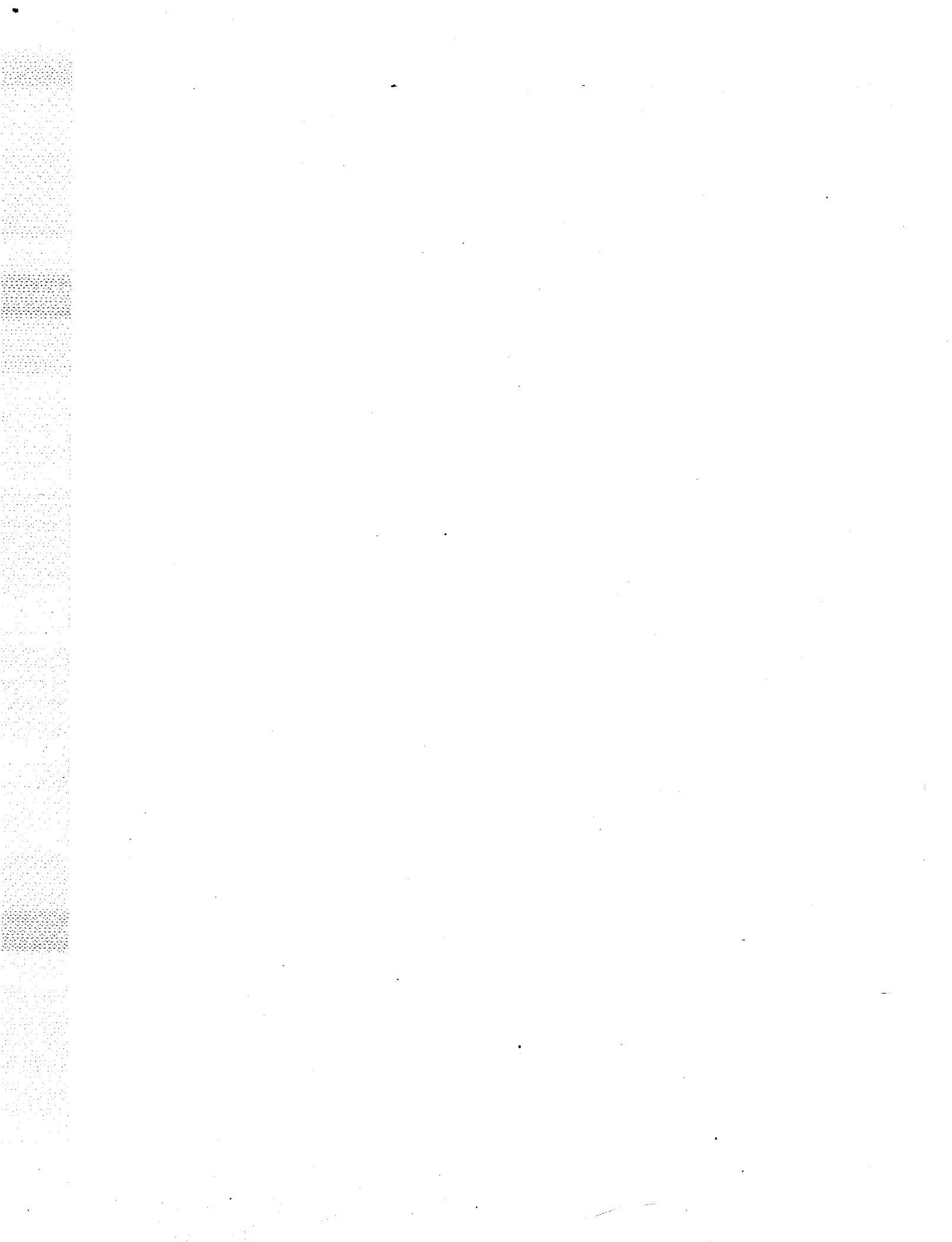
Repeat this cycle four times. Look, listen and feel after the fourth time.

EXERCISE #9 - CUMULATIVE

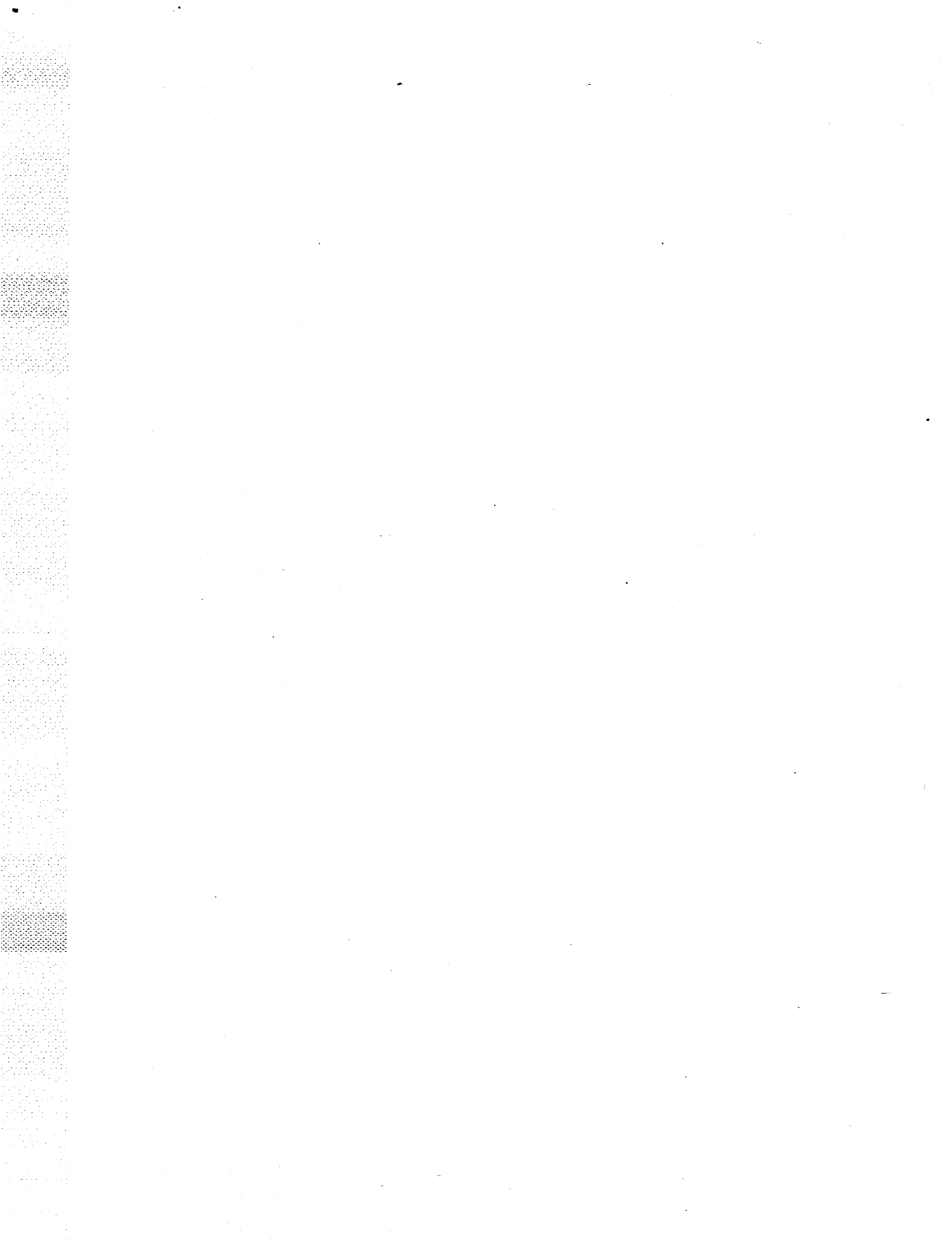
Written below are several English sentences from the task. Some of the phrases within these sentences are underlined and numbered. In the numbered blanks at the bottom of the exercise, write the Tagalog equivalents of the underlined phrases.

- a. Check to see if the patient is alive.
1
- b. If patient has a pulse but is not breathing, perform mouth-to-mouth resuscitation.
2
- c. Form a tight seal with your mouth on patient's mouth.
3
- d. If there is no response, remove patient's upper body clothing.
4
- e. Locate the tip of the xiphoid process with index and middle fingers.
5
- f. Depress patient's chest 1 and 1/2 to 2 inches, fifteen times.
6
- g. If there is no response, repeat cycle until the patient responds, you are completely exhausted and cannot continue, someone relieves you, the patient is pronounced dead by a physician.
7
8

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____
- 4. _____
- 5. _____
- 6. _____
- 7. _____
- 8. _____

NOTES

CLASSROOM PRACTICE**EXERCISE #1**

Listed below are six Tagalog sentences from the task. Each sentence is missing a word. Fill in the blanks with the correct Tagalog words. Be prepared to read aloud the complete Tagalog sentences and to give their English meanings.

- a. Tumingin, makinig at _____ sa pagitan ng bawat pagsaling-hinga.
- b. _____ ng isang beses sa bawat limang sandali.
- c. Tsekin para malaman kung ang pasyente ay _____.
- d. Kung walang pagtugon, ulitin ang siklo hanggang _____ ang pasyente..
- e. Kung ang pasyente ay may _____ pero hindi humihinga, _____ mo ang bibig-sa-bibig na pagmalay-tao.
- f. Ang pasyente ay ipinahayag na patay ng _____.

EXERCISE #2

Column A and Column B contain Tagalog words and phrases from the task. Combine a word or phrase from Column A with one from Column B to form a sentence from the task. Then, write your answers on the lines at the bottom of the exercise. You should be able to form five sentences.

Column A

Huminga
Hingahan ng apat
na sadyang
Isarang

Pisilin ang ilong
form a tight seal

Column B

pagsaling-hinga
ng pasyente

with your mouth on patient's
mouth
mabuti
ng malalim

EXERCISE #3

Listen to the instructions on the tape.

- a. Gamitin ang paraan na ito kung ang pasyente ay walang pulso
at _____.
- b. Kung walang pagtugon, alisin ang damit ng pasyente
_____.
- c. Tumingin, makinig at makiramdam pagkatapos
_____.
- d. Kung walang pagtugon, ulitin ang siklo hanggang may ibang
tao na _____.
- e. Ikaw ay lubusang napagod at _____.

EXERCISE #4

Imagine that a soldier has just given mouth-to-mouth resuscitation to a patient and there is no response. The English text below describes the steps he then follows. Underneath the text is a series of procedure steps in Tagalog. Put a check next to each of the steps required to complete the procedure. Then, number the steps to indicate the correct procedural sequence.

Procedure:

Locate the tip of the xiphoid process with index and middle fingers.

Place the other hand next to index finger.

Move first hand on top of the second. Interlock your fingers.

Lock elbows. Kneel with both knees beside patient.

Lean forward. Your shoulders must be directly above your hands.

Depress patient's chest 1 and 1/2 to 2 inches, fifteen times. Count one and two and three and four . . . and fifteen.

Open airway. Pinch nose. Deliver two breaths.

Repeat this cycle four times.

_____	_____	a. Ihiga ang pasyente sa kanyang likod
_____	_____	b. Humilig na paharap. Ang iyong mga balikat ay dapat nasa tuwirang itaas ng iyong mga kamay.
_____	_____	c. Ilagay ang kabilang kamay sa tabi ng hintuturo
_____	_____	d. Tumawag ng saklolo

- _____ _____ e. Hanapin ang dulo ng gitna ng tadyang sa pamamagitan ng hintuturo at hilalaki
- _____ _____ f. Idiin ang dibdib ng pasyente ng isa't kalahati hanggang dalawang pulgada ng labinlimang beses. Bumilang nang isa, at dalawa, at tatlo, at apat, at labinlima
- _____ _____ g. Ipirme ang mga siko. Lumuhod sa parehong tuhod sa tabi ng pasyente
- _____ _____ h. Ulitin itong siklo ng apat na beses.
- _____ _____ i. Ipatong ang unang kamay sa ibabaw ng ikalawang kamay. Isalabid ang iyong mga daliri.
- _____ _____ j. Buksan ang daanan ng paghinga. Pisilin ang ilong. Hingahan ng dalawang paghinga..

SPEAKING PRACTICE

Question/Answer Session

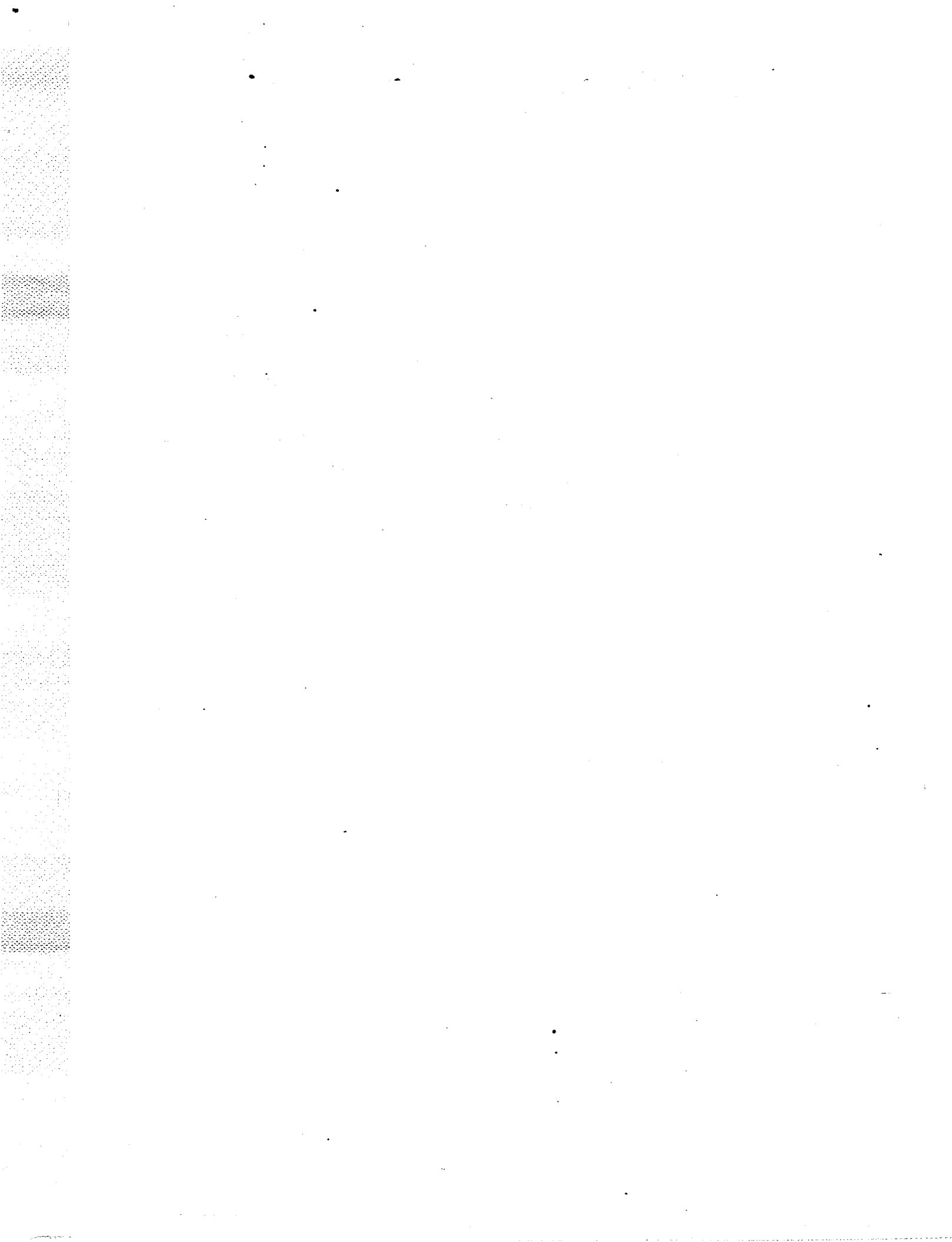
TASK: Gawin ang pagligtas Na Paghinga.

1. Ano ang tse-tsekin mo?
2. Ano ang itatawag mo?
3. Ano ang gagawin mo sa pasyente.
4. Ano ang iyong bubuksan?
5. Ano ang gagawin mo kung ang pasyente ay walang pulso at hindi humihinga.
6. Pagkatapos mong hingahan ng apat na mabagal, sadyang pagsaling-hinga, ano ang gagawin mo?
7. Kung ang pasyente ay may pulso pero hindi humihinga, ano ang gagawin mo?
8. Kung walang pagtugon, ano ang aalisin mo?
9. Paano mo hahanapin ang gitna ng tadyang ? Paano mo ilalagay ang iyong mga kamay?
10. Paano mo ipo-posisyon ang iyong katawan?
11. Paano mo ididiin ang dibdib ng pasyente?
12. Paano mo hihingahan pagkatapos mong idiin ang dibdib ng pasyente?
13. Ilang beses mo uulitin ang siklo?
14. Ano ang gagawin mo pagkatapos ng ika-apat na beses?
15. Kailang ka hihinto sa pag-ulit ng siklo?

Task: Perform Rescue Breathing.

1. What do you check for?
2. What do you call for?

3. What do you do with the patient?
4. What do you open?
5. What do you do if the patient has no pulse and is not breathing?
6. After you deliver four slow, deliberate breaths, what do you do?
7. If patient has a pulse but is not breathing, what do you do?
8. If there is no response, what do you remove?
9. How do you locate the xiphoid process? How do you position your hands?
10. How do you position your body?
11. How do you depress the patient's chest?
12. How do you deliver breaths after you depress patient's chest?
13. How many times do you repeat the cycle?
14. What do you do after the fourth time?
15. When do you stop repeating the cycle?

GLOSSARY

English

1 and 1/2
2
above
after
airway
alive
and
back
beside
between
body
both
breath
breathe (v)
breathe into
breathing
breathing (v)
breaths (process of transfer of air/breath)
but
by a
call
cannot
check
chest
close (v)
clothing
completely
continue (can continue)
count
cover
cover tightly
cycle
dead
deeply
deliberate

Tagalog

isa't kalahati
dalawa
nasa itaas
pagkatapos
daanan ng paghinga
buhay
at
likod
sa tabi
sa pagitan ng
katawan
pareho
pagsaling-hinga
huminga
hingahan
paghinga
humihinga
pagsaling-hinga; paghinga
ngunit
ng
tumawag
hindi
tsekin
dibdib
isara
damit
lubusan
makapagpatuloy
bumilang
ilapat
ilapat na mahigpit
siklo
patay
nang malalim
sadya; sadyang

deliberate breaths

deliver

depress

determine

directly

do this

elbows

every

exhausted

feel

fifteen

fingers

firmly

first

first hand

five

for

for each; for every

forward

four

fourth

from

hand

hands

has

help

if

inches

index finger

inhale

interlock

is not

kneel

knees

lay

lean

listen

locate

lock

look

sadyang pagsaling-hinga

see breathe into

idiin

alamin

tuwiran

gawin ito

mga siko

bawat

napagod

makiramdam

labinlima

mga daliri

mabuti

una

unang kamay

lima

para; para sa; sa; ng

sa bawat

na paharap

apat

ika-apat

mula sa

kamay

kamay; mga kamay

may

saklolo

kung

pulgada

hintuturo

huminga

isalabid

hindi

lumuhod

tuhod

ihiga

humilig

makinig

hanapin

ipirme

tumingin

middle finger
mouth
mouth-to-mouth
mouth to mouth resuscitation

move on top
must be
next to
no
nose
not
of
on
open
other
patient
(you) perform
physician
pinch
place
procedure
pronounced
pulse
relieves
remove
repeat
rescue
rescue breathing
responds
response
resuscitation
second
seconds
shoulders
slow
someone
the
there is no
this
three

hinlalato
bibig
bibig-sa-bibig
bibig sa bibig na pagpamalay-
tao
ipatong
dapat
sa tabi ng
wala; walang
ilong
hindi; wala
ng
sa
buksan
kabila
pasyente
gawin mo
doktor
pisilin
ilagay
pamamaraan
ipinahayag
pulso
papalit
alisin
ulitin
pagligtas
pagligtas na paghinga
tumugon
pagtugon
pagpamalay-tao
ika-lawa
saglit
mga balikat
mabagal
may ibang tao
ang
wala
ito
tatlo

tight; tightly

time; times

tip

to; up to

two

until

upper

use

with

with (by means of)

xyphoid process

you are

your

mahigpit

beses

dulo

hanggang

dalawa

hanggang

itaas

gamitin

sa

sa pamamagitan ng

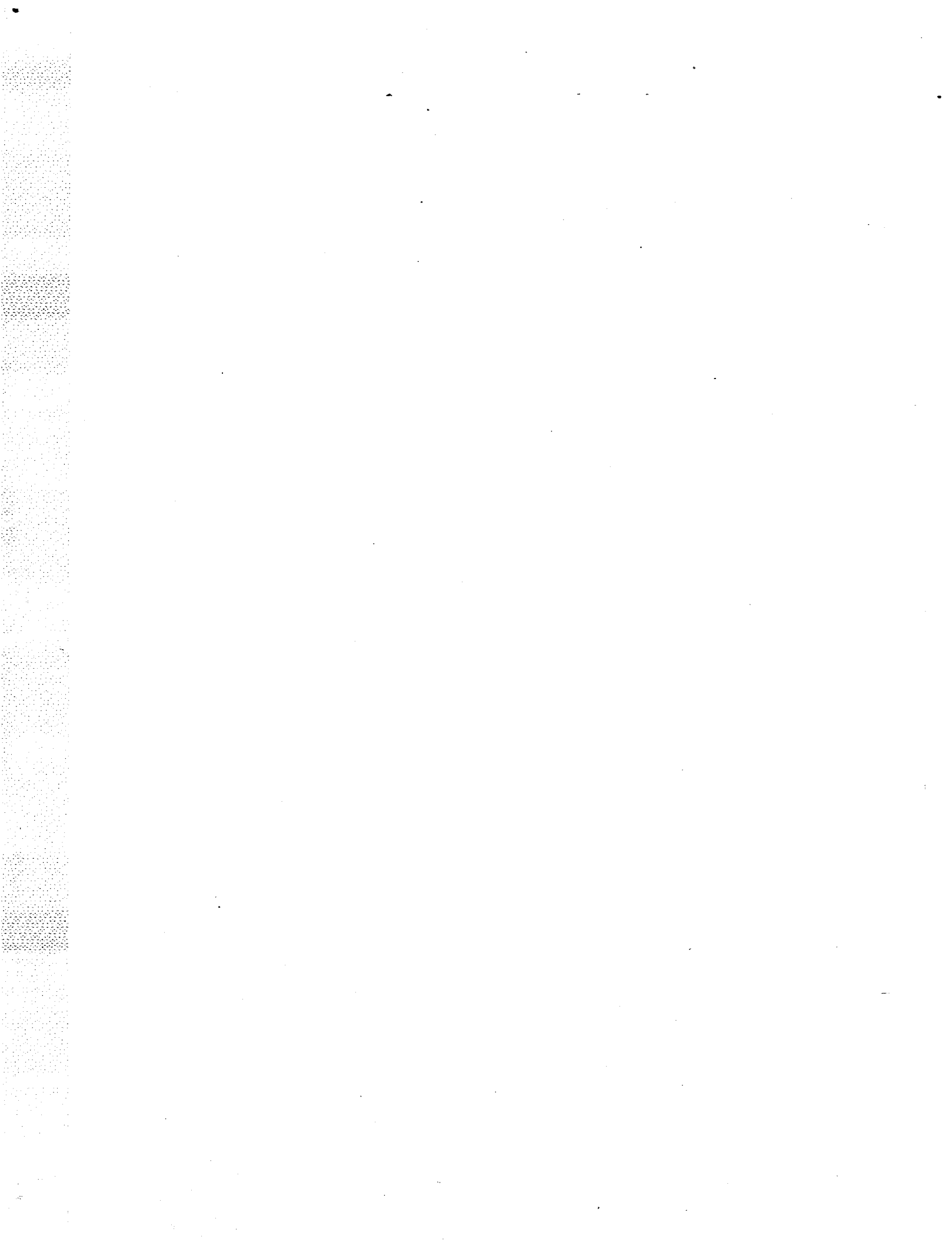
gitna ng tadyang

ikaw ay

iyong

TAGALOG LESSON 43

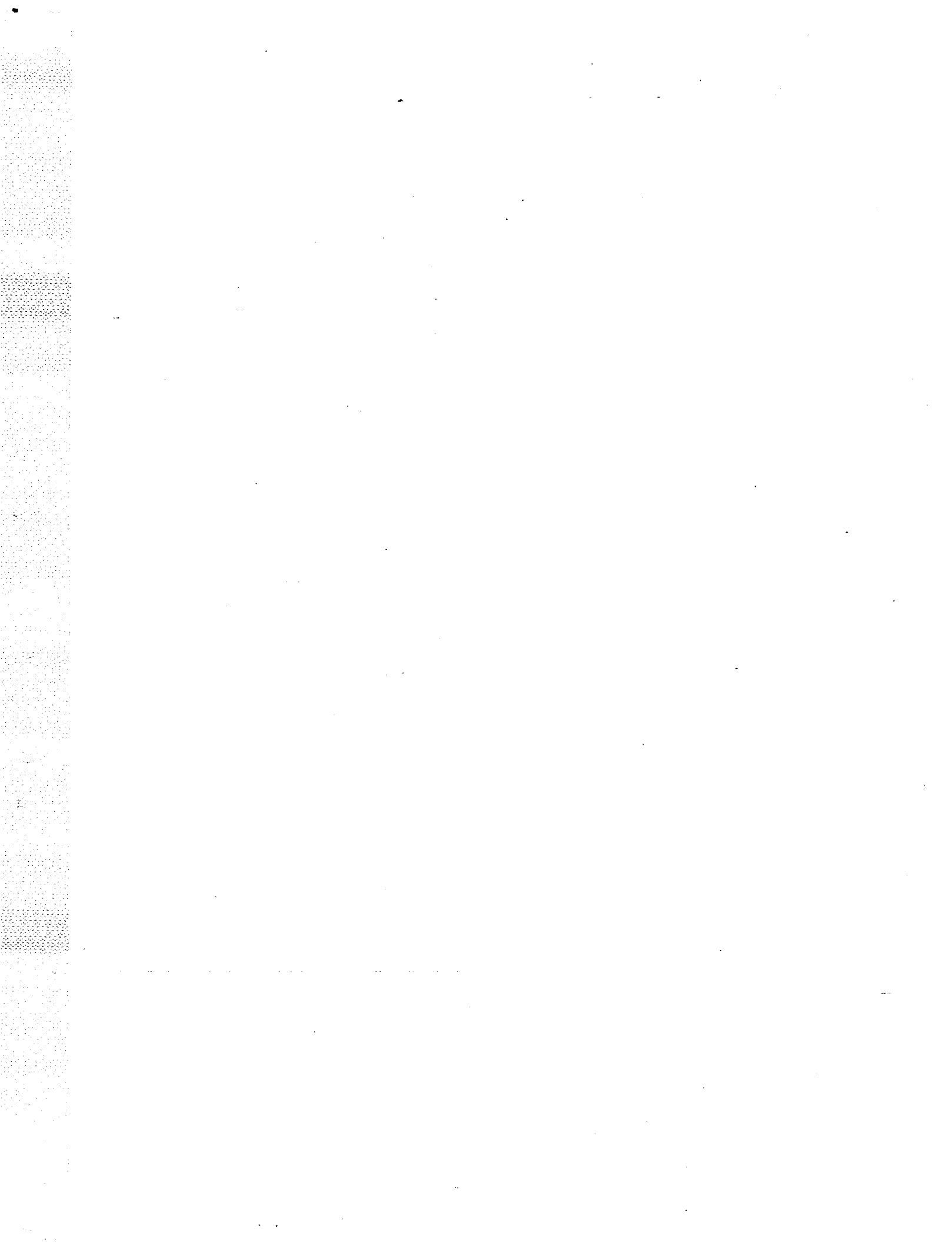
STUDENT TEXTBOOK

OBJECTIVES

By the end of this lesson, you should be able to:

- Recognize aurally the Tagalog vocabulary associated with applying dressing to open chest wound and putting on a field or pressure dressing
- Present orally the Tagalog vocabulary associated with applying dressing to open chest wound and putting on a field or pressure dressing
- Issue instructions in Tagalog using the military instructional words related to the tasks
- Ask and respond to simple questions in Tagalog related to the tasks.

CORE TEXT AND TRANSLATION OF TASK

TASK #1: APPLY DRESSING TO OPEN CHEST WOUND

Procedure:

Take out the casualty's field dressing.

Remove the wrapper.

Place the wrapper over the wound.
Place the sterile side of the wrapper against the wound.

Tape down three sides of the wrapper.

Hold down the wrapper with a pressure dressing.

Remember: Check for an exit wound.

If there is an exit wound, cover it with another bandage (or a piece of cloth).
Tape down all four sides of the bandage.

Pressure dressings must not be too tight. The chest must be able to expand.

Place the casualty on injured side.
Evacuate.

TASK #1: MAGLAGAY NG BENDA SA BUKAS NA SUGAT SA DIBDIB

Pamamaraan:

Kuhanin ang bendang panlarangan ng pasyente.

Alisín ang pambalot.

Ilagáy ang pambalot sa ibabaw ng sugat. Ilagáy ang sterile na panig ng pambalot laban sa sugat.

Plasteran ang tatlong gilid ng pambalot.

Tibayan ang pambalot sa pamamagitan ng bendang maybigát.

Tandaán: Tsekín kung mayroóng ibáng sugat na labas.

Kung mayroóng ibáng sugat na labas, takpán sa pamamagitan ng panibagong benda (o isáng pirasong tela).
Plasteran ang lahat ng apat na gilid ng benda.

Dapat hindi masyadong mahigpít ang mga bendang maybigát. Dapat makahingá ang dibdíb.

Ilagáy ang pasyente sa gilid na may sugat. Mag-evacuate.

**TASK #2: PUT ON A FIELD OR
PRESSURE DRESSING**

Take the field dressing from the casualty. (Each soldier has his own dressing.)

Open the dressing. Never touch the white, sterile part.

Apply the dressing to the wound.

Wrap and cover the white part completely with the green part.

Tie a square knot over the wound.

Tie tightly enough to stop the bleeding. Never tie too tightly. The dressing must not become a tourniquet.

Apply a bandage.

Immobilize. Evacuate.

**TASK #2: MAGLAGAY NG
BENDANG PANLARANGAN O
BENDANG MAYBIGAT**

Kuhanin ang bendang panlarangan mulá sa pasyente. (May sariling benda ang bawat sundalo.)

Buksán ang benda. Huwág na huwág hihipuin ang putí at sterile na parte.

Maglagáy ng benda sa sugat.

Balutin at takpán ang lahat ng putíng parte sa pamamagitan ng berdeng parte.

Magbuhól ng square knot sa ibabaw ng sugat.

Buhulín lamang nang napakahigpít para pigilin ang pagdugô. Huwág na huwág buhulín nang napakahigpít. Hindi dapat magíng tourniquet ang benda.

Maglagáy ng benda.

Huwág pakilusin. Mag-evacuate.

HOMEWORK

Apply Dressing to Open Chest Wound

maglagay

ng benda

maglagay ng benda

bukas na

sa...sugat

sugat sa dibdib

sa sugat na labas sa dibdib

Maglagay ng Benda sa Sugat na Labas sa Dibdib

VOCABULARY #1

Listen to the tape.

Procedure:
Take out the casualty's field dressing.
Remove the wrapper.

Pamamaraan:

kuhanin

ang bendang panlarangan

ng pasyente

Kuhanin ang bendang panlarangan ng pasyente.

ang pambalot

Alisin ang pambalot.

VOCABULARY #2

Listen to the tape.

Place the wrapper over the wound. Place the sterile side of the wrapper against the wound.

ilagay ang pambalot

sa ibabaw ng

sa ibabaw ng sugat

Ilagay ang pambalot sa ibabaw ng sugat.

sterile na panig

ilagay ang sterile na panig.

ng pambalot

laban

laban sa sugat

Ilagay ang sterile na panig ng pambalot laban sa sugat.

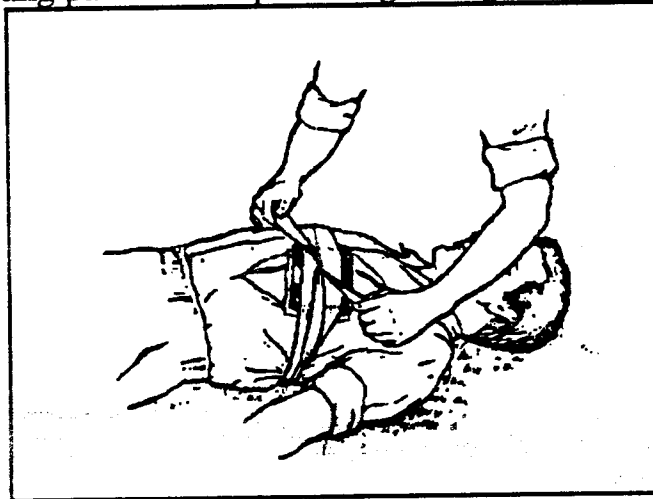
VOCABULARY #3

Listen to the tape.

Tape down three sides of the wrapper.
Hold down the wrapper with a pressure dressing.

FIGURE 1

Tibayan ang pambalot sa pamamagitan ng bendang maybigat.

plasteran

ang tatlong gilid

ang tatlong gilid ng pambalot

Plasteran ang tatlong gilid ng pambalot.

tibayan

tibayan ang pambalot

sa pamamagitan ng

bendang maybigat

sa pamamagitan ng bendang maybigat

Tibayan ang pambalot sa pamamagitan ng bendang maybigat.

EXERCISE #1

Listen to the instructions on the tape.

Step #1

_____ sterile na panig	_____ pasyente
_____ kuhanin	_____ plasteran
_____ pambalot	_____ bendang panlarangan

Step #2

- a. _____ ang _____ ng _____.
(take out) (field dressing) (casualty)
- b. Ilagay ang _____ ng pambalot laban sa sugat.
(sterile side)
- c. _____ ang tatlong gilid ng _____.
(tape down) (wrapper)

VOCABULARY #4

Listen to the tape.

Remember: Check for an exit wound. If there is an exit wound, cover it with another bandage (or a piece of cloth). Tape down all four sides of the bandage.

Tandaan:

tsekin kung mayroon

ibang sugat sa labas

Tandaan: Tsekin kung mayroong ibang sugat na labas.

kung mayroong ibang sugat na labas

takpan

benda

sa pamamagitan ng

panibagong benda

takpan sa pamamagitan ng panibagong benda

isang piraso ng

tela

o isang pirasong tela

takpan sa pamamagitan ng panibagong benda (o isang pirasong tela)

Kung mayroong ibang sugat na labas, takpan sa pamamagitan ng panibagong benda (o isang pirasong tela).

plasteran

ang lahat ng

apat na gilid

ang lahat ng apat na gilid

ng benda

Plasteran ang lahat ng apat na gilid ng benda.

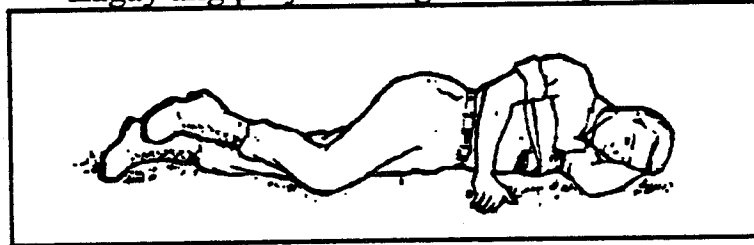
VOCABULARY #5

Listen to the tape.

Pressure dressings must not be too tight. The chest must be able to expand. Place the casualty on injured side. Evacuate.

FIGURE 2

Ilagay ang pasyente sa gilid na may sugat.

dapat hindi

mahigpit

masyadong mahigpit

ang mga bendang maybigat

Dapat hindi masyadong mahigpit ang mga bendang maybigat.

dapat

makahinga

ang dibdib

Dapat makahinga ang dibdib.

ilagay ang pasyente

may sugat

sa gilid na may sugat

Ilagay ang pasyente sa gilid na may sugat.

Mag-evacuate.

EXERCISE #2

Listen to the instructions on the tape.

a. Sugat sa labas

Field dressing

Exit wound

Pressure dressing

b. Dibdib

Bandage

Wound

Chest

c. Makahinga

Tight

Expand

Cover

d. Gilid na may sugat

Pressure dressing

Exit wound

Injured side

e. Plasteran

Hold down

Tape down

Remove

EXERCISE #3

Listen to the instructions on the tape.

FIGURE A

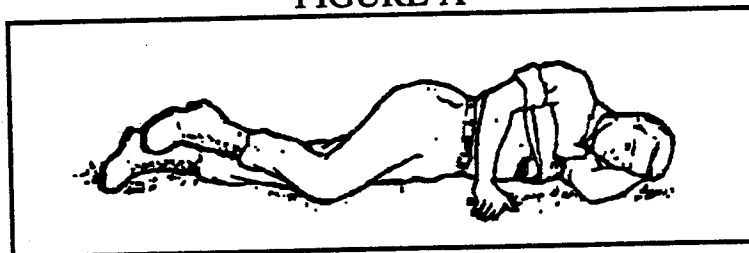
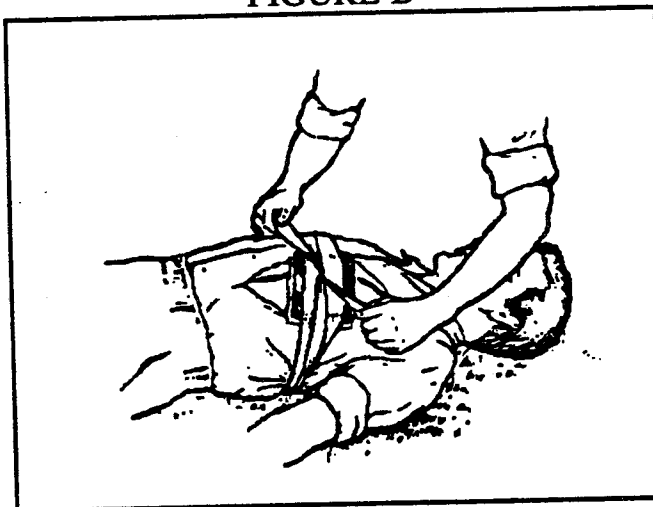

FIGURE B

- ___ Tandaan: Tsekin kung mayroong ibang sugat na labas.
- ___ Tibayan ang pambalot sa pamamagitan ng bendang maybigat.
- ___ Ilagay ang pasyente sa gilid na may sugat.

EXERCISE #4 - CUMULATIVE

Step #1

The sentences below are from Task #1. Fill in the numbered blanks with the missing Tagalog words.

- a. Ilagay ang pasyente sa gilid na may _____
1
- b. Dapat _____ ang dibdib
2
- c. _____ ang bendang panlarangan ng pasyente.
3
- d. Alisin ang _____
4
- e. Tandaan: Tsekin kung mayroong ibang _____
5
- f. Kung mayroong ibang sugat na labas, takpan sa pamamagitan ng panibagong
_____ (o isang pirasong tela).
6
- g. Ilagay ang _____ na panig ng pambalot laban sa sugat.
7
- h. _____ ang tatlong gilid ng pambalot.
8

Step #2

On the lines below, write the English meanings of the words from the numbered spaces in Step #1. Be prepared to discuss your answers in class.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

Listen to the tape.

Put on a Field or Pressure Dressing

maglagay

bendang panlarangan

bendang panlarangan o bendang maybigat

Maglagay ng Bendang Panlarangan o Bendang Maybigat

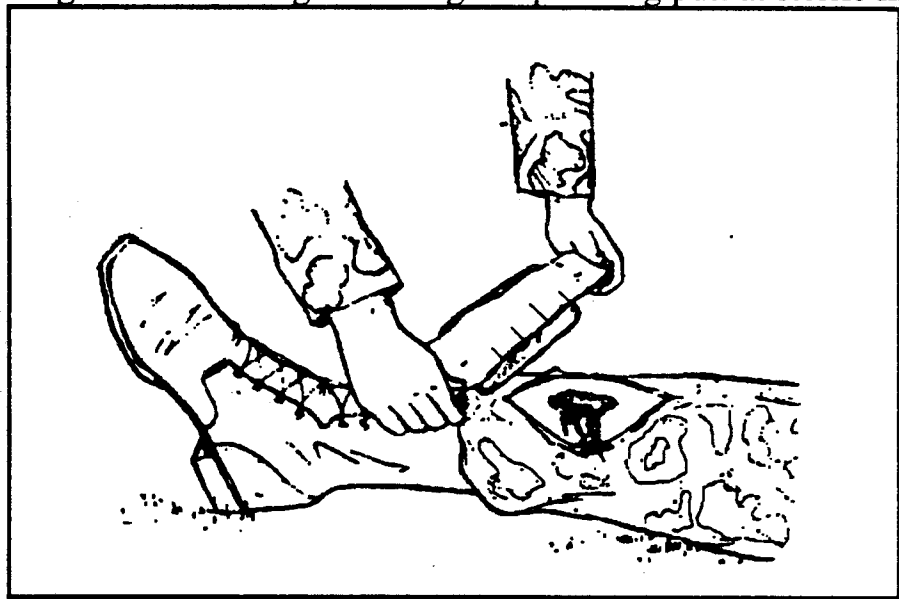
VOCABULARY #6

Listen to the tape.

Take the field dressing from the casualty.
(Each soldier has his own dressing.)
Open the dressing. Never touch the white, sterile part.

FIGURE 3

Buksan ang benda. Huwag na huwag hihipuin ang puti at sterile na parte.

kuhanin ang bendang panlarangan

mula sa pasyente

Kuhanin ang bendang panlarangan mula sa pasyente.

sariling

sariling benda

may sariling benda

bawat.

sundalo

ang bawat sundalo

May sariling benda ang bawat sundalo.

Buksan ang benda.

hihipuin

huwag na huwag hihipuin

puti

ang puti at sterile na

ang puti at sterile na parte

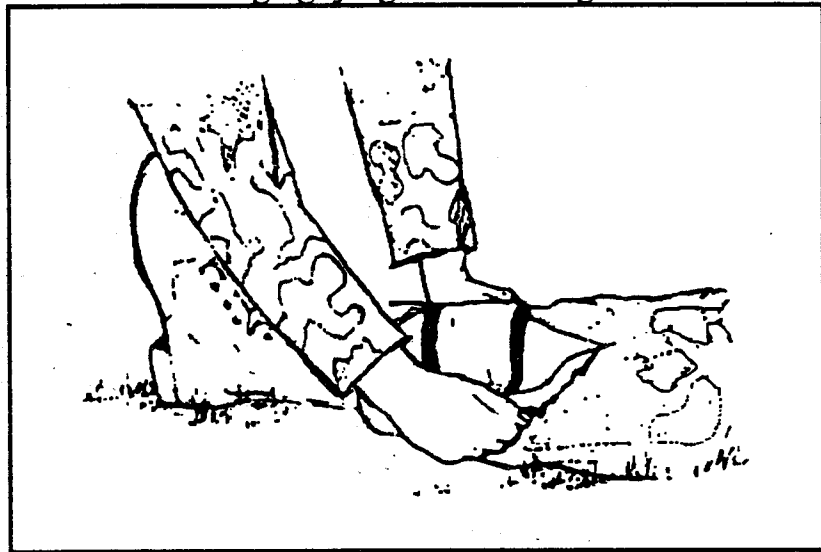
Huwag na huwag hihipuin ang puti at sterile na parte.

VOCABULARY #7

Listen to the tape.

Apply the dressing to the wound.
Wrap and cover the white part completely with the green part.

FIGURE 4
Maglagay ng benda sa sugat.

maglagay

maglagay ng benda

sa sugat

Maglagay ng benda sa sugat.

FIGURE 5

Balutin at takpan ang lahat ng puting parte sa pamamagitan ng berdeng parte.

balutin

at takpan

ang lahat ng

puting parte

balutin at takpan ang lahat ng puting parte

sa pamamagitan ng

berdeng

sa pamamagitan ng berdeng parte

Balutin at takpan ang lahat ng puting parte sa pamamagitan ng berdeng parte.

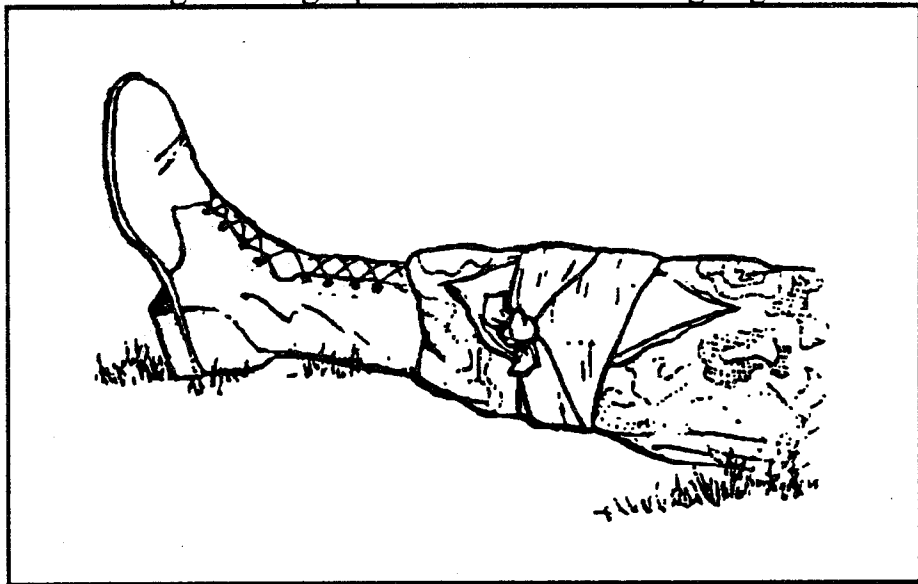
VOCABULARY #8

Listen to the tape.

Tie a square knot over the wound.
Tie tightly enough to stop the bleeding. Never tie too tightly.
The dressing must not become a tourniquet.
Apply a bandage.
Immobilize. Evacuate.

FIGURE 6

Magbuhol ng square knot sa ibabaw ng sugat.

magbuhol

ng square knot

sa ibabaw ng sugat

Magbuhol ng square knot sa ibabaw ng sugat.

lamang nang

napakahigpit

buhulin lamang nang napakahigpít

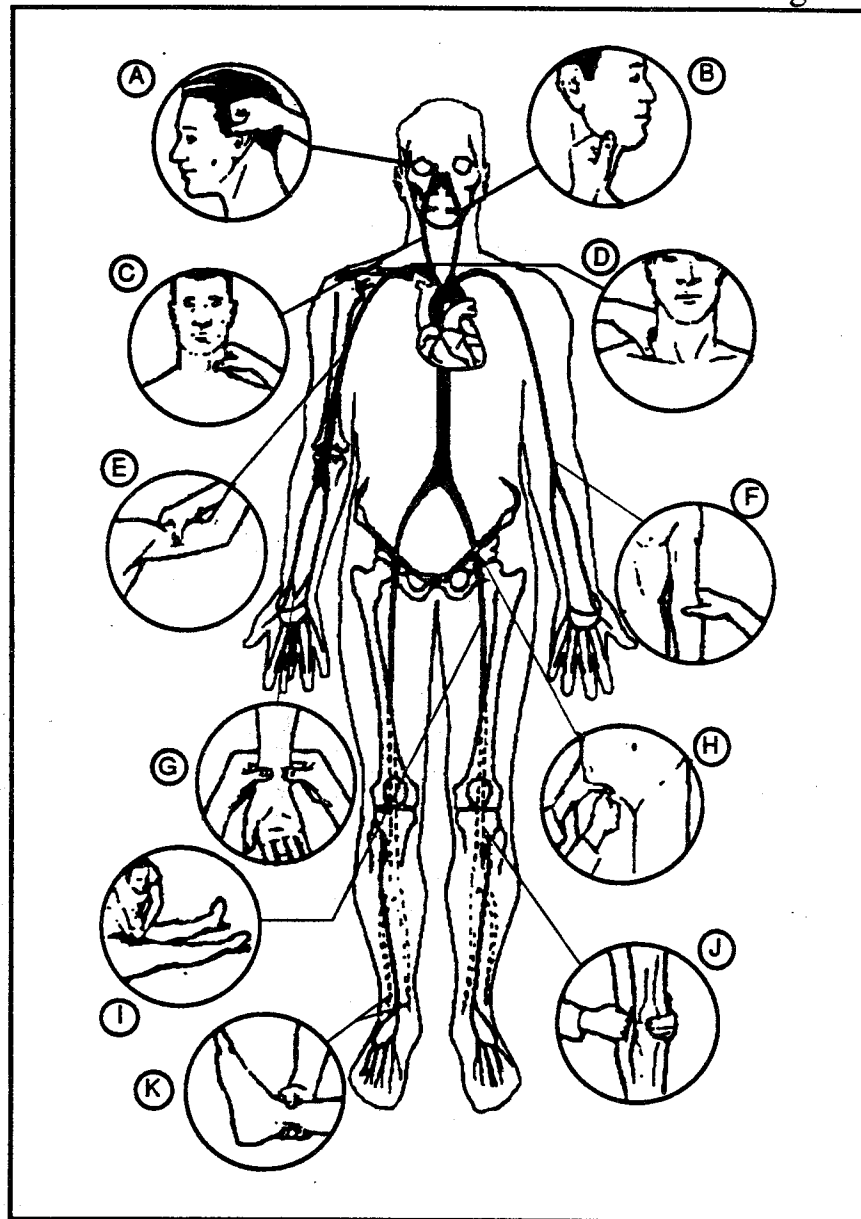
para pigilin

ang pagdugo

para pigilin ang pagdugo

Buhulin lamang nang napakahigpít para pigilin ang pagdugo.

FIGURE 7
Pressure Points for Control of Arterial Bleeding

huwag na huwag buhulin

napakahigpit

nang napakahigpit

Huwag na huwag buhulin nang napakahigpit.

hindi dapat

maging

tourniquet

ang benda

Hindi dapat maging tourniquet ang benda.

Maglagay ng benda.

Huwag pakilusin.

Mag-evacuate.

EXERCISE #5

Listen to the instructions on the tape.

Tagalog

English

a. Sariling benda

b. Huwag na huwag hihipuin

c. Balutin

d. Berdeng parte

Word List

Wrap (verb)

Green part

Own dressing

Never touch

EXERCISE #6

Listen to the instructions on the tape.

Step #1

	a. Maglagay	
g. Huwag pakilusin	___ Bleeding	b. Pigilin
	___ Touch	
	___ To stop	
	___ Tightly	c. Pagdugo
f. Hihipuin	___ Immobilize	
	___ Apply	
	e. Maging	d. Napakahigpit

Step #2

<u>Tagalog</u>	<u>English</u>
a. _____	_____
b. _____	_____
c. _____	_____
d. _____	_____
e. _____	_____
f. _____	_____
g. _____	_____

EXERCISE #7 - CUMULATIVE

Listen to the instructions on the tape.

Step #1

_____ wrap; cover the white part completely

_____ to stop bleeding

_____ never tie

_____ a tourniquet

_____ over the wound

_____ too tightly

_____ his own dressing

_____ tie tightly enough

_____ never touch

_____ each soldier has

_____ with the green part

_____ the white, sterile part

_____ tie a square knot

_____ the dressing must not become

Step #2

a. Never touch the white, sterile part.

b. Wrap; cover the white part completely with the green part.

c. Tie a square knot over the wound.

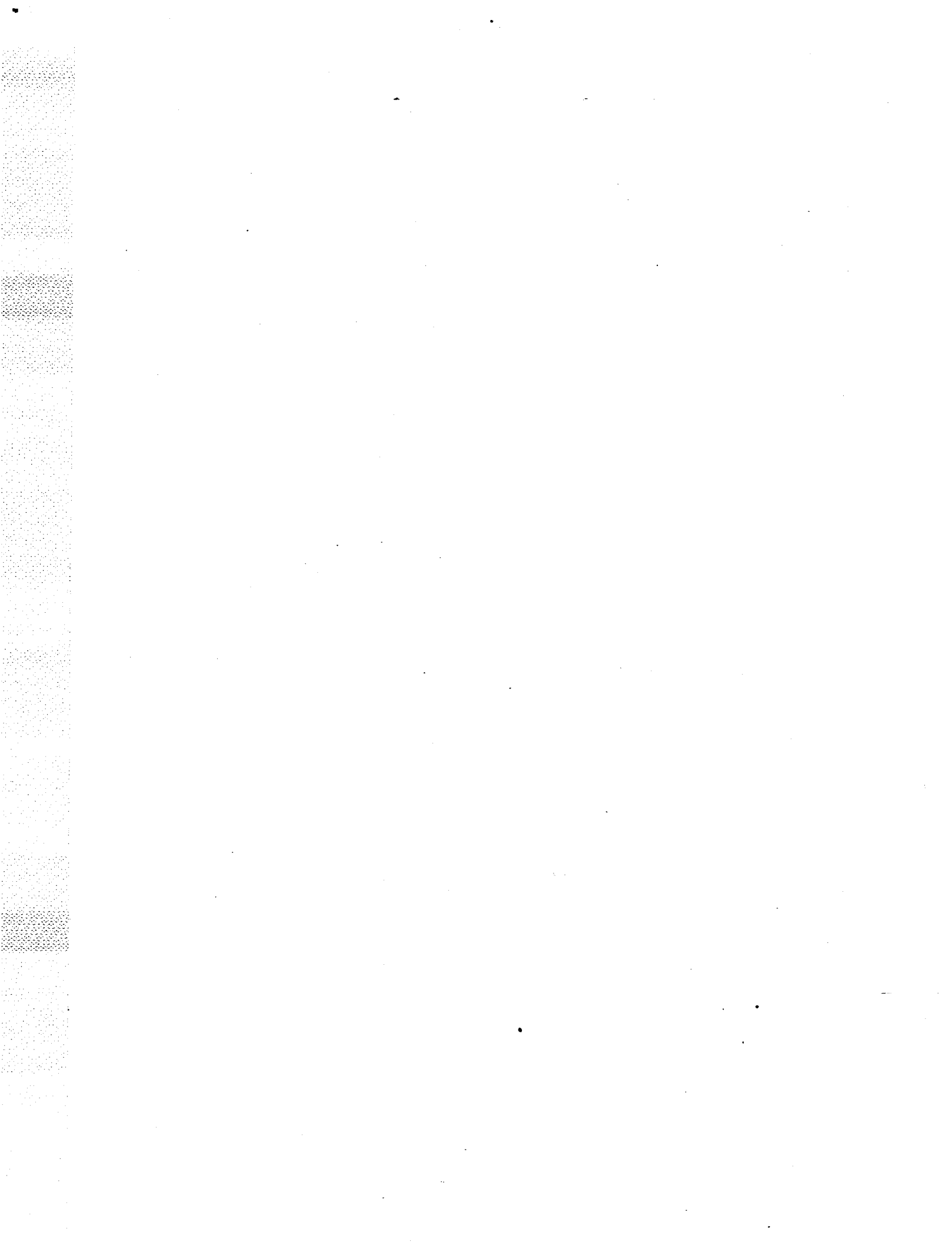
d. Each soldier has his own dressing.

e. Never tie too tightly.

f. The dressing must not become a tourniquet.

g. Tie tightly enough to stop bleeding.

NOTES

CLASSROOM PRACTICE

EXERCISE #1

Column A and Column B contain Tagalog words and phrases from Task #1. Combine a word or phrase from Column A with one from Column B to form a sentence from Task #1. Then, write your answers on the lines at the bottom of the exercise. You should be able to form seven sentences.

Column A

Plasteran ang
Ilagay ang sterile na panig
ng pambalot
Ilagay ang pambalot
Tibayan ang pambalot
Ilagay ang pasyente
Alisin
Kuhanin

Column B

sa pamamagitan ng bendang
maybigat.
ang pambalot.
sa gilid na may sugat.
tatlong gilid ng pambalot.
ang bendang panlarangan ng
pasyente.
laban sa sugat.
sa ibabaw ng sugat.

EXERCISE #2

Look at the jumble boxes below. The boxes contain Tagalog words and phrases from Task #1. Use the words and phrases to form correct Tagalog translations of the English sentences below each box. Words may be used more than once.

a.

mag-evacuate	mahigpit	dapat	
ang dibdib	hindi	makahinga	maginh
mga bendang panlarangan	masyadong		
ang mga bendang maybigat	pamamaraan		

*Pressure dressings must not be too tight.
The chest must be able to expand.*

b.

na gilid	benda	tsekin kung
sa pamamagitan	ang lahat	kung tela
o mayroong	ng apat	tandaan
sugat na labas	ng	plasteran
it	isang piraso	ibang takpan
	panibagong	

*Remember: Check for an exit wound.
If there is an exit wound, cover it with another bandage (or a piece of cloth).
Tape down all four sides of the bandage.*

EXERCISE #3

Look at the groups of Tagalog words below. Each group contains, in jumbled order, the Tagalog words of one of the sentences from Task #2. Write each Tagalog sentence and its English equivalent on the lines provided.

a. nang // buhulin // huwag na huwag // napaka // higpit

Tagalog: _____

English: _____

b. ang puti // huwag na huwag // na parte // hihipuin // sterile // at

Tagalog: _____

English: _____

c. may // ang bawat // benda // sundalo // sariling

Tagalog: _____

English: _____

d. tourniquet // hindi // ang benda // maging // dapat

Tagalog: _____

English: _____

EXERCISE #4

Look at the list of Tagalog steps below. Each step is part of a procedure you have learned about in Task #2. The steps are out of order. Number them in the correct order. Be prepared to read the steps aloud.

- _____ a. Maglagay ng benda.
- _____ b. Balutin at takpan ang lahat ng puting parte sa pamamagitan ng berdeng parte.
- _____ c. Buksan ang benda.
- _____ d. Buhulin lamang nang sapat para pigilin ang pagdugo.
- _____ e. Kuhanin ang bendang panlarangan mula sa pasyente.
- _____ f. Huwag pakilusin ang pasyente. Mag-evacuate.
- _____ g. Magbuhol ng square knot sa ibabaw ng sugat.
- _____ h. Maglagay ng benda sa sugat.

SPEAKING PRACTICE

Question/Answer Session

TASK #1: Maglagay ng Benda sa Sugat na Labas sa Dibdib

1. Ano ang kukunin mo sa pasyente?
2. Ano ang aalisin mo?
3. Ano ang ilalagay mo sa ibabaw ng sugat?
4. Saan mo ilalagay ang sterile na panig?
5. Ilang gilid ang paplasteran mo?
6. Paano mo titibayan ang pambalot?
7. Ano ang dapat mong tandaan sa pag-tseke?
8. Ano ang gagawin mo kung mayroong ibang sugat na labas?
9. Ilang gilid ang paplasteran mo?
10. Ano ang dapat na hindi masyadong mahigpit?
11. Ano ang dapat makahinga?
12. Paano mo ilalagay ang pasyente?
13. Ano ang huling hakbang?

TASK #2: Maglagay ng Bendang Panlarangan o Bendang Maybigat

14. Ano ang kukuhanin mo sa pasyente?
15. Anong mayroon ang bawat sundalo?
16. Ano ang bubuksan mo?

17. Ano ang dapat huwag na huwag hihipuin?
18. Ano ang ilalagay mo sa sugat?
19. Paano ka magbalot?
20. Ano ang ibubuhol mo sa ibabaw ng sugat?
21. Paano ka magbuhol para pigilin ang pagdugo? Paano ka huwag na huwag magbuhol?
22. Ano ang ilalagay mo?
23. Ano ang dalawang huling hakbang?

TASK #1: Apply Dressing to Open Chest Wound

1. What do you take from the casualty?
2. What do you remove?
3. What do you place over the wound?
4. Where do you place the sterile side?
5. How many sides do you tape down?
6. How do you hold down the wrapper?
7. What do you remember to check for?
8. What do you do if there is an exit wound?
9. How many sides do you tape down?
10. What must not be too tight?
11. What must be able to expand?

12. How do you place the casualty?

13. What is the last step?

TASK #2: Put on a Field or Pressure Dressing

14. What do you take from the casualty?

15. What does each soldier have?

16. What do you open?

17. What do you never touch?

18. What do you apply to the wound?

19. How do you wrap?

20. What do you tie over the wound?

21. How do you tie to stop bleeding? How do you never tie?

22. What do you apply?

23. What are the last two steps?

GLOSSARY

English

Tagalog

a	ng
a (one)	isa; isang
able (be able to expand)	makahinga
all	lahat
an	ang; ng
another	panibago; panibagong
apply	maglagay
bandage	benda
become	maging
bleeding	pagdugo
casualty	pasyente
check	tsekin
chest	dibdib
cloth	tela
completely (all of the)	ang lahat ng
cover	takpan
dressings	benda
dressings	mga benda
each	bawat
enough	nang sapat
evacuate	mag-evacuate
exit wound	ibang sugat na labas
expand (be able to expand)	makahinga
field	panlarangan
for	para sa
four	apat
from (the)	mula sa
green	berde; berdeng
has	may
his own	sarili
hold down	tibayan
if	kung
immobilize	huwag pakilusin
injured	na may sugat
must	dapat

never	huwag na huwag
not	hindi
of	ng
on (the)	sa
only	lamang
open (adj)	labas
open (verb)	buksan
or	o
over	sa ibabaw
own	sarili
part	parte
piece	piraso; pirasong
place	ilagay
pressure	may bigat
procedure	pamamaraan
put	ilagay
put on	maglagay
remember	tandaan
remove	alisin
side (sterile side)	panig
side	gilid
sides	mga gilid
soldier	sundalo
square knot	square knot
sterile	sterile
stop (to)	pigilin
take	kuhanin
take out	kuhanin
tape down	idikit/plasteran
the	ang; ng
there is	mayroon; mayroong
three	tatlo
tie	magbuhol; buhulin
tight (be too tight), tightly	masyadong mahigpit, napakahigpit
to	para
to (the)	sa
touch	hihipuin
tourniquet	tourniquet
white	puti

with (by means of)
wound
wrap
wrapper

sa pamamagitan ng
sugat
balutin
pambalot

CRITICAL PHRASES

apply dressing directly

maglagay ng benda sa sugat

use anything to cover wound
and block air from entering

Gumamit na anumang
bagay para takpan ang
sugat at pigilan ang pagpasok
ng hangin

use anything to tie over wound
if tape is unavailable

gumamit ng anumang
bagay para takpan ang
sugat kung walang teyp

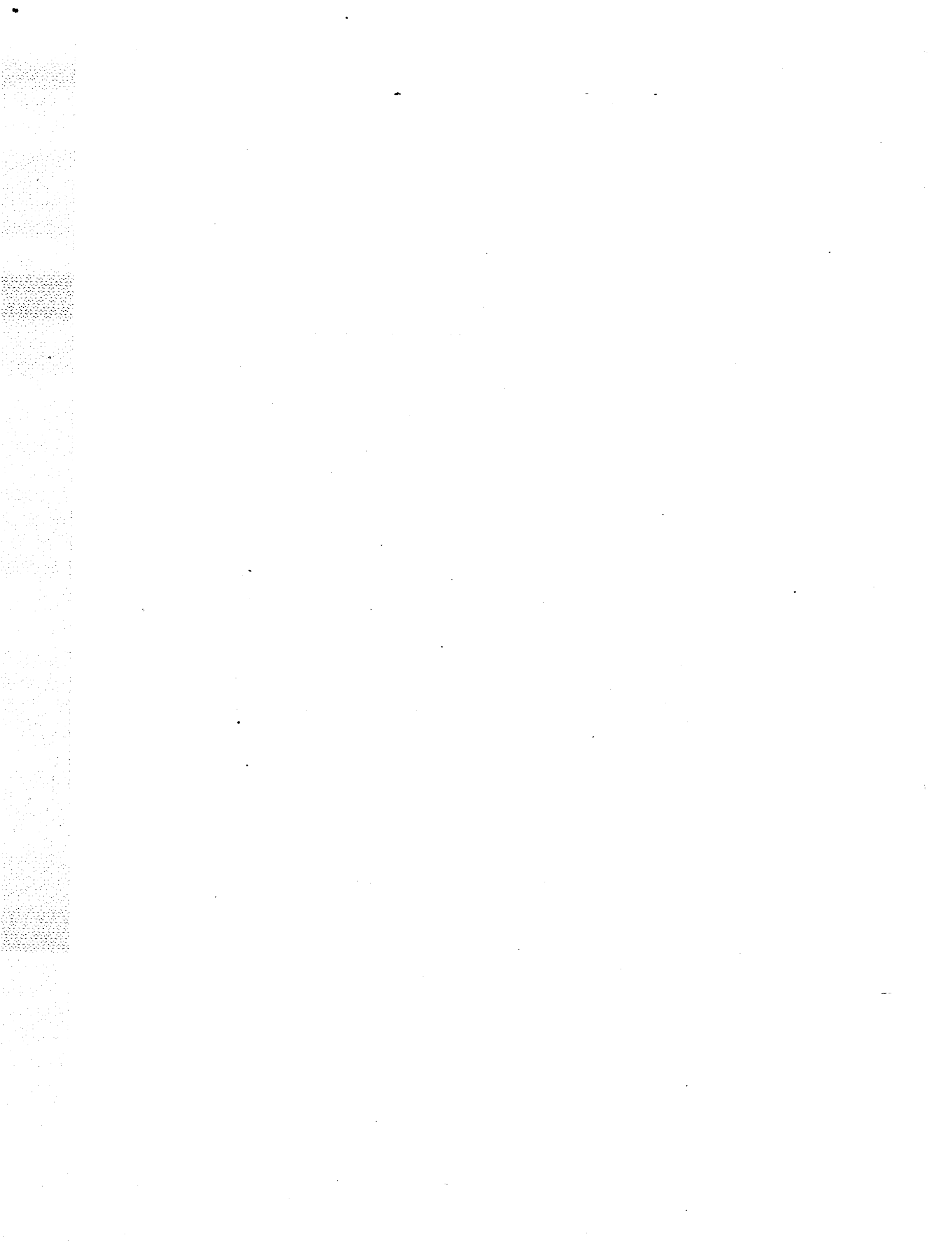
tie square knot over wound

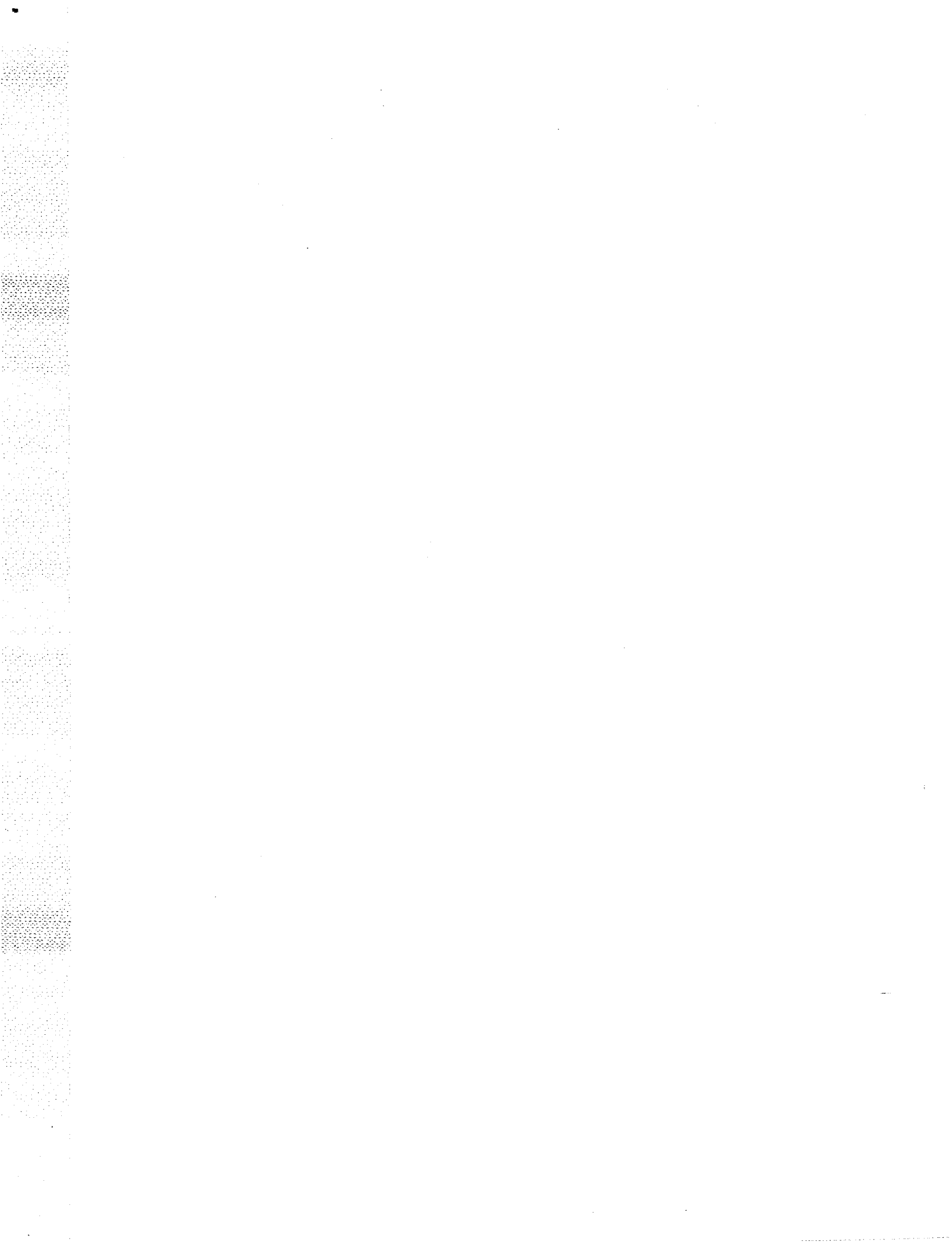
buhulin ang square knot sa
ibabaw ng sugat

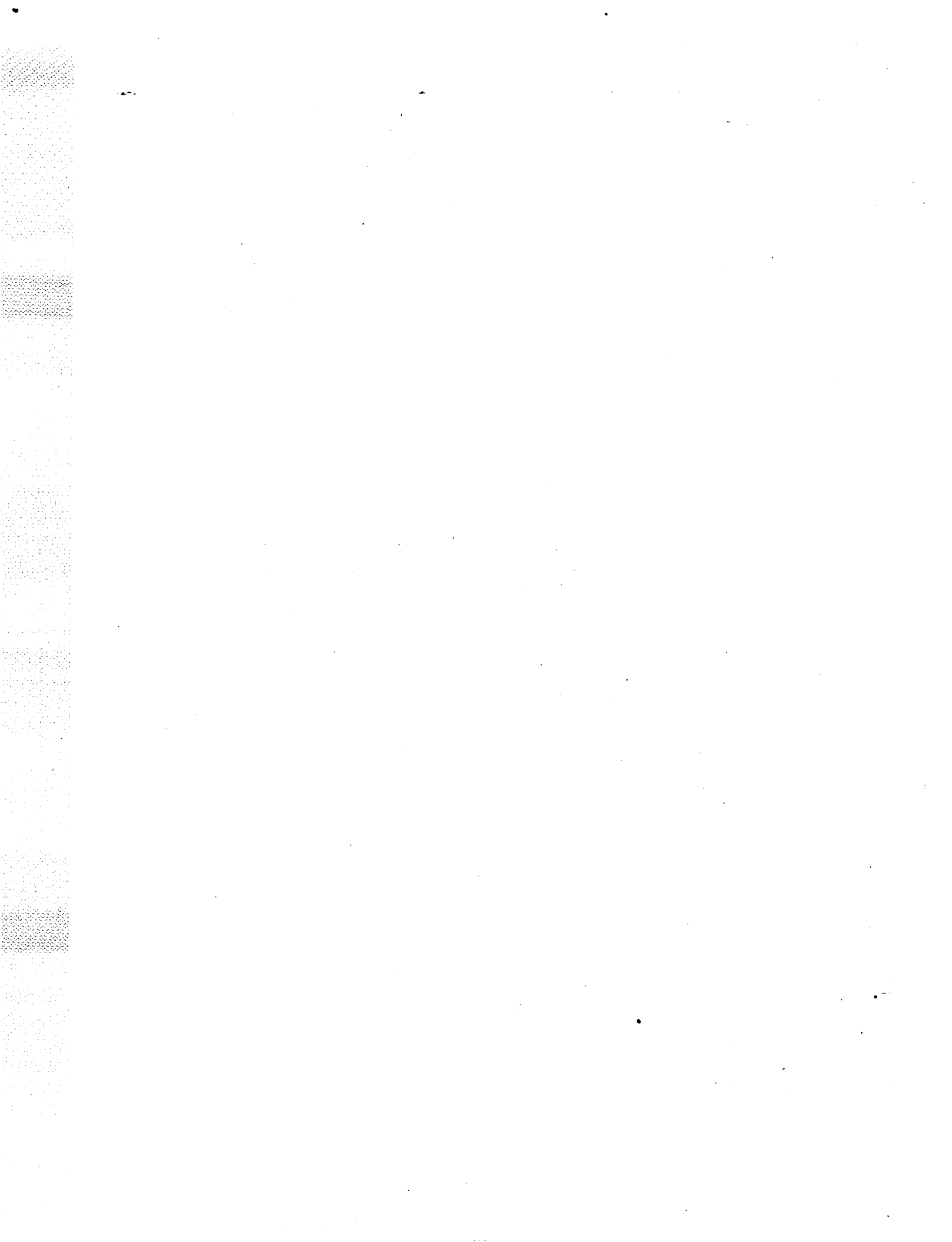
SUPPLEMENTARY VOCABULARY

pressure points

mga pressure point

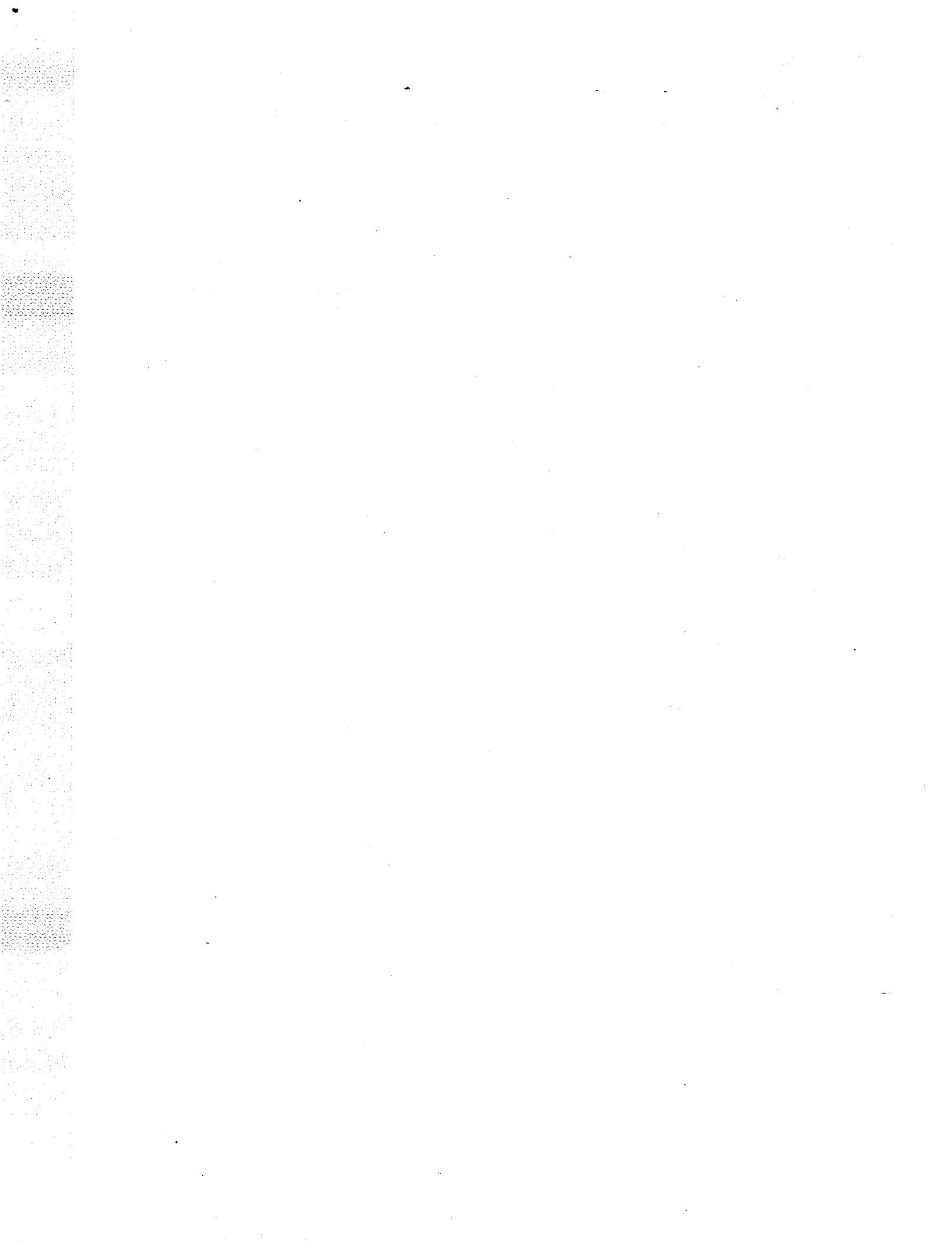

OBJECTIVES

By the end of this lesson, the student should be able to:

- Recognize aurally the Tagalog vocabulary associated with managing shock, applying dressing to open abdominal wound, and treating a casualty with a head injury
- Present orally the Tagalog vocabulary associated with managing shock, applying dressing to open abdominal wound, and treating a casualty with a head injury
- Issue instructions in Tagalog using the military instructional words related to the tasks
- Ask and respond to simple questions in Tagalog related to the tasks
- Employ modifiers in sentences related to the tasks.

CORE TEXT AND TRANSLATION OF TASK

TASK #1: MANAGE SHOCK

The symptoms of shock are

Rapid pulse

Pale skin

Difficulty in breathing.

Elevate the feet above heart level.

Loosen all clothing, including boots.

Start an IV in one arm or in other suitable part of the body

Keep the casualty warm, comfortable, and reassured.

TASK #2: APPLY DRESSING TO EXTERNAL ABDOMINAL WOUND

Survey the casualty.

Never give the casualty anything to drink.

If the casualty is thirsty, moisten his lips with wet gauze.

Lay the casualty on his back (if other wounds do not prevent it).

TASK #1: PAGGAMOT NG PAGKABIGLA

Ang mga sintomas ng pagkabiglâ ay:

matuling pulsó

maputláng balát

kahirapan sa paghingá.

Itaás ang mga paá na mas mataás kaysá sa pusò.

Luwagán ang laháat ng pananamít patí na ang mga bota.

Simulán ang suwero sa isáng braso o sa ibáng nararapat na parte ng katawán.

Panatilihín ang pasyente na may sapat na init, maginhawa, at mahinahon.

TASK #2: MAGLAGAY NG BENDA SA SUGAT SA LABAS NGTIYAN

Suriín ang pasyente.

Huwág na huwág bigyán ang pasyente ng anumáng maiinóm.

Kung nauuhaw ang pasyente, basaín ang mga labì ng basáng gasa.

Ihigâ ang pasyente sa kanyang likod (kung ang ibáng mga sugat ay hindi makaháhadláng).

Always turn the casualty's head to one side.	Laging ibaling ang ulo ng pasyente sa isáng gilid.
If the casualty is bleeding from an artery, tie off that artery.	Kung nagdudugô ang pasyente mulâ sa malakíng ugát, talian ang malakíng ugát na iyón.
Apply an abdominal dressing.	Maglagáy ng bendang pantiyán.
If more than one dressing is necessary, do not tie one knot on top of the other.	Kung higit sa isáng benda ang kinakailangan, huwág magbuhól sa ibabaw ng ibáng buhól.
Cover dressings with a bandage.	Takpán ang mga benda ng bendahe.
Never replace protruding organs.	Huwág na huwág ibalik ang nakalabás na mga parteng panloób ng katawán.
Start an IV.	Simulán ang suwero.
Transport the casualty in a comfortable position (knees flexed, if possible).	Ilipat ang pasyente sa maginhawang posisyón (ibaluktót ang mga tuhod, kung máaari).

**TASK #3: TREAT A CASUALTY
WITH A HEAD INJURY
(EXTERNAL OR INTERNAL)**

**TASK #3: GAMUTIN ANG
PASYENTE NA MAY
KAPINSALAAN SA ULO (SA
LABAS AT SA LOOB)**

Check. Airway must be clear.	Tsekín. Dapat waláng bará ang daanan ng paghingá.
If there is a wound around the clavicle, assume a cervical spinal injury.	Kung may sugat sa palibot ng balagat, ipalagáy na may kapinsalaan sa gulugód.
Do not move the head unnecessarily.	Huwág galawín ang ulo kung hindi kinakailangan.
Do not disturb any protruding foreign object.	Huwág galawín ang anumáng nakalabás na hindi kilaláng bagay.

Do not replace protruding brain tissue. Huwág ibalik ang nakalabás na utak.

Control bleeding with a sterile pressure dressing. Pigilin ang pagdugô sa pamamagitan ng sterile na bendang may bigát.

Refer to illustrations.

Tingnán ang mga larawan-halimbawa

Immobilize the head.

Huwág pakilusin ang ulo.

Evacuate.

Mag-evacuate.

HOMEWORK

Listen to the tape.

Manage Shock

paggamot

ng pagkabigla

Paggamot ng Pagkabigla

VOCABULARY #1

Listen to the tape.

The symptoms of shock are:
Rapid pulse
Pale skin
Difficulty in breathing.

ang mga sintomas

ng pagkabigla

Ang mga sintomas ng pagkabigla ay:

matuling

matuling pulso

maputlang

maputlang balat

kahirapan

sa paghinga

kahirapan sa paghinga

Ang mga sintomas ng pagkabigla ay: Matuling pulso, maputlang balat, kahirapan sa paghinga.

VOCABULARY #2

Listen to the tape.

Elevate the feet above heart level.
Loosen all clothing, including boots.

itaas

ang mga paa

itaas ang mga paa

mas mataas

kaysa sa

puso

mas mataas kaysa sa puso

Itaas ang mga paa na mas mataas kaysa sa puso.

luwagan

ang lahat ng

pananamit

luwagan ang lahat ng pananamit

pati na

ang mga bota

Luwagan ang lahat ng pananamit pati na ang mga bota.

VOCABULARY #3

Listen to the tape.

Start an IV in one arm or in other suitable site.
Keep the casualty warm, comfortable, and reassured.

simulan

ang suwero

simulan ang suwero

braso

sa isang braso

simulan ang suwero sa isang braso

o sa ibang

nararapat na

parte ng katawan

o sa ibang nararapat na parte ng katawan

Simulan ang suwero sa isang braso o sa ibang nararapat na parte ng katawan.

panatilihin

ang pasyente

na may

sapat na init

panatilihing ang pasyente na may sapat na init

maginhawa

at mahinahon

may sapat na init, maginhawa, at mahinahon

Panatilihin ang pasyente na may sapat na init, maginhawa, at mahinahon.

EXERCISE #1

Listen to the instructions on the tape.

a. shock	symptoms
b. difficulty	shock
c. rapid pulse	pale skin
d. rapid pulse	pale skin
e. feet	clothing
f. the arm	the heart

EXERCISE #2

Listen to the instructions on the tape.

- a. The symptoms of shock are rapid pulse, pale skin.
Loosen all clothing including boots.
Elevate the feet above heart level.

- b. Start an IV in one arm or in other suitable part of the body.
The symptoms of shock are rapid pulse, pale skin.
Keep the casualty warm, comfortable, and reassured.

- c. Start an IV in one arm or in other suitable part of the body.
Keep the casualty warm, comfortable, and reassured.
The symptoms of shock are rapid pulse, pale skin.

EXERCISE #3 - CUMULATIVE

In each box below are jumbled Tagalog words that can be used to form several sentences from Task #1. Choose words from each group to form the English sentences you see below each box. Be prepared to read your sentences in class.

a.

balat	maputlang	sa paghinga
ng pagkabigla	ay matuling	
kahirapan	Ang mga sintomas	pulso

The symptoms of shock are: rapid pulse, pale skin, difficulty in breathing.

b.

isang braso	simulan	parte	sa
	ang mga bota	nararapat na	
pananamit		luwagan	
ang suwero	sa ibang	ng katawan	
ang lahat ng	pati na	o	

Loosen all clothing, including boots.

Start an IV in one arm or other suitable part of the body.

c.

na init	at	maginhawa
panatilihin	mahinahon	
na may	sapat	
sapat na	ang pasyente	

Keep the casualty warm (having enough heat), comfortable, and reassured.

Listen to the tape.

Apply Dressing to Open Abdominal Wound

maglagay ng benda

sa bukas na

sugat

sa tiyan

sugat sa tiyan

sa bukas na sugat sa tiyan

Maglagay ng benda sa bukas na sugat sa tiyan

VOCABULARY #4

Listen to the tape.

Survey the casualty.
Never give the casualty anything to drink.
If the casualty is thirsty, moisten his lips with wet gauze.

suriin

Suriin ang pasyente.

huwag na huwag bigyan

huwag na huwag bigyan ang pasyente

ng anumang

maininom

ng anumang maiinom

Huwag na huwag bigyan ang pasyente ng anumang maiinom.

kung ang pasyente

ay nauuhaw

kung ang pasyente ay nauuhaw

basain

ang mga labi

basain ang mga labi

labi ng

basang gasa

gasa

labi ng basang gasa

basain ang mga labi ng basang gasa

Kung ang pasyente ay nauuhaw, basain ang mga labi ng basang gasa.

VOCABULARY #5

Listen to the tape.

Place the casualty on his back (if other wounds do not prevent it).
Always turn the casualty's head to one side.

ihiga ang pasyente

sa kanyang likod

ihiga ang pasyente sa kanyang likod

kung ang ibang mga sugat

makakahadlang

hindi makakahadlang

kung ang ibang mga sugat ay hindi makakahadlang

Ihiga ang pasyente sa kanyang likod (kung ang ibang mga sugat ay hindi makakahadlang).

laging

ibaling

ang ulo

ang ulo ng pasyente

laging ibaling ang ulo ng pasyente

sa isang gilid

Laging ibaling ang ulo ng pasyente sa isang gilid.

EXERCISE #4

Listen to the instructions on the tape.

The jumble box below contains the Tagalog words needed to make up the equivalents of the English phrases listed beneath the box. On the lines provided, write out each Tagalog phrases.

pasyente	ibaling	suriin	huwag na huwag
anumang	ang	bigyan	basain ng
kung	maiinom	mga labi	basang gasa nauuhaw

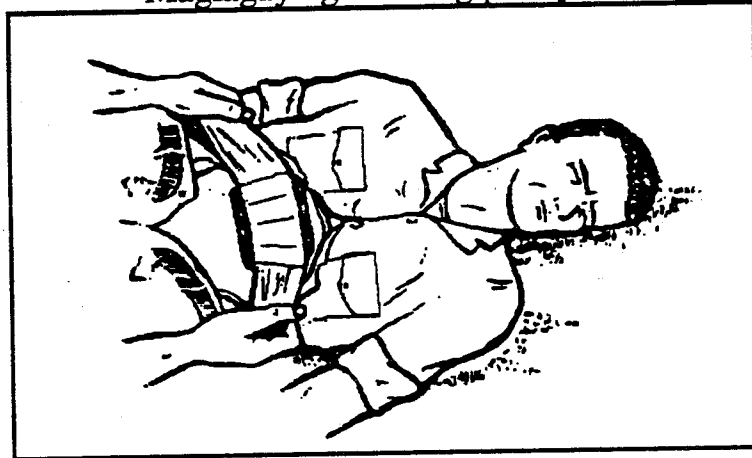
- a. Survey the casualty _____
- b. Never give the casualty
anything to drink _____
- c. If the casualty is thirsty
moisten his lips with
wet gauze _____

VOCABULARY #6

Listen to the tape.

If the casualty is bleeding from an artery, tie off that artery.
Apply an abdominal dressing.

FIGURE 1
Maglagay ng bendang pantiyán.

kung ang pasyente

ay nagdudugo

malaking ugat

mula sa malaking ugat

kung ang pasyente ay nagdudugo mula sa malaking ugat

talian

na iyon

talian ang malaking ugat na iyon

Kung ang pasyente ay nagdudugo mula sa malaking ugat, talian ang malaking ugat na iyon.

maglagay

ng bendang

pantiyan

Maglagay ng bendang pantiyan.

VOCABULARY #7

Listen to the tape.

If more than one dressing is necessary, do not tie one knot on top of the other.

higit sa isang

kung higit sa isang benda

ang kinakailangan

kung higit sa isang benda ang kinakailangan

huwag magbuhol

magbuhol

huwag magbuhol

sa ibabaw ng

ibang buhol

sa ibabaw ng ibang buhol

Kung higit sa isang benda ang kinakailangan, huwag magbuhol sa ibabaw ng ibang buhol.

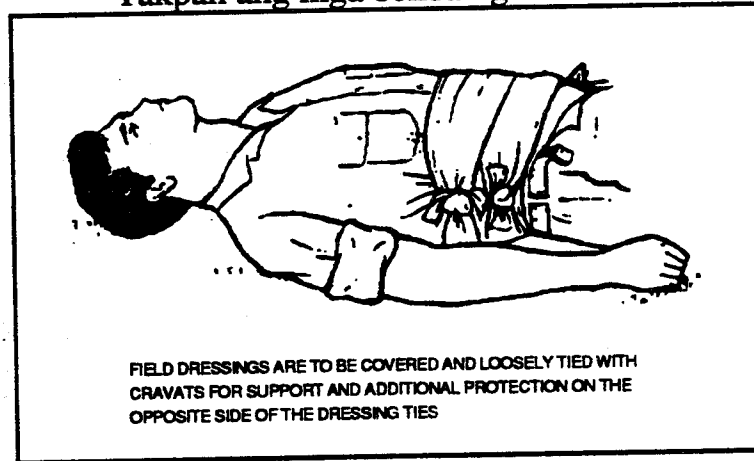
VOCABULARY #8

Listen to the tape.

Cover dressings with a bandage.
Never replace protruding organs.
Start an IV.

FIGURE 2

Takpan ang mga benda ng bandahe.

takpan ang mga benda

ng bandahe

Takpan ang mga benda ng bandahe.

ibalik

huwag na huwag ibalik

ang nakalabas

mga parteng

panloob

ng katawan

mga parteng panloob ng katawan

ang nakalabas na mga parteng panloob ng katawan

Huwag na huwag ibalik ang nakalabas na mga parteng panloob ng katawan.

Simulan ang suwero.

VOCABULARY #9

Listen to the tape.

Transport the casualty in a comfortable position (knees flexed, if possible).

ilipat

ilipat ang pasyente

maginhawang

sa maginhawang posisyon

ilipat ang pasyente sa maginhawang posisyon

ibaluktot

ang mga tuhod

ibaluktot ang mga tuhod

kung maari

ibaluktot ang mga tuhod, kung maari

Ilipat ang pasyente sa maginhawang posisyon (ibaluktot ang mga tuhod, kung maari).

EXERCISE #5

Listen to the instructions on the tape.

- _____ Never replace protruding organs
- _____ If more than one dressing is necessary.
- _____ If the casualty is bleeding from an artery, tie off that artery.
- _____ Transport casualty in a comfortable position.(knees flexed, if possible).

EXERCISE #6

Listen to the instructions on the tape.

FIGURE A

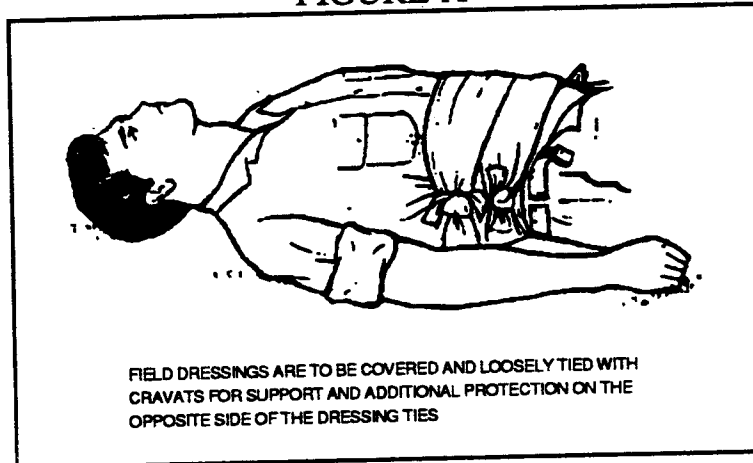
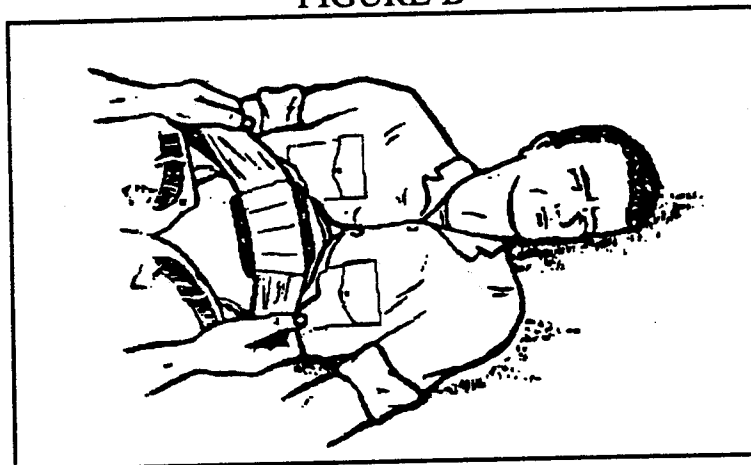

FIGURE B

- _____ Maglagay ng bendang pantiyán.
- _____ Takpan ang mga benda ng mga bendahe..

EXERCISE #7 - CUMULATIVE

Listed below are six English sentences from Task #2. The Tagalog equivalent of each English sentence is started for you. Complete each Tagalog sentence in the space provided. Be prepared to discuss your answers in class.

Never replace protruding organs.

- a. Huwag na huwag ibalik ang _____ na mga
parteng panloob ng katawan

Never give the casualty anything to drink.

- b. Huwag na guwag bugyan ang pasyente ng _____.

If the casualty is thirsty, moisten his lips with wet gauze.

- c. Kung ang pasyente ay nauuhaw, basain ang mga labi _____
_____.

If the casualty is bleeding from an artery, tie off that artery.

- d. Kung ang pasyente ay nagdudugo mula sa malaking ugat, _____
_____.

Place the casualty on his back (if other wounds do not prevent it).

- e. Ihiga ang pasyente sa kanyang likod (kung ang ibang mga sugat ay _____
_____).

Transport the casualty in a comfortable position (knees flexed, if possible).

- f. Ilipat ang pasyente sa maginhawang posisyon (_____
_____).

Listen to the tape.

Treat a Casualty with a Head Injury (Open or Closed)

gamutin

gamutin ang pasyente

kapinsalaan sa ulo

na may kapinsalaan sa ulo

sa labas

sa loob

sa labas o sa loob

Gamutin ang pasyente na may kapinsalaan sa ulo (labas o sa loob)

VOCABULARY #10

Listen to the tape.

Check. Airway must be clear.
If there is a wound around the clavicle, assume a cervical spinal
injury.

Tsekin.

ang daanan ng paghinga

dapat walang bara

Dapat walang bara ang daanan ng paghinga.

kung may sugat

sa palibot ng

balagat

sa palibot ng balagat

ipalagay

kapinsalaan

sa gulugod

kapinsalaan sa gulugod

ipalagay na may kapinsalaan sa gulugod

Kung may sugat sa palibot ng balagat, ipalagay na may kapinsalaan sa gulugod.

VOCABULARY #11

Listen to the tape.

Do not move the head unnecessarily.
Do not disturb any protruding foreign object.

huwag galawin

ang ulo

kung hindi kinakailangan

Huwag galawin ang ulo kung hindi kinakailangan.

galawin

huwag galawin

ang anumang

nakalabas na

bagay

hindi kilalang

hindi kilalang bagay

ang anumang nakalabas na hindi kilalang bagay

Huwag galawin ang anumang nakalabas na hindi kilalang bagay.

VOCABULARY #12

Listen to the tape.

Do not replace protruding brain tissue.
Control bleeding with a sterile pressure dressing.

huwag ibalik

utak

ang nakalabas na utak

Huwag ibalik ang nakalabas na utak.

pigilin

pigilin ang pagdugo

sa pamamagitan ng

bendang may bigat

sa pamamagitan ng sterile na bendang may bigat

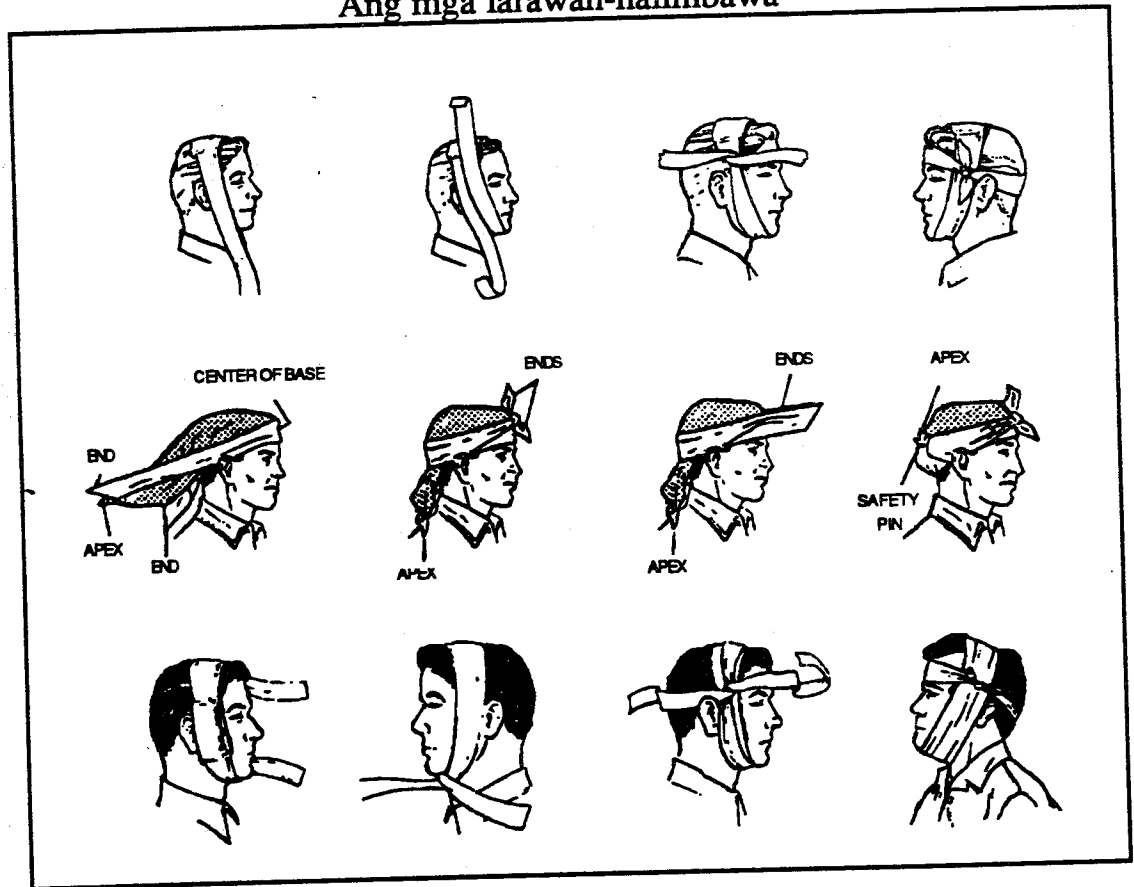
Pigilin ang pagdugo sa pamamagitan ng sterile na bendang may bigat.

VOCABULARY #13

Listen to the tape.

Refer to illustrations.
Immobilize the head.
Evacuate.

FIGURE 3
Ang mga larawan-halimbawa

tingnan

ang mga larawan-halimbawa

Tingnan ang mga larawan-halimbawa.

huwag pakilusin
Huwag pakilusin ang ulo.
Mag-evacuate.

EXERCISE #8

Listen to the instructions on the tape.

Step #1

Using words from the list below, fill in the blanks to complete the following Tagalog sentences from this task.

- a. Huwag _____ ang anumang nakalabas na hindi kilalang bagay.
- b. Huwag galawin ang ulo kung _____.
- c. Kung may sugat sa palibot ng _____, ipalagay na may _____.
- d. Huwag ibalik ang nakalabas na _____.
- e. _____ ang mga larawan-halimbawa.

Word List

tingnan
kapinsalaan
hindi kinakailangan
galawin
utak
balagat
sa gulugod

Step #2

The English equivalents of the Tagalog sentences in Step #1 are listed in your text. Next to each English sentence, write the letter of the corresponding Tagalog sentence from Step #1. There is one extra English sentence.

- _____ Do not disturb any protruding foreign object.
- _____ Airway must be clear.
- _____ If there is a wound around the clavicle, assume a cervical spinal injury.
- _____ Do not move the head unnecessarily.
- _____ Refer to illustrations.
- _____ Do not replace protruding brain tissue.

EXERCISE 9 - CUMULATIVE

Step #1

The sentences below are from Task #3. Fill in the numbered blanks with the missing Tagalog words.

- a. _____ ang mga larawan-halimbawa.
1
- b. Huwag galawin ang ulo kung _____.
2
- c. Dapat _____ ang daanan ng paghinga.
3
- d. Huwag ibalik ang nakalabas na _____.
4
- e. Huwag _____ ang anumang nakalabas na hindi kilalang bagay.
5
- f. Kung may sugat sa palibot ng _____, ipalagay na may kapinsalaan sa _____.
6
7

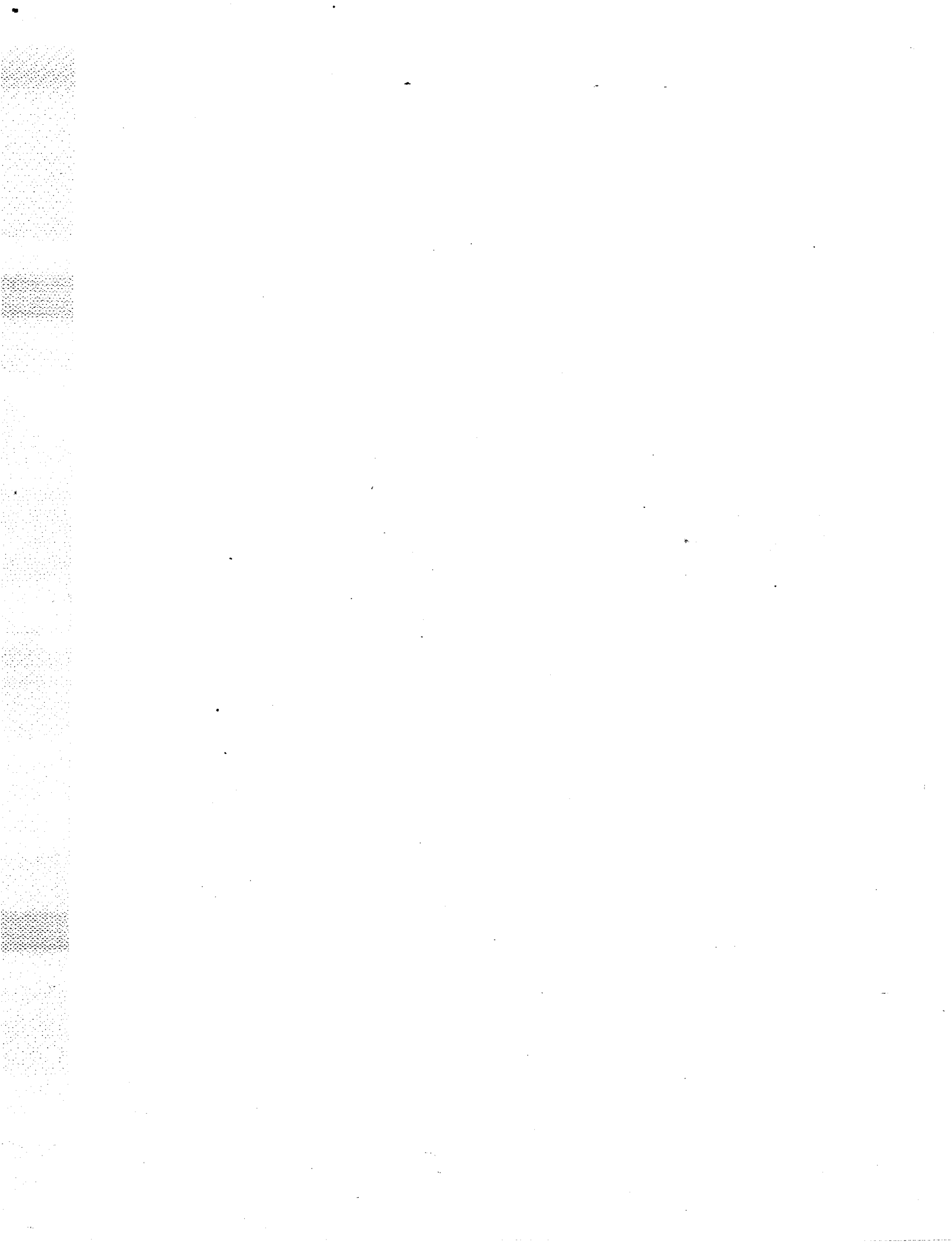
Step #2

On the lines below, write the English meanings of the words from the numbered spaces in Step #1. Be prepared to discuss your answers in class.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

NOTES

CLASSROOM PRACTICE

EXERCISE #1

Look at the groups of Tagalog words below. Each group contains, in jumbled order, the Tagalog words of one of the sentences from Task #1. Write each Tagalog sentence and its equivalent on the lines provided.

- a. pati na // pananamit // ang mga bota // ang lahat ng // luwagan

Tagalog: _____

English: _____

- b. na mas mataas // ang mga paa // itaas // kaysa sa puso

Tagalog: _____

English: _____

- c. maginhawa // ang pasyente // at // na may sapat na init // panatilihin // at mahinahon

Tagalog: _____

English: _____

d. isang // ibang // na parte // o // simulan // braso // sa // ang
suwero // nararapat // ng katawan

Tagalog: _____

English: _____

e. ay // maputlang // paghinga // ang mga sintomas // balat //
pagkabigla // sa // ng // pulso // kahirapan // matuling

Tagalog: _____

English: _____

EXERCISE #2

Look at the list of Tagalog steps below. Each step is part of the procedure in Task #2, apply dressing to open abdominal wound. The steps are out of order. Number them in the correct order. Be prepared to read the steps aloud.

- _____ a. Takpan ang mga benda ng bendahe.
- _____ b. Ihiga ang pasyente sa kanyang likod (kung ang ibang mga sugat ay hindi makakahadlang).
- _____ c. Suriin ang pasyente..
- _____ d. Laging ibaling ang ulo ng pasyente sa isang gilid.
- _____ e. Ilipat ang pasyente sa maginhawang posisyon (ibaluktot ang mga tuhod, kung maaari).
- _____ f. Maglagay ng bendang pantiyon.
- _____ g. Kung ang pasyente ay nauuhaw, basain ang mga labi ng basang gasa..
- _____ h. Simulan ang suwero..

SPEAKING PRACTICE

Question/Answer Session

TASK #1: Paggamot sa Pagkabigla

1. Ano ang tatlong sintomas ng pagkabigla?
2. Gaano kataas mo itataas ang mga paa?
3. Ano ang luluwagan mo?
4. Saan mo sisimulan ang suwero?
5. Paano mo pananatilihin ang pasyente?

TASK #2: Maglagay ng Benda sa Labas ng Sugat sa Tiyan

6. Ano ang susuriin mo?
7. Ano ang huwag na huwag mong ibibigay sa pasyente?
8. Ano ang gagawin mo kung ang pasyente ay nauuhaw?
9. Paano mo ihihiga ang pasyente?
10. Saan mo ibabaling ang ulo ng pasyente?
11. Ano ang gagawin mo kung ang pasyente ay nagdudugo mula sa malaking ugat?
12. Ano ang gagawin mo kung higit sa isang benda ang kinakailangan.
13. Ano ang ipantatakip mo sa mga benda?
14. Ano ang huwag na huwag mong ibabalik?
15. Ano ang sisimulan mo?
16. Paano mo ililipat ang pasyente?

TASK #3: Gamutin ang Pasyente ng mga Kapinsalaan sa Ulo (Labas o sa Loob).

17. Ano ang dapat na walang bara?

18. Ano ang ipapalagay mo kung may sugat sa palibot ng balagat?
19. Ano ang huwag mong gagalawin kung hindi kailangan?
20. Ano ang huwag mong gagalawin?
21. Ano ang huwag mong gagawin sa utak?
22. Paano pipigilin ang pagdugo?
23. Ano ang huwag mong pakikilusin
24. Ano ang huling hakbang?

TASK #1: Manage Shock

1. What are the three symptoms of shock?
2. How high do you elevate the feet?
3. What do you loosen?
4. Where do you start an IV?
5. How do you keep the casualty?

TASK #2: Apply Dressing to Open Abdominal Wound

6. What do you survey?
7. What do you never give the casualty?
8. What do you do if the casualty is thirsty?
9. How do you lay the casualty?
10. Where do you turn the casualty's head?
11. What do you do if the casualty is bleeding from an artery?
12. What do you do if more than one dressing is necessary?
13. With what do you cover dressings?

14. What do you never replace?

15. What do you start?

16. How do you evacuate the casualty?

TASK #3: Treat a Casualty with a Head Injury (Open or Closed)

17. What must be clear?

18. What do you assume if there is a wound around the clavicle?

19. What do you *not* move unnecessarily?

20. What do you not disturb?

21. What do you not do with brain tissue?

22. How do you control bleeding?

23. What do you immobilize?

24. What is the last step?

GLOSSARY

English

a
abdominal (in the abdomen)
above
airway
all of the
always
an
and
another
any
anything
apply
are
arm
around
artery
assume
back
bandage
be
bleeding
body
boots
brain tissue
breathing
casualty
casualty's
cervical spinal
check
clavicle
clear (have no obstruction)
closed
clothing
comfortable
control

Tagalog

ang; ng
pantiyan; sa tiyan
mas mataas
daanan ng paghinga
ang lahat ng
lagi; laging
ang; ng
at
iba
anuman; anumang
anuman; anumang
maglagay
ay
braso
sa palibot
malaking ugat
ipalagay
likod
bendahe
maging
nagdudugo; pagdugo
katawan
mga bota
utak
paghinga
pasyente
ng pasyente
gulugod
tsekin
leeg
walang bara
sa loob
pananamit
maginhawa
pigilin

cover
difficulty
disturb
do not
dressing
dressings
drink (to)
elevate
enough
evacuate
external
feet
flexed
foreign object
from the
gauze
give
have no
having
head
heart
heat
higher
if
illustrations
immobilize
in a; in the
including
injury
internal
is
IV
keep
knees
knot
lay
lips
loosen
manage
moisten

takpan
kahirapan
galawin
huwag
benda, bendang
mga benda
maiinom
itaas
sapat
mag-evacuate
bukas na
mga paa
ibaluktot
hindi kilalang bagay
mula sa
gasa
bigyan
walang
may
ulo
puso
init
mas mataas
kung
larawan-halimbawa
huwag pakilusin
sa
pati na
kapinsalaan
panloob; sa loob
ay
suwero
panatilihin; panatilihing
mga tuhod
buhol
ihiga
mga labi
luwagan
paggamot
basain

more than
move
must
necessary; is necessary
never
not
object
obstruction
of; of the
on
on top of
one
open
or
organs (internal parts of the body)

other
pale
part
parts
position
possible
pressure dressing
prevent
protruding
pulse
rapid
reassured
refer to
replace
shock
side
skin
start
sterile
suitable
survey
symptoms
than the
that

higit sa
galawin
dapat
kinakailangan
huwag na huwag
hindi
bagay
bara
ng
sa
sa ibabaw ng
isa
labas; sa labas
o
mga parteng panloob ng
katawan
iba; ibang
maputla; maputlang
parte
mga parte
posisyon
maaari
bendang may bigat
pigilin
nakalabas
pulso
matulin; matuling
mahinahon
tingnan
ibalik
pagkabigla
gilid
balat
simulan
sterile
narapat
suriin
mga sintomas
kaysa sa
na; iyon

that has an
the
there are no
there is a
thirsty
tie off; tie
tie a knot
to
transport
treat
turn
unnecessarily (if not necessary)
warm (having enough heat)
wet
with a (by means of a)
wound
wounds

na may
ang; ng
walang
may
nauuhaw
talian
magbuhol
para; sa
ilipat
gamutin
ibaling
kung hindi kinakailangan
may sapat na init
basa; basang
sa pamamagitan ng; ng
sugat
mga sugat

CRITICAL PHRASES

Assume cervical spinal injury.

Ipalagay na may kapinsalaan sa
gulugod.

Check. Airway must be clear.

Tsekin. Dapat walang bara
ang daanan ng paghinga.

Check the symptoms.

Tsekin ang mga sintomas.

Do not move head unnecessarily.

Huwag galawin ang ulo kung
hindi kinakailangan.

Do not remove protruding foreign
object.

Huwag alisin ang
nakalabas na hindi kilalang
bagay.

Elevate feet.

Itaas ang mga paa.

Immobilize head.

Huwag pakilusin ang ulo.

Keep the casualty warm, comfortable,
and reassured

Lossen clothing

Never replace the protruding organs.

Start an IV.

Tie off artery.

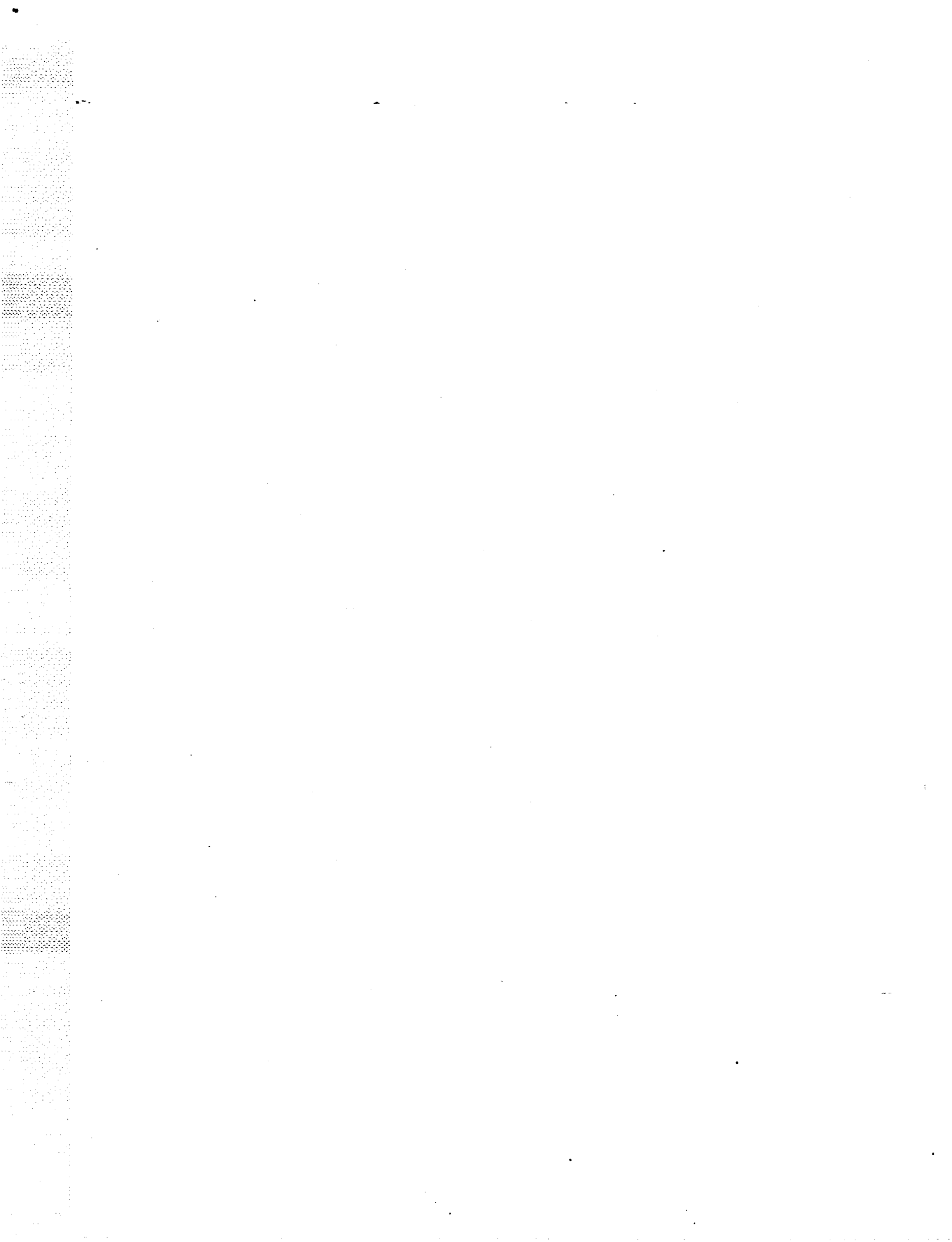
Panatilihin ang pasyente na
may sapat na init,
maginhawa at mahinahon

Luwagan ang pananamit.

Huwag na huwag ibalik ang
nakalabas na mga parteng
panloob ng katawan.

Simulan ang suwero.

Talian ang malaking ugat.

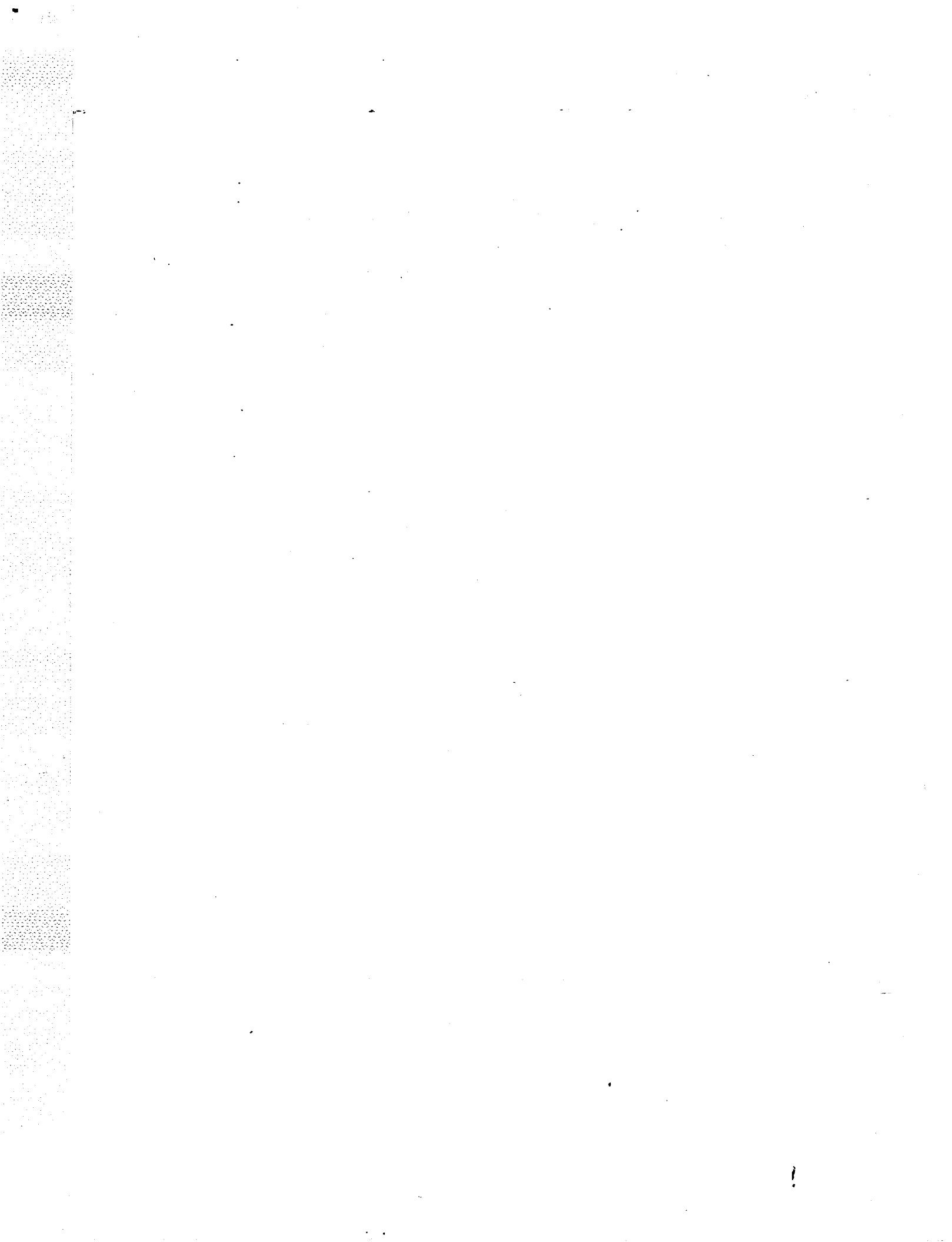

TAGALOG LESSON 45
STUDENT TEXTBOOK

OBJECTIVES

By the end of this lesson, you should be able to:

- Recognize aurally the Tagalog vocabulary associated with administering initial treatment for burns, treating a casualty for heat injuries, treating a casualty for cold injury, and putting on a tourniquet
- Present orally the Tagalog vocabulary associated with administering initial treatment for burns, treating a casualty for heat injuries, treating a casualty for cold injury, and putting on a tourniquet
- Issue instructions in Tagalog using the military instructional words related to the tasks
- Ask and respond to simple questions in Tagalog related to the tasks.

CORE TEXT AND TRANSLATION OF TASK

**TASK #1: ADMINISTER INITIAL
TREATMENT FOR BURNS**

Do not apply vaseline, mud, butter, etc.

Cool down the burn. If possible, use
sterile saline solution.

Do not rub or massage the burned area.

Apply a dry, sterile dressing loosely.

Start an IV, depending on size of the
burn.

Evacuate.

**TASK #2: TREAT A CASUALTY
FOR HEAT INJURIES**

There are three types of heat injury:

Heat cramps, mild

Heat exhaustion, moderate

Heat stroke, severe.

**TASK #1: MAGBIGAY NG
PASIMULANG PAGGAMOT PARA
SA MGA NASUNOG**

Huwág pahirán ng baselina, putik
mantikilya, at iba pa.

Palamigín ang nasunog. Kung maari,
gumamit ng esteril na solusyon na may-
asín.

Huwág kuskusín o masahihin ang lugar
na nasunog.

Ilagáy nang maluwág ang tuyô, esteril
na bendahe.

Simulán ang suwero, ayon sa lakí ng
nasunog.

Mag-evacuate.

**TASK #2: GAMUTIN ANG
PASYENTE PARA SA MGA
KAPINSALAAN NG INIT**

Mayroóng tatlong uri ng kapinsalaan ng
init:

Mga pagkapulikat dahil sa init,
mahinay

Pagkapagod dahil sa init,
katamtaman

Atake dahil sa init, malubhá

Heat cramp symptoms are

Severe cramps in abdomen and legs

Fatigue

Heavy sweating

Hot skin.

Mga síntumás ng pagkapulikat dahil sa init ay:

Mga malubhàng pagkapulikat sa tiyán at mga bintí

Pagkahapò

Labis na pagpawis

Mainit na balát

The treatment for heat cramps is

Do not let the casualty move.

Put the casualty in shade.

Give salt water (one or two canteens over thirty to forty-five minutes).

Ang paggamot para sa mga pagkapulikat dahil sa init ay:

Huwág payagang gumaláw ang pasyente;

Ilagáy ang pasyente sa lilim;

Bigyán ng tubig na maalat (isá o dalawáng kantina sa loób ng tatlumpú hanggáng apatnapu't limáng minuto).

Heat exhaustion symptoms are

Thirst

Extreme fatigue

Heavy sweating

Cold, clammy skin

Confusion, dizziness.

Ang mga sintomás ng pagkapagod dahil sa init ay:

Pagka-uhaw

Matindíng pagkahapò

Labis na pagpawis

Malamíg, basá-basàng balát

Pagkalitó, pagkahilo

The treatment for heat exhaustion is

Stop all activity.

Put the casualty in shade.

Give salt water.

Start an IV.

The symptoms of heat stroke are

Very hot, dry, and red skin

Delirium.

The treatment for heat stroke is

Lower temperature.

Put the casualty in water and fan
body.

If no body of water is available, soak
the casualty with contents of canteen,
urine, etc.

Start two IVs.

Evacuate casualty.

Ang paggamot para sa pagkapagod dahil
sa init ay:

Ipahintô ang lahat ng aktibidad;

Ilagáy ang pasyente sa lilim;

Bigyán ng tubig na maalat;

Simulán ng suwero.

Ang mga síntomás ng atake dahil sa init
ay:

Napaka-init, tuyô at mapulá ang balat

Pagkahibáng

Ang paggamot para sa atake dahil sa init
ay:

Palamigín ang temperatura;

Ilubóg ang pasyente sa tubig at
paypayán ang katawán;

Kung waláng maraming tubig na
magágamit, babaran ang pasyente ng
nilálamán ng kantina, ihì, at iba pa;

Simulán ng dalawáng suwero;

Mag-evacuate ang nasaktán.

**TASK #3: TREAT A CASUALTY
FOR COLD INJURY**

The symptoms of cold injury are

Tingling and numbness of affected areas

Pale, waxy skin.

The treatment is

Warm with body heat. Place hands under arms or between legs and cover.

Do not rub the affected area.

TASK #4: PUT ON A TOURNIQUET

A tourniquet holds the flow of blood resulting from limb amputation.

Put on a tourniquet.

Procedure:

Take any strong material. Wrap. Form a loop 3 to 4 inches above the amputation.

Get a piece of wood or other hard material. Place it in the loop.

**TASK #3: GAMUTIN ANG
PASYENTE3 PARA SA
KAPINSALAAN NG LAMIG**

Ang mga sintomas ng mga kapinsalaan ng lamig ay:

Pangingilíg at pamamanhíd ng mga bahaging napinsalà

Maputlà, mapagkít ang balat

Ang paggamot ay:

Painitín sa pamamagitan ng init ng katawan. Ilagáy ang mga kamáy sa ilalim ng mga braso o sa pagitan ng mga bintí at takpán.

Huwág kuskusín ang bahaging napinsalà.

**TASK #4: MAGLAGAY NG
TORNIKETE**

Pinipigil ng tornikete ang agos ng dugò bunga ng pagkaputol ng paá o braso.

Maglagáy ng tornikete:

Pamamaraán:

Kumuha ng kahit anóng matibay na materyál. Balutin. Gumawâ ng silò na tatló hanggáng apat na pulgada sa itaás ng pagkaputol.

Kumuha ng isáng piraso ng kahoy o ibáng matigás na materyál. Ilagáy itó sa silò.

Turn it until bleeding stops.

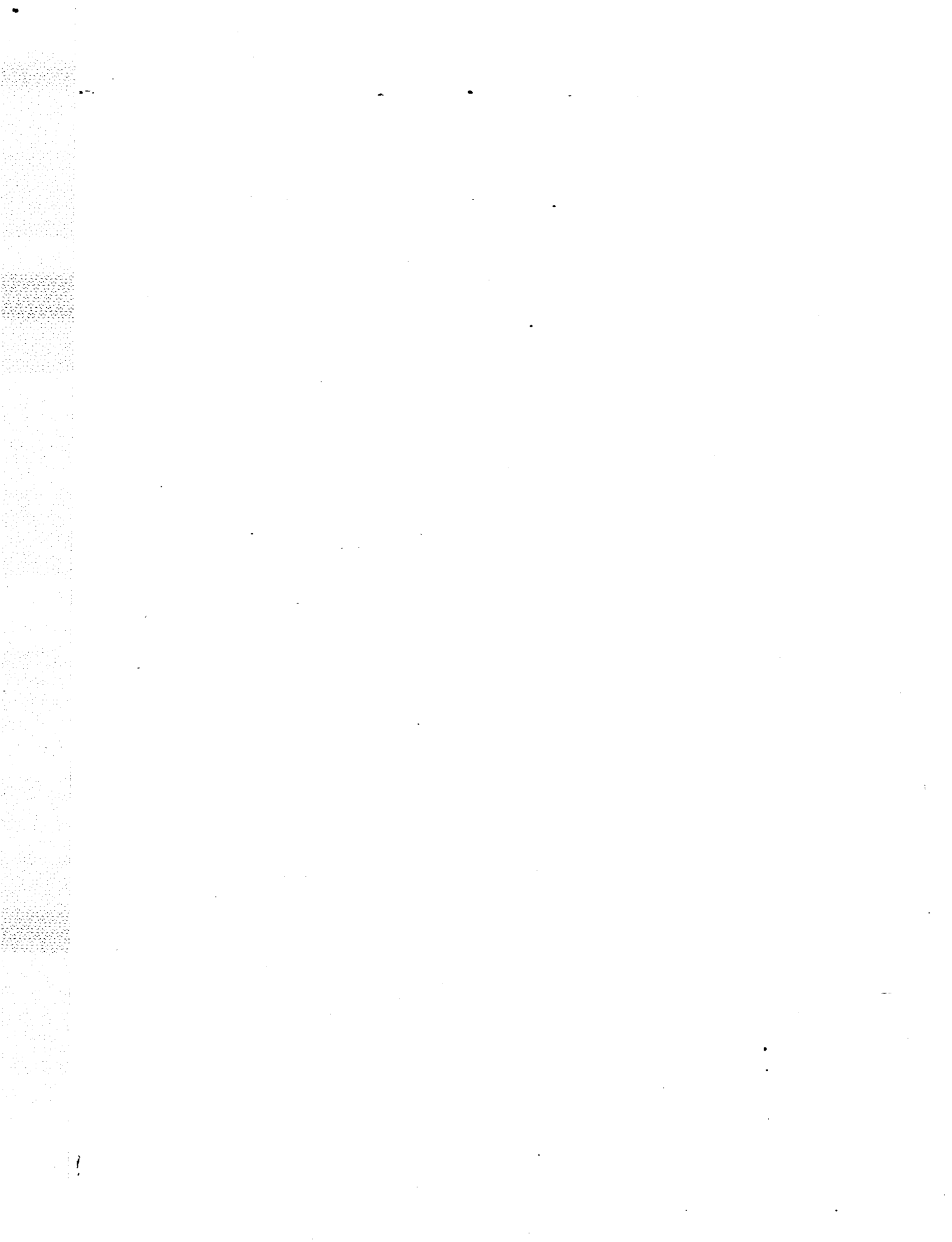
Secure it with a tight knot.

Never remove tourniquet.

Ikutin ito hanggáng humintô ang pagdugô.

Iseguro ito sa pamamagitan ng isang buhól na mahigpít.

Huwág na Huwág Aalisín ang Tornikete.

HOMEWORK

Listen to the tape.

Administer Initial Treatment for Burns

magbigay

paggamot

ng pasimulang paggamot

magbigay ng pasimulang paggamot

mga nasunog

para sa mga nasunog

Magbigay ng Pasimulang Paggamot para sa mga Nasunog

VOCABULARY #1

Listen to the tape.

Do not apply vaseline, mud, butter, etc.

huwag pahiran

ng baselina

putik

mantikilya

at iba pa

Huwag pahiran ng baselina, putik, mantikilya at iba pa.

VOCABULARY #2

Listen to the tape.

Cool down the burn. If possible, use sterile saline solution.

palamigin

Palamigin ang nasunog.

kung maari

gumamit

solusyon na may-asin

ng esteril na solusyon na may-asin

Kung maari, gumamit ng esteril na solusyon na may-asin.

VOCABULARY #3

Listen to the tape.

Do not rub or massage the burned area.
Apply a dry, sterile dressing loosely.

kuskusin

huwag kuskusin

o masahihin

huwag kuskusin o masahihin.

nasunog

ang lugar na nasunog

Huwag kuskusin o masahihin ang lugar na nasunog.

ilagay

nang maluwag

ang tuyo

ang tuyo, esteril na bendahe

ilagay ang tuyo, esteril na bendahe

Ilagay nang maluwag ang tuyo, esteril na bendahe.

VOCABULARY #4

Listen to the tape.

Start an IV, depending on size of the burn.
Evacuate.

simulan ang suwero

ayon sa

laki

laki ng nasunog

Simulan ang suwero, ayon sa laki ng nasunog

Mag-evacuate.

EXERCISE #1

Listen to the instructions on the tape.

Step #1

_____ solusyon na may-asin		
_____ baselina	_____ ayon	_____ masahihin
_____ palamigin	_____ nasunog	_____ mantikilya
_____ huwag kuskusin		

Step #2

- a. Huwag pahiran ng _____, putik, _____, at
iba pa. (vaseline) (butter)
- b. _____ ang nasunog, kung maari, gumamit ng esteril
(cool down)
na _____
(soluyon na may- asin)
- c. _____ o _____ ang lugar na
(do no rub) (massage)

(burned)
- d. Simulan ang suwero, _____ sa laki ng nasunog.
(depending)

EXERCISE #2 - CUMULATIVE

Listen to the instructions on the tape.

Step #1

- ___ baselina, putik, mantikilya at iba pa
- ___ ayon sa laki
- ___ ang lugar na nasunog
- ___ ng nasunog
- ___ simulan ang suwero
- ___ ang nasunog
- ___ gumamit ng esteril na solusyon na may-asin
- ___ huwag pahiran
- ___ Palamigin
- ___ huwag kuskusin
- ___ o masahihin
- ___ kung maari

Step #2

a. Cool down the burn.

b. If possible, use sterile saline solution.

c. Do not rub or massage the burned area.

d. Start an IV, depending on size of the burn.

e. Do not apply vaseline, mud, butter, etc.

Listen to the tape.

Treat a Casualty for Heat Injuries

gamutin ang pasyente

mga kapinsalaan

para sa mga kapinsalaan ng init

Gamutin ang Pasyente para sa mga Kapinsalaan ng Init

VOCABULARY #5

Listen to the tape.

There are three types of heat injury:
Heat cramps, mild
Heat exhaustion, moderate
Heat stroke, severe.

mayroong

tatlong uri

tatlong uri ng kapinsalaan ng init

mayroong tatlong uri ng kapinsalaan ng init

mga pagkapulikat

mga pagkapulikat dahil sa init

mahinay

Mga pagkapulikat dahil sa init, mahinay.

pagkapagod

pagkapagod dahil sa init

katamtaman

Pagkapagod dahil sa init, katamtaman

atake

atake dahil sa init

malubha

Atake dahil sa init, malubha.

VOCABULARY #6

Listen to the tape.

Heat cramp symptoms are
Severe cramps in abdomen and legs
Fatigue
Heavy sweating
Hot skin.

mga sintomas

mga sintomas ng pagkapulikat sa init

mga sintomas ng pagkapulikat dahil sa init ay

malubhang

mga malubhang pagkapulikat

sa tiyan

at mga binti

mga malubhang pagkapulikat sa tiyan at mga binti

pagkahapo
labis na
pagpawis
labis na pagpawis
mainit na balat.

EXERCISE #3

Listen to the instructions on the tape.

a. Mga pagkapulikat dahil sa init

Heat cramps Heat exhaustion Heat stroke

b. Mahinay

Severe Moderate Mild

c. Pagkapagod dahil sa init

Heat stroke Heat cramps Heat exhaustion

d. Katamtaman

Moderate Mild Severe

e. Atake dahil sa init

Heat exhaustion Heat stroke Heat cramps

f. Malubha

Moderate Mild Severe

EXERCISE #4

Listen to the instructions on the tape.

<u>Tagalog</u>	<u>English</u>
a. Tiyan	___ Fatigue
b. Pagkahapo	___ Hot
c. Pagpawis	___ Legs
d. Mainit	___ Heavy sweating
e. Mga binti	___ Abdomen

VOCABULARY #7

Listen to the tape.

The treatment for heat cramps is
Do not let the casualty move.
Put the casualty in shade.

paggamot

Ang paggamot para sa mga pagkapulikat dahil sa init ay:

payagan

huwag payagan

huwag payagan ang pasyente

gumalaw

ang pasyente.

Huwag payagang gumalaw ang pasyente.

ilagay ang pasyente

sa lilim

Ilagay ang pasyente sa lilim.

VOCABULARY #8

Listen to the tape.

Give salt water (one or two canteens over thirty to forty-five minutes).

maalat

tubig na maalat

bigyan ng tubig na maalat

kantina

isa o dalawang kantina

sa loob ng

tatlumpu hanggang apatnapu't limang minuto

sa loob ng tatlumpu hanggang apatnapu't limang minuto

Bigyan ng tubig na maalat (isa o dalawang kantina sa loob ng tatlumpu hanggang apatnapu't limang minuto).

VOCABULARY #9

Listen to the tape.

Heat exhaustion symptoms are
Thirst
Extreme fatigue
Heavy sweating
Cold, clammy skin
Confusion, dizziness.

ang mga sintomas ng pagkapagod dahil sa init ay

pagka-uhaw

matinding

matinding pagkahapo

labis na pagpawis

malamig

basa-basang

malamig, basa-basang balat

pagkalito

pagkahilo

pagkalito, pagkahilo

VOCABULARY #10

Listen to the tape.

The treatment for heat exhaustion is
Stop all activity.
Put the casualty in shade.
Give salt water.
Start an IV.

ang paggamot para sa pagkapagod dahil sa init ay.

ipahinto

ang lahat ng aktibidad

Ipahinto ang lahat ng aktibidad.

ilagay ang pasyente sa lilim.

Bigyan ng tubig na maalat.

Simulan ng suwero.

EXERCISE #5

Listen to the instructions on the tape.

Tagalog

English

- a. Huwag payagan
- b. Lilim
- c. Tubig na maalat
- d. Mga kantina
- e. Minuto
- f. Gumalaw

Word List

Salt water
Minutes
Do not let
Canteens
Move
Shade

EXERCISE #6

Listen to the instructions on the tape.

Tagalog

- a. Pagka-uhaw
- b. Matindi
- c. Basa-basa
- d. Pagkalito
- e. Pagkahilo

English

Confusion

Clammy

Dizziness

Thirst

Extreme

Tagalog (rearranged)

VOCABULARY #11

Listen to the tape.

The symptoms of heat stroke are
Very hot, dry and red skin
Delirium.

ang mga sintomas ng atake dahil sa init ay

napaka

napaka-init

tuyo

mapula

mapula ang balat

tuyo at mapula ang balat

Napaka-init, tuyo at mapula ang balat

Pagkahibang.

VOCABULARY #12

Listen to the tape.

The treatment for heat stroke is
Lower temperature.
Put the casualty in water and fan body.

Ang paggamot para sa atake dahil sa init ay.

palamigin

ang temperatura

palamigin ang temperatura

ilubog ang pasyente

sa tubig

paypayan

paypayan ang katawan

Ilubog ang pasyente sa tubig at paypayan ang katawan.

VOCABULARY #13

Listen to the tape.

If no body of water is available, soak the casualty with
contents of canteen, urine, etc.
Start two IVs.
Evacuate casualty.

kung walang

maraming tubig

na magagamit

kung walang maraming tubig na magagamit

babaran

babaran ang pasyente

ng nilalaman

cantina

ng nilalaman ng kantina

ihi

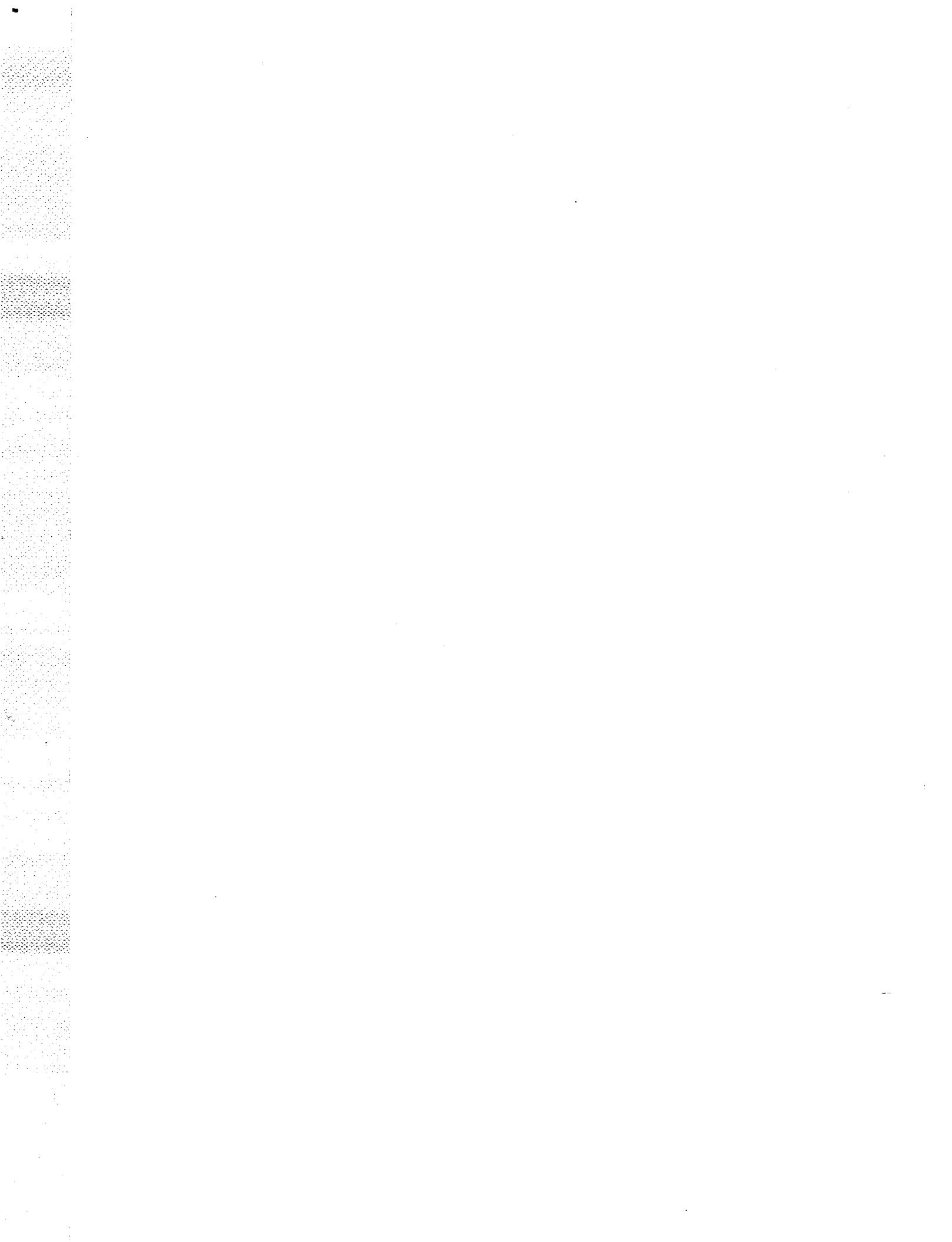
ng nilalaman ng kantina, ihi, at iba pa

Kung walang maraming tubig na magagamit, babaran ang pasyente ng nilalaman ng
kantina, ihi, at iba pa.

dalawang suwero

Simulan ng dalawang suwero

Mag-evacuate ang pasyente.

EXERCISE #8 - CUMULATIVE

Listen to the instructions on the tape.

1. Which of the following is a heat exhaustion symptom?
 - a. Mainit na balat
 - b. Malamig, basa-basang balat
 - c. Napaka-init, tuyo at mapula ang balat

2. Which of the following is a heat cramp symptom?
 - a. Pagkahapo
 - b. Pagkahibang
 - c. Pagka-uhaw

3. What is one treatment for heat cramps?
 - a. Ilubog ang pasyente sa tubig at paypayan ang katawan.
 - b. Babaran ang pasyente ng nilalaman ng kantina, ihi at iba pa.
 - c. Bigyan ng tubig na maalat (isa o dalawang kantina sa loob ng tatlumpu hanggang apatnapu't limang minuto).

4. What is a treatment for heat stroke?
 - a. Ilagay ang pasyente sa lilim.
 - b. Palamigin ang temperatura.
 - c. Huwag payagang gumalaw ang pasyente.

5. If a casualty's symptoms are hot skin, heavy sweating, fatigue, and severe cramps in abdomen and legs, what is the type of heat injury?
 - a. Pagkapagod dahil sa init, katamtaman
 - b. Atake dahil sa init, malubha
 - c. Mga pagkapulikat dahil sa init, mahinay.

6. What is a symptom of heat stroke?
 - a. Pagkahibang
 - b. Pagkalito, pagkahilo
 - c. Matinding pagkahapo

Listen to the tape.

Treat a Casualty for Cold Injury

gamutin ang pasyente

kapinsalaan ng lamig

Gamutin ang Pasyente para sa Kapinsalaan ng Lamig

VOCABULARY #14

Listen to the tape.

The symptoms of cold injuries are
Tingling and numbness of affected areas
Pale, waxy skin.

ang mga sintomas ng mga kapinsalaan ng lamig ay

pangingilig

pamamanhid

napinsala

ng mga bahaging napinsala

pangingilig at pamamanhid ng mga bahaging napinsala

maputla

mapagkit

maputla, mapagkit ang balat.

VOCABULARY #15

Listen to the tape.

The treatment is
Warm with body heat. Place hands under arms or between
legs and cover.
Do not rub the affected area.

ang paggamot ay

painitin

init ng katawan

Painitin sa pamamagitan ng init ng katawan.

ilagay ang mga kamay

sa ilalim ng mga braso

o sa pagitan ng mga binti

Ilagay ang mga kamay sa ilalim ng mga braso o sa pagitan ng mga binti

at takpan

Painitin sa pamamagitan ng init ng katawan. Ilagay ang mga kamay sa ilalim ng
mga braso o sa pagitan ng mga binti at takpan.

huwag kuskusin

ang bahaging napinsala

Huwag kuskusin ang bahaging napinsala.

EXERCISE #9 - CUMULATIVE

Written below are several English sentences from Task #3. Fill in the blanks with the correct Tagalog terms and write their English equivalents in the numbered spaces provided at the bottom.

1. Ang mga sintomas ng mga kapinsalaan ng lamig ay: _____
at _____ ng mga bahaging napinsala, _____ ,
_____ ang balat.

2. Huwag kuskusin _____.
3. Ang paggamot ay: _____ sa pamamagitan
ng _____.
4. Ilagay ang mga kamay _____
o _____ at takpan.

English Translations

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____

Listen to the tape.

Put on a Tourniquet

ng tornikete

Maglagay ng Tornikete

VOCABULARY #16

Listen to the tape.

A tourniquet holds the flow of blood resulting from limb amputation.
Put on a tourniquet.
Procedure:

pinipigil

png agos

ang dugo

pinipigil ng tornikete ang agos ng dugo

bunga

ng paa o braso

ng pagkaputol

ng pagkaputol ng paa o braso

bunga ng pagkaputol ng paa o braso

Pinipigil ng tornikete ang agos ng dugo bunga ng pagkaputol ng paa o braso.

Maglagay ng tornikete.

Pamamaraan.

VOCABULARY #17

Listen to the tape.

Take any strong material. Wrap. Form a loop 3 to 4 inches above the amputation.

FIGURE 1

Gumawa ng silo na tatlo hanggang apat na pulgada sa itaas ng pagkaputol.

kumuha

kahit anong

matibay

matibay na materyal

Kumuha ng kahit anong matibay na materyal.

balutin

gumawa

ng silo

gumawa ng silo

na tatlo hanggang apat na pulgada

sa itaas ng pagkaputol

Gumawa ng silo na tatlo hanggang apat na pulgada sa itaas ng pagkaputol.

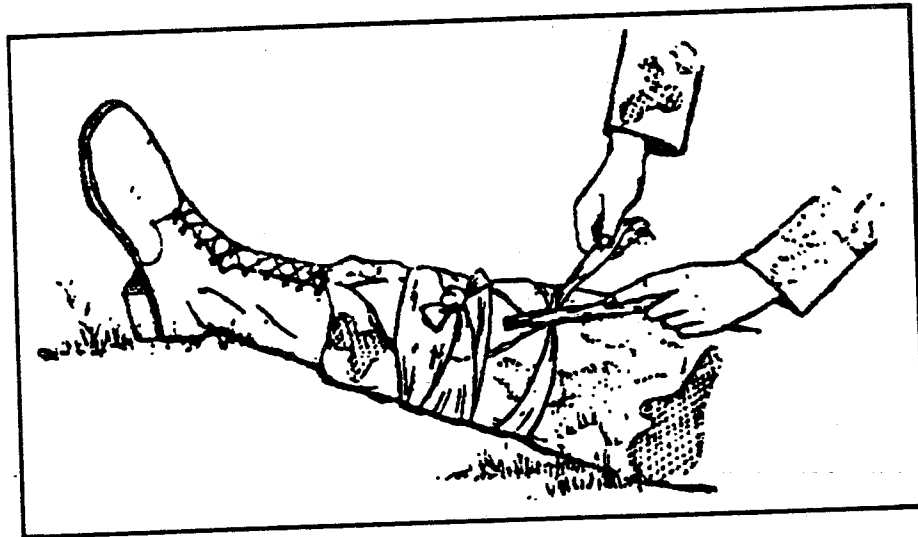
VOCABULARY #18

Listen to the tape.

Get a piece of wood or other hard material. Place it in the loop.

FIGURE 2

Kumuha ng isang piraso ng kahoy o ibang matigas na materyal.
Ilagay ito sa silo.

kumuha

ng isang piraso

ng kahoy

Kumuha ng isang piraso ng kahoy

matigas

matigas na materyal

o ibang matigas na materyal

Kumuha ng isang piraso ng kahoy o ibang matigas na materyal.

ilagay ito

sa silo

Ilagay ito sa silo.

VOCABULARY #19

Listen to the tape.

Turn it until bleeding stops.
Secure it with a tight knot.
NEVER REMOVE TOURNIQUET.

FIGURE 3

Ikutin ito hanggang humhinto ang pagdugo.

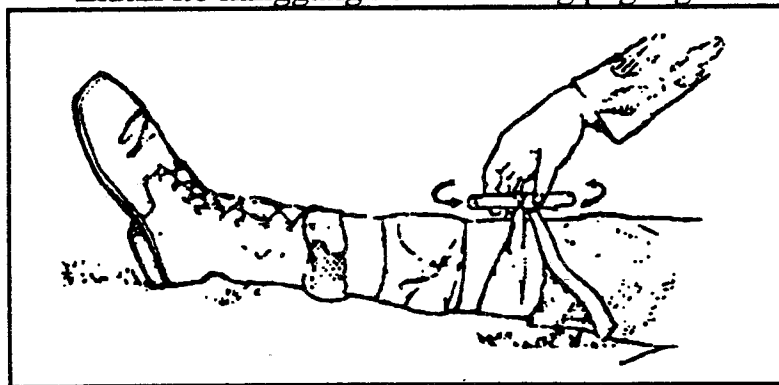

FIGURE 4

Iseguro ito sa pamamagitan ng isang buhol na mahigpit.

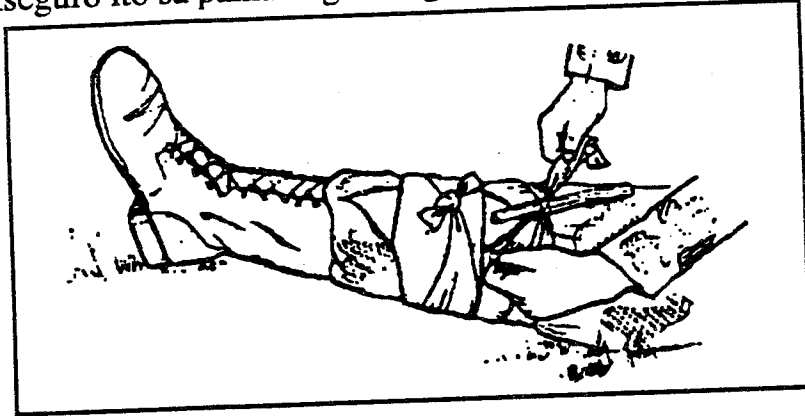
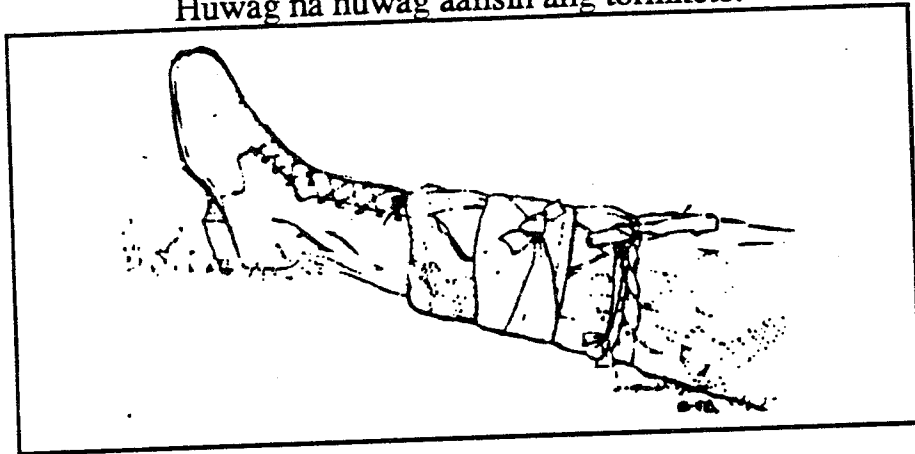

FIGURE 5

Huwag na huwag aalisin ang tornikete.

ikutin ito

huminto

ang pagdugo

hanggang humhinto ang pagdugo

Ikutin ito hanggang humhinto ang pagdugo

iseguro ito

mahigpit

sa pamamagitan ng isang buhol na mahigpit

Iseguro ito sa pamamagitan ng isang buhol na mahigpit.

huwag na huwag aalisin

Huwag na huwag aalisin ang tomikete.

EXERCISE #10

Listen to the instructions on the tape.

Step #1

		a. Pinipigil	
h. Matigas na materyal	_____	Blood	
	_____	Strong material	b. Agos
	_____	Holds	
g. Silo	_____	Hard material	
	_____	Resulting	c. Dugo
	_____	Loop	
f. Matibay na materyal	_____	Flow	
	_____	Limb amputation	d. Bunga
		e. Pagkaputol ng paa o braso	

Step #2

	<u>Tagalog</u>	<u>English</u>
a.	_____	_____
b.	_____	_____
c.	_____	_____
d.	_____	_____
e.	_____	_____
f.	_____	_____
g.	_____	_____
h.	_____	_____

EXERCISE #11

Complete the Tagalog sentences below by writing the Tagalog equivalents for the English words in parentheses on the lines provided. Choose your answers from the list at the bottom of the exercise.

a. _____ ito hanggang maghinto ang _____
(Turn) (bleeding)

b. _____ ng kahit anong _____ na materyal.
(Take) (strong)

Word List

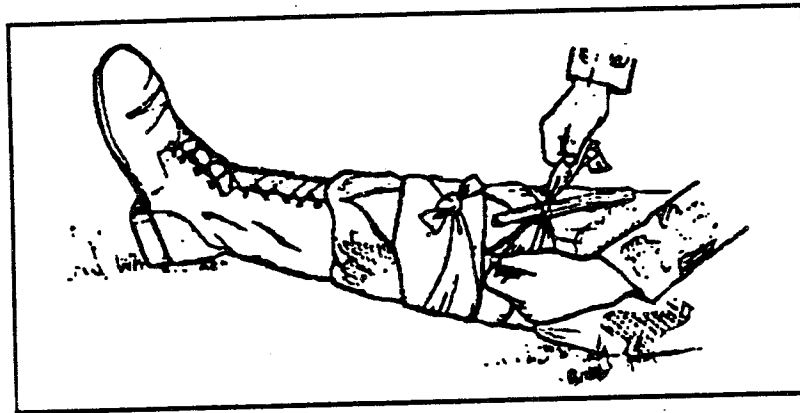
kumuha
ikutin
matibay
pagdugo

(Now turn on your tape again.)

EXERCISE #12

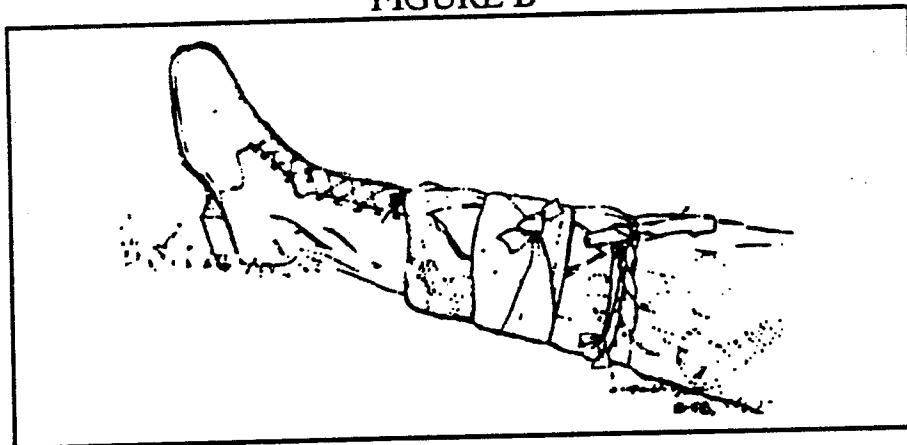
Listen to the instructions on the tape.

FIGURE A

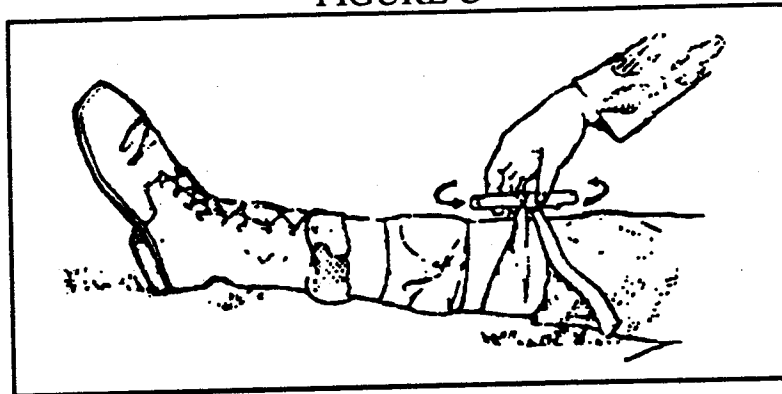
- a. 1. Pinipigil ng tornikete ang agos ng dugo bunga ng pagkaputol ng paa o braso.
2. Iseguro ito sa pamamagitan ng isang buhol na mahigpit.

FIGURE B

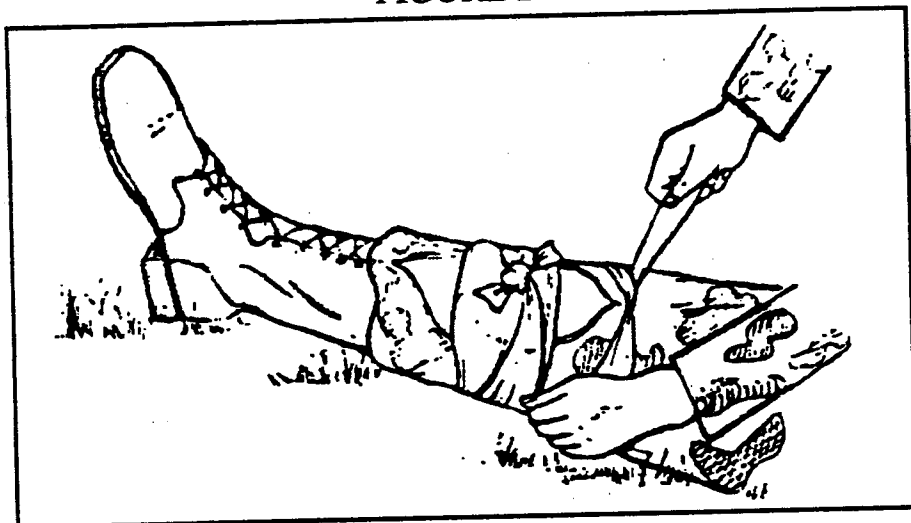
- b. 1. Huwag na huwag aalisin ang tornikete.
2. Maglagay ng tornikete.

FIGURE C

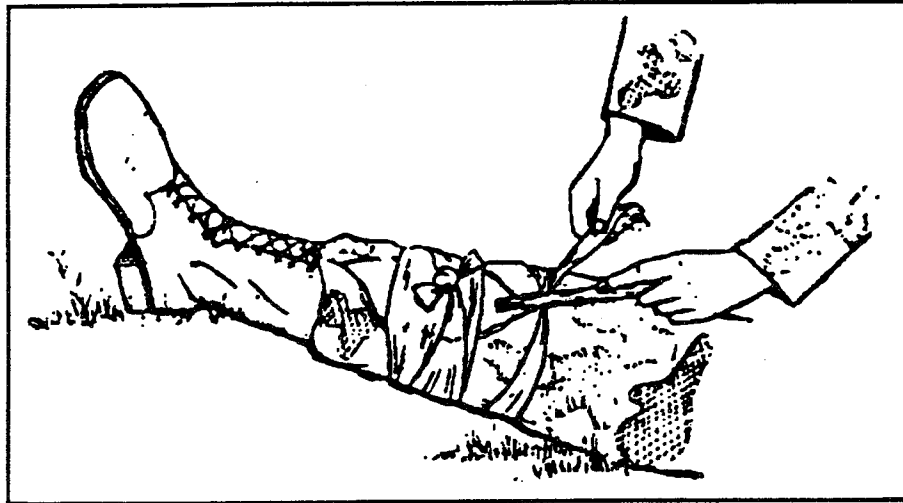
- c. 1. Ikuhin ito hanggang maghinto ang pagdugo.
2. Kumuha ng kahit anong matibay na materyal.

FIGURE D

- d. 1. Ilagay ito sa silo.
2. Gumawa ng silo na tatlo hanggang apat na pulgada sa itaas ng pagkaputol.

FIGURE E

- e. 1. Kumuha ng kahit anong matibay na materyal. Balutin.
2. Kumuha ng isang piraso ng kahoy o ibang matigas na materyal. Ilagay ito sa silo.

EXERCISE #13 - CUMULATIVE

In each box below are jumbled Tagalog words that can be used to form sentences from Task #4. Choose words from each group to form Tagalog sentences from the task. You should be able to form one sentence in the first box and three in the second. Some of the words in the first group will not be used. Be prepared to read your sentences in class.

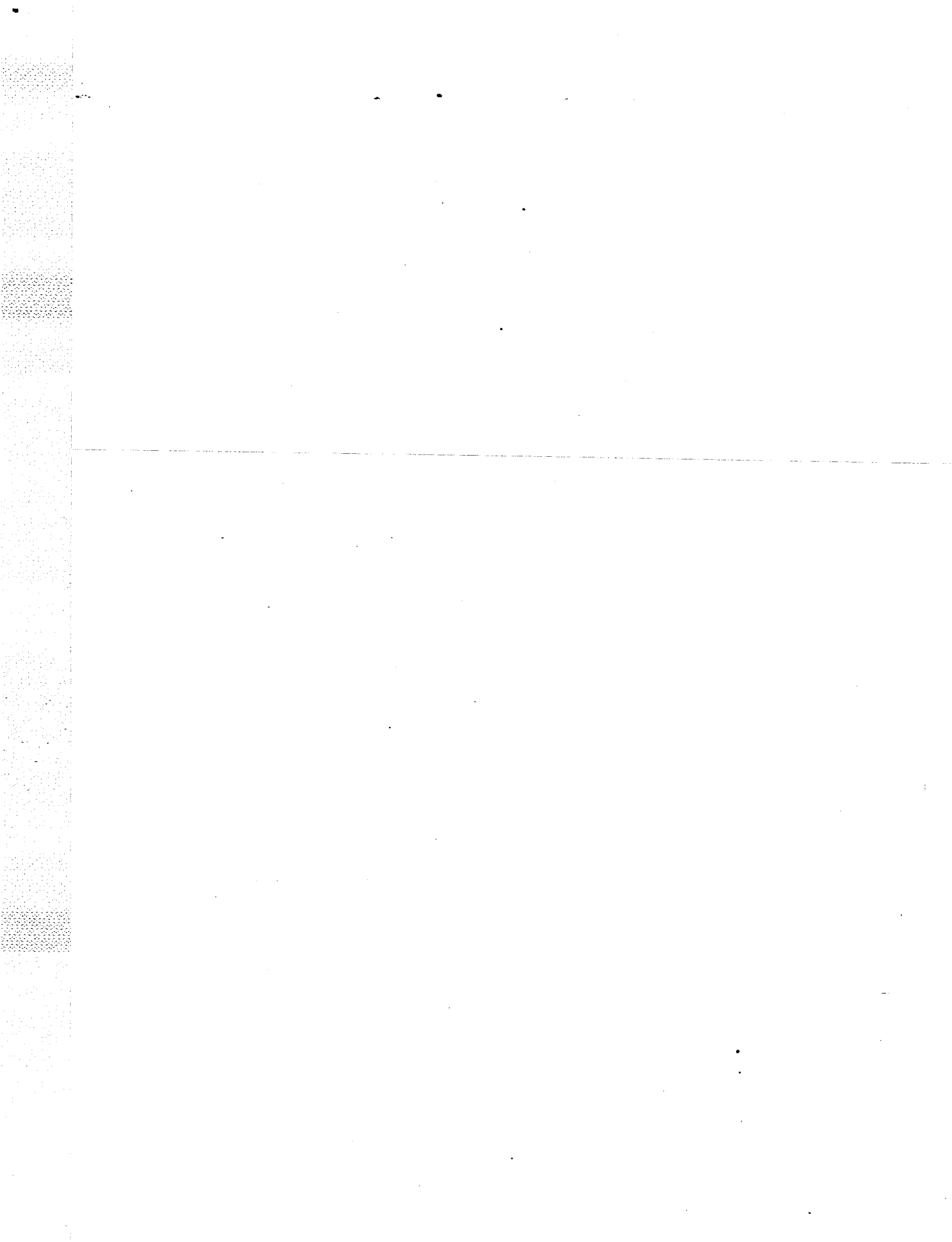
a.

bunga	ng tomikete	ng pagkaputol
ng paa	ang agos	
ng dugo	o braso	pinipigil

b.

kumuha	apat	ng pagkaputol	ng isang	na pulgada
ng silo	matibay	get	gumawa	kahoy
kumuha	hanggang	sa itaas	piraso ng	o
na materyal		ibang matigas		
ng kahit	na tatlo	na materyal		anong

NOTES

CLASSROOM PRACTICE

EXERCISE #1

Listed below are six Tagalog sentences from Task #1. Each sentence is missing one or two words or a phrase. Fill in the blanks with the correct Tagalog words. Be prepared to read aloud the complete Tagalog sentences and to give their English meanings.

- a. Huwag _____ o masahihin ang lugar na
_____.
- b. _____ ang nasunog.
- c. Huwag pahiran ng _____, putik mantikilya,
at iba pa.
- d. Kung maari, gumamit ng esteril na _____.
- e. Ilagay nang maluwag ang _____, esteril na
bendahe.
- f. Simulan ang suwero, ayon sa _____ ng
nasunog.

EXERCISE #2

Listen to the instructions on the tape.

Column A

Column B

a. Ilagay ang pasyente	_____	gumalaw ang pasyente.
b. Huwag payagang	_____	ng suwero.
c. Simulan	_____	ang pasyente.
d. Ipahinto	_____	sa tubig at paypayan ang katawan.
e. Mag-evacuate	_____	ang temperatura.
f. Palamigin	_____	sa lilim.
g. Bigyan	_____	ang lahat ng aktibidad.
	_____	dalawang suwero.
	_____	ng tubig na maalat.

EXERCISE #3

Listen to the instructions on the tape.

- a. Ang mga sintomas ng atake dahil sa init ay napaka-init, tuyo at _____; _____.
- b. Bigyan ng tubig na maalat (isa o dalawang kantina sa loob ng _____).
- c. Mayroong tatlong uri ng kapinsalaan ng init: mga pagkapulikat dahil sa init, mahinay; pagkapagod dahil sa init, katamtaman; _____.
- d. Kung walang maraming tubig na magagamit, babaran ang pasyente _____.
- e. Mga sintomas ng pagkapulikat dahil sa init ay mga malubhang pagkapulikat sa tiyan at mga binti, pagkahapo, _____.
- f. Ang mga sintomas ng pagkapagod dahil sa init ay Pagka-uhaw; matinding pagkahapo; labis na pagpawis; _____; _____.

EXERCISE #4

Look at the jumble box below. The box contains Tagalog words from Task #3. Use the words to form as many sentences from the task as possible. Each sentence should contain at least two words. Words may be used more than once. You should be able to find three sentences.

maputla	ilagay	sa pamamagitan	
ang mga sintomas	ay	sa pagitan	
pangingilig	painitin	sa ilalim	
pamamanhid	mga braso	katawan	
kapinsalaan	ang paggamot	takpan	
ng	lamig	at	mga bahaging
mga binti	balat	mga kamay	
mapagkit	init	napinsala	o

EXERCISE #5

The English text below describes a procedure from Task #4. Underneath the text is a series of procedure steps in Tagalog. Put a check next to each of the steps required to complete the procedure. Then, number the steps to indicate the correct procedural sequence.

Put on a tourniquet.

Procedure:

Take any strong material. Wrap.

Form a loop 3 to 4 inches above the amputation.

Get a piece of wood or other hard material. Place it in the loop.

Turn it until bleeding stops.

Secure it with a tight knot.

Never remove tourniquet.

_____	_____	a. Ikutin ito hanggang maghinto ang pagdugo.
_____	_____	b. Gumawa ng silo na tatlo hanggang apat na pulgada sa itaas ng pagkaputol.
_____	_____	c. Kumuha ng kahit anong matibay na materyal.
_____	_____	d. Pinipigil ng tornikete ang agos ng dugo bunga ng pagkaputol ng paa o braso.
_____	_____	e. Huwag na huwag aalisin ang tornikete.
_____	_____	f. Kumuha ng isang piraso ng kahoy o ibang matigas na materyal. Ilagay ito sa silo.
_____	_____	g. Iseguro ito sa pamamagitan ng isang buhol na mahigpit.

SPEAKING PRACTICE

During the speaking practice, the teacher helps and corrects as necessary.

Question/Answer Session

Task #1: Magbigay ng Pasimulang Paggamot para sa mga Nasunog

1. Ano ang huwag mong papahiran kapag magbibigay ng pasimulang paggamot para sa mga nasunog?
2. Paano mo papalamigin ang nasunog?
3. Ano ang huwag mong gagawin sa nasunog?
4. Ano ang dapat mong ilagay?
5. Kailan mo sisimulan ang suwero?
6. Ano ang huling hakbang?

Task #2: Gamutin ang Pasyente para sa mga Kapinsalaan ng Init

7. Ano ang tatlong uri ng kapinsalaan ng init?
8. Ano ang mga sintomas ng pagkapulikat dahil sa init?
9. Ano ang paggamot para sa mga pagkapulikat dahil sa init?
10. Ano ang mga sintomas ng pagkapagod dahil sa init?
11. Paano mong gagamutin ang pagkapagod dahil sa init?
12. Ano ang mga sintomas ng atake dahil sa init?
13. Ano ang paggamot?

Task #3: Gamutin ang Pasyente para sa Kapinsalaan ng Lamig

14. Ano ang mga sintomas ng mga kapinsalaan ng lamig?
15. Ano ang paggamot?

Task #4: Maglagay ng Tornikete

16. Ano ang magagawa ng tornikete?
17. Ano ang pamamaraan para paglagay ng tornikete?
18. Kailan mo inaalis ang tornikete?

Task #1: Administer Initial Treatment for Burns

1. What do you not apply when administering initial treatment for burns?
2. How do you cool down the burn?
3. What do you not do to the burned area?
4. What do you apply loosely?
5. When do you start an IV?
6. What is the last step?

Task #2: Treat a Casualty for Heat Injuries

7. What are the three types of heat injury?
8. What are heat cramp symptoms?
9. What is the treatment for heat cramps?
10. What are heat exhaustion symptoms?
11. How do you treat heat exhaustion?
12. What are the symptoms for heat stroke?
13. What is the treatment?

Task #3: Treat a Casualty for Cold Injury

14. What are the symptoms of cold injury?
15. What is the treatment?

Task #4: Put on a Tourniquet

16. What does a tourniquet do?
17. What is the procedure to put on a tourniquet?
18. When do you remove the tourniquet?

GLOSSARY

English

abdomen
above
activity
administer (inst)
affected area(s)
all
amputation
and
any
apply (wipe on) (inst)
apply (put on) (inst)
area (place)
area(s) (parts)
arms
available
between
bleeding
body
body of water
burn(s) (n)
burned, (that is burned)
butter
canteen(s)
casualty
clammy
cold
cold injury
cold injuries
confusion
contents
cool down (inst)
cover (inst)
cramps
delirium
depending on

Tagalog

tiyan
sa itaas
aktibidad
magbigay
(mga) bahaging napinsala
ang lahat ng
pagkaputol
at
kahit ano
pahiran
ilagay
lugar
(mga) bahagi
mga braso
magagamit
sa pagitan ng
pagdugo
katawan
maraming tubig
(mga) nasunog
na nasunog
mantikilya
(mga) kantina
pasyente
basa-basa
malamig
kapinsalaan ng lamig
mga kapinsalaan ng lamig
pagkalito
nilalaman
palamigin
takpan
mga pagkapulikat
pagkahibang
ayon sa

dizziness
do not
dressing (n)
dry
etc.
evacuate
extreme
fan (inst)
fatigue
flow of blood
for
form (make) (inst)
forty-five
four
get (take) (inst)
give
hands
hard
heat
heat cramp(s)
heat exhaustion
heat injury
heat injuries
heat stroke
heavy (excessive)
helicopter
holds
hot
if there is no
if possible
in
inches
initial
injury
injuries
it
IV(s)
knot
legs
let

pagkahilo
huwag
bendahe
tuyo
at iba pa
mag-evacuate
matindi
paypayan
pagkahapo
agos ng dugo
para sa
gumawa
apatnapu't lima
apat
kumuha
bigyan
mga kamay
matigas
init
(mga) pagkapulikat dahil sa init
pagkapagod dahil sa init
kapinsalaan ng init
mga kapinsalaan ng init
atake dahil sa init
labis
helicopter
pinipigil
mainit
kung wala
kung maari
sa
pulgada
pasimula
kapinsalaan
mga kapinsalaan
ito
(mga) suwero
buhol
mga binti
payagan

limb	paa o braso
loop	silo
loosely	nang maluwag
lower temperature (inst)	palamigin temperatura
massage (inst)	masahihin
material	materyal
med-evac (evacuate the casualty by means of a helicopter)	mag-evacuate ang pasyente sa pamamagitan ng helicopter
mild	mahinay
minutes	minuto
moderate	katamtaman
move	gumalaw
mud	putik
never remove (inst)	huwag na huwag aalisin
numbness	pamamanhid
of	ng
one	isa
or	o
other	iba
over (within)	sa loob ng
pale	maputla
piece of wood	piraso ng kahoy
place (inst)	ilagay
place it (inst)	ilagay ito
possible	maari
procedure	pamamaraan
put in (inst)	ilagay sa
put on (inf)	para maglagay
put on (inst)	maglagay
put (submerge)	ilubog
red	mapula
remove	alisin
resulting from	bunga ng
rub	kuskusin
saline solution	solusyon na may-asin
salt water	tubig na maalat
secure it (inst)	iseguro ito
severe	malubha
shade	lilim
size of	laki ng

skin
soak (inst)
start (inst)
sterile
stop (make someone stop) (inst)
stops
strong
sweating
symptoms
take, get (inst)
temperature
the
that is
there are
thirst
thirty
three
tight
tingling
to (up to)
tourniquet
treat (inst)
treatment
treatment for
turn it (inst)
two
types of
under
until, up to
urine
use (inst)
vaseline
very
very hot
warm (inst)
water
waxy
with (by means of)
with
wood

balat
babaran
simulan
esteril
ipahinto
maghinto
matibay
pagpawis
mga sintomas
kumuha
temperatura
ang
na
mayroon
pagka-uhaw
tatlumpu
tatlo
mahigpit
pangingilig
hanggang
tornikete
gamutin
paggamot
paggamot para sa
ikutin ito
dalawa
uri ng
sa ilalim
hanggang
ihi
gumamit
baselina
napaka-
napaka-init
painitin
tubig
mapagkit
sa pamamagitan ng
sa; ng
kahoy

wrap (inst)

balutin

CRITICAL PHRASES

apply dressing loosely
cool down the burn
do not apply vaseline, mud or butter

do not rub the burn
lower temperature as quickly as possible

start IV

ilagay na maluwag ang bendahe
palamigin ang nasunog
huwag pahiran ng baselina,
putik o mantikilya
huwag kuskusin ang nasunog
palamigin ang temperatura sa
pinakamadaling panahon
simulan ang suwero

SUPPLEMENTARY VOCABULARY

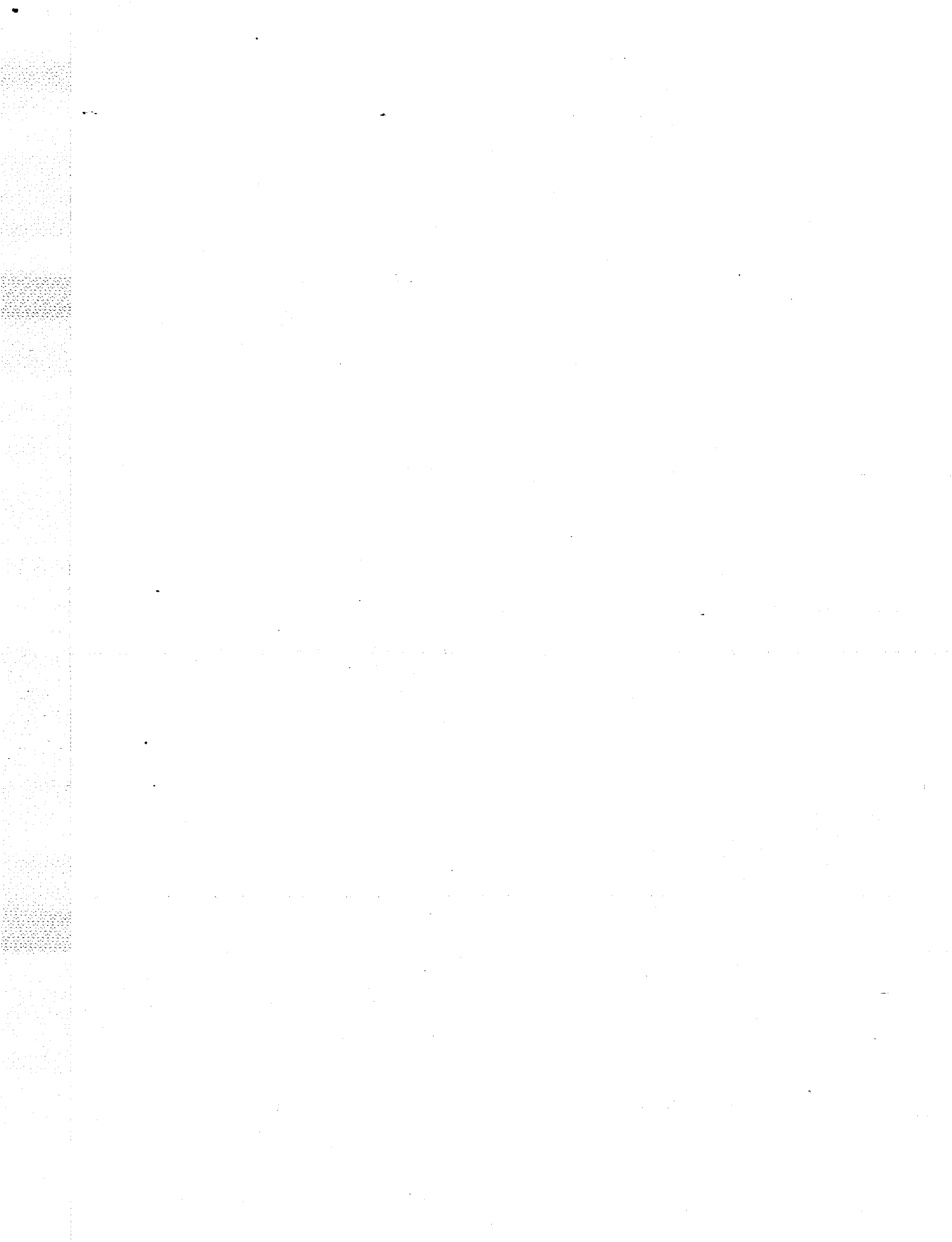
cardiogenic shock

first degree burn
frostbite

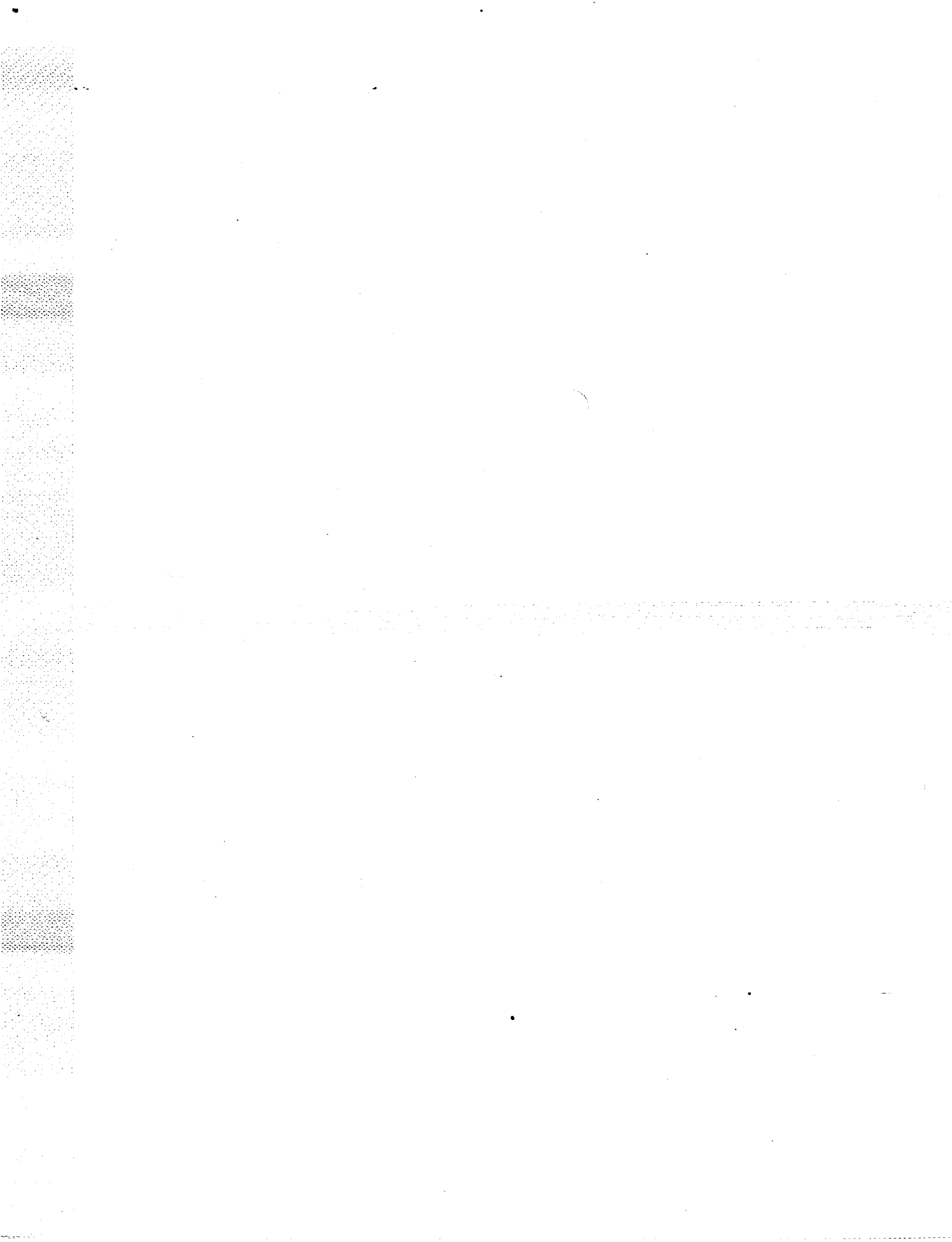
large bore needle
neurogenic shock
ringer, lactated
second degree burn
septic shock

small bore needle
snow blindness
third degree burn
trench foot

pagkabigla na nagepekto sa
puso
nasunog na unang digri
kapinsalaan sa mga tisyu dahil
sa matinding lamig o sa yelo
karayom na malaki ang butas
pakabigla sa nerbiyos
solusyong ringer na may gatas
nasunog na ikalawang digri
pagkabigla dahil sa
pagkaimpeksiyon
karayom na maliit ang butas
pagkabulag sa niyebe
nasunog na ikatlong digri
paang trintsera

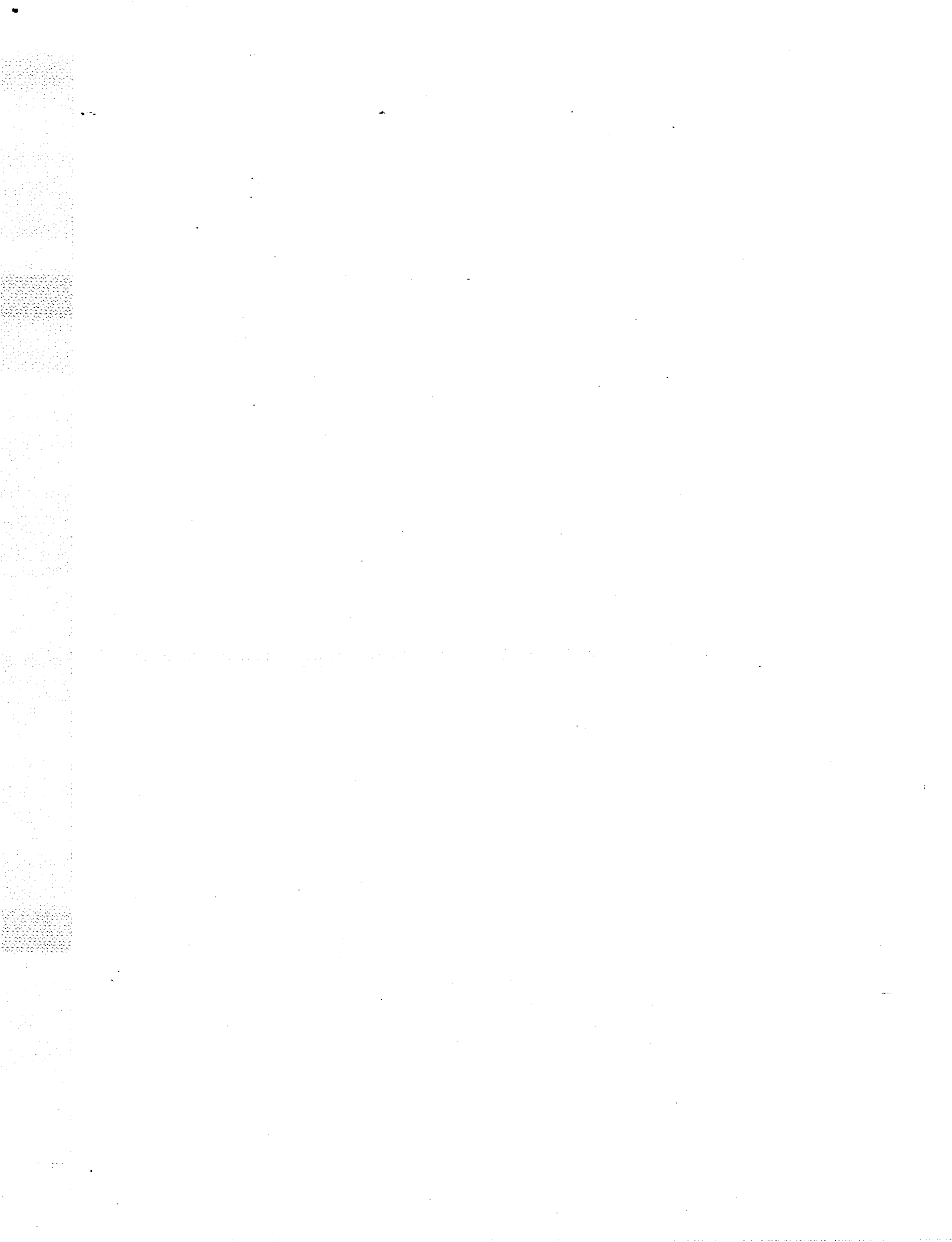
TAGALOG LESSON 46
STUDENT TEXTBOOK

OBJECTIVES

By the end of this lesson, you should be able to:

- Recognize aurally the Tagalog vocabulary associated with performing a triage and transporting casualty using one-man carry, two-man carry, or improvised litter
- Present orally the Tagalog vocabulary associated with performing a triage and transporting casualty using one-man carry, two-man carry, or improvised litter
- Issue instructions in Tagalog using the military instructional words related to the tasks
- Ask and respond to simple questions in Tagalog related to the tasks.

CORE TEXT AND TRANSLATION OF TASK

TASK #1: PERFORM A TRIAGE

Triage is the sorting of casualties to establish the priority of treatment and evacuation.

There are two principles of triage:

Asphyxia and hemorrhage are the two immediate threats to life.

First save a life; only then save a limb.

Triage begins with a survey of casualties. Emphasis is on airway, breathing, control of hemorrhage, and shock treatment. The goal is to accomplish the greatest good for the greatest number. The highest priority is to keep the casualty alive.

There are four categories of triage:

Immediate - to save life or limb. Examples are airway obstruction; massive external bleeding; a sucking chest wound if patient has difficulty breathing; second- or third-degree burns on face or neck.

TASK #1: GAWIN ANG PAGBUKOD-BUKOD

Ang pagbukód-bukód ay paghiwá-hiwaláy ng mga pasyente para malaman ang dapat máúnang magamot at mag-evacuate.

May dalawáng mga saligan ng pagbukód-bukód:

Ang kahirapan sa paghingá at pagdurugô ay ang dalawáng malubháng mga panganib sa buhay.

Unang iligtás ang buhay; at pagkatapos lamang iligtás ang ibang bahagi ng katawán.

Simulán ang pagbukód-bukód ng pagsurí ng mga pasyente. Ang empasis ay nasa daanan ng paghingá, paghingá, pagpigil ng pagdurugô at paggamót ng pagkabiglâ. Ang layunin ay magawâ ang pinakamabuti para sa pinakamarami. Ang pinakamahalaga ay buhayin ang pasyente.

May apat na mga kategoriya ng pagbukód-bukód:

Immediate - para iligtás ang buhay o mga bisig at paá. Mga halimbawà ay bara sa daanan ng paghingá; malubháng pagdurugô; humihigop na sugat sa dibdib kung ang pasyente ay may kahirapan sa paghingá; ikalawa o ikatlong digrí na mga `paso sa mukha o leeg.

Delayed - less risk if treatment is delayed. Examples are open chest wound; penetrating abdominal wound; severe eye injuries; fractures; other second- and third-degree burns (not on face or neck).

Minimal - these can be self-aid or buddy-aid. Examples are minor lacerations, contusions, sprains, and minor combat stress problems.

Expectant - little hope of recovery. Use this category only if resources are limited. Examples are massive head injuries with signs of impending death; burns on more than 85% of body.

Casualties with minor injuries can help record treatment, provide help with emergency cases, and defend the area.

Delayed - kaunti ang panganib kung ipagpapaliban ang paggamot. Mga halimbawà ay bukas na sugat sa dibdib; tagusang sugat sa tiyán; malubháng mga pinsalà sa matá; mga balì; ibáng ikalawá at ikatlong digrí na mga pasò (hindî sa mukhá o leég).

Minimal - máaarì itóng magamót ng sarilí o magamot ng kasama. Mga halimbawà ay di-malubháng nalaslás na mga sugat, mga bugbóg, mga pilay, at di-malubháng sakít sa nerbiyós dalá ng digmaan.

Expectant - kauntì ang pag-asa ng paggalíng. Gamitin lamang itóng kategoriya kung limitado ang kakayahán. Mga halimbawà ay mga malubháng pinsalà sa ulo at parang mamámatáy; mga pasò na higít sa walumpú't limáng porsiyento ng katawán.

Ang mga pasyente na di-malubhá ang mga pinsalà ay máaaring tumulong sa pag-rekord ng paggamót, magbigay ng tulong sa mga kasong emergency, at ipagtanggól ang lugár.

**TASK #2: TRANSPORT CASUALTY
USING ONE-MAN CARRY, TWO-
MAN CARRY, OR IMPROVISED
LITTER**

Remember: The medic is always in charge.

Procedure:

Use a poncho, fatigues, shirts, burlap sacks, or other similar materials.

Cut two poles about 9 feet long. The poles must be strong enough for the weight of the casualty.

When you go downhill, a third person must be in front of the litter. The person must brace the litter.

When you transport a casualty with head wounds, you must be very careful.

When you cannot make a litter, carry the casualty yourself. Use the one-man carry.

See illustrations.

**TASK #2: MAGLIPAT NG
PASYENTE SA PAMAMAGITAN
NG PAGPASAN NG ISANG TAO O
PAGPASAN NG DALAWANG TAO
O PANSAMANTALANG ISTRETSEK**

Tandaán: Ang doktor ay laging namámahala

Pamamaraan:

Gumamit ng kapote, mga patig, mga kamisadentro, mga sakong burlap, o ibáng kauring mga materyál.

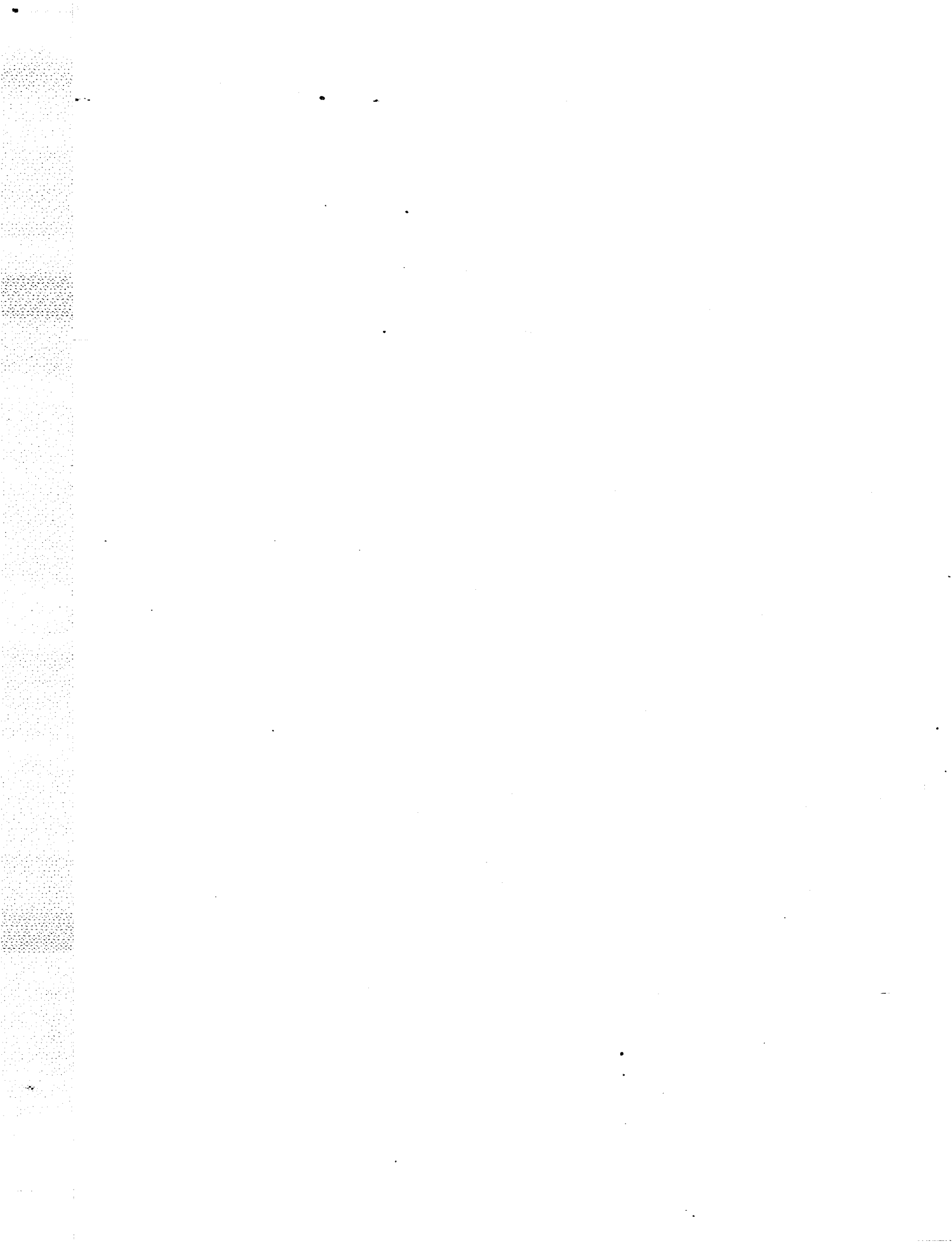
Pumutol ng dalawáng poste na humigít kumulang sa siyám na piye ang habà. Dapat sapát ang tibay ng mga poste para sa bigát ng pasyente.

Pagká pababâ ka, dapat nasa haráp ng istretsek ang ikatlóng tao. Dapat tukuran ng tao ang istretsek.

Pagká maglilipat ka ng pasyente na may mga sugat sa ulo, dapat magíng lubós na maingat ka.

Pagká hindi ka makagawâ ng istretsek, pasanin mo ang pasyente. Gamitin ang pagpasán ng isáng tao.

Tingnán ang mga larawan-halimbawà.

HOMEWORK

Perform a Triage

ang Pagbukod-bukod
Gawin ang Pagbukod-bukod

VOCABULARY #1

Listen to the tape.

Triage is the sorting of casualties to establish the priority of treatment and evacuation.

paghiwa-hiwalay

ang pagbukod-bukod ay paghiwa-hiwalay

mga pasyente

ang pagbukod-bukod ay paghiwa-hiwalay ng mga pasyente

para malaman

ang dapat

para malaman ang dapat magamot

mag-evacuate

para malaman ang dapat magamot at mag-evacuate

Ang pagbukod-bukod ay paghiwa-hiwalay ng mga pasyente para malaman ang dapat maunang magamot at mag-evacuate.

VOCABULARY #2

Listen to the tape.

There are two principles of triage:
Asphyxia and hemorrhage are the two immediate threats to life.
First save a life; only then save a limb.

mga saligan

may dalawang mga saligan

May dalawang mga saligan ng pagbukod-bukod:

kahirapan sa paghinga

pagdurugo

ang kahirapan sa paghinga at pagdurugo

mga panganib

malubhang mga panganib

ay ang dalawang malubhang mga panganib

buhay

Ang kahirapan sa paghinga at pagdurugo ay ang dalawang malubhang mga panganib sa buhay.

iligtas

iligtas ang buhay

unang iligtas ang buhay

ang ibang bahagi ng katawan

iligtas ang ibang bahagi ng katawan

lamang

pagkatapos

at pagkatapos lamang iligtas ang ibang bahagi ng katawan

Unang iligtas ang buhay, at pagkatapos lamang iligtas ang ibang bahagi ng katawan.

VOCABULARY #3

Listen to the tape.

Triage begins with a survey of casualties.
Emphasis is on (the ABCs) - airway, breathing, control hemorrhage,
and shock treatment.
The goal is to accomplish the greatest good for the greatest number.
The highest priority is to keep the casualty alive.

simulan

simulan ang pagbukod-bukod

ng pagsuri

ng pagsuri ng mga pasyente

Simulan ang pagbukod-bukod ng pagsuri ng mga pasyente.

ang empasis

ang empasis ay nasa

daanan ng paghinga, paghinga

pagpigil

pagpigil ng pagdurugo

at paggamot ng pagkabigla

Ang empasis ay nasa daanan ng paghinga, paghinga, pagpigil ng pagdurugo, at at paggamot ng pagkabigla.

ang layunin

magawa

ang layunin ay magawa

ang pinakamabuti

para sa pinakamarami

ang pinakamabuti para sa pinakamarami

Ang layunin ay magawa ang pinakamabuti para sa pinakamarami.

ang pinakamahalaga

buhayin

buhayin ang pasyente

Ang pinakamahalaga ay buhayin ang pasyente.

EXERCISE #1

Listen to the instructions on the tape.

Step #1

Phrase A

Phrase B

Phrase C

___ang kahirapan

___ng

___malubhang

___pagdurugo

___mga pasyente

___panganib

___at

___ay paghiwa-hiwalay

___ang dalawang

___sa paghinga

___ang pagbukod-bukod

___sa buhay

Step #2

Asphyxia and hemorrhage

Triage is the sorting of casualties

The two immediate threats to life

EXERCISE #2

Listen to the instructions on the tape.

Step #1

___ pinakamahalaga	___ layunin	___ pagsuri
___ buhayin	___ pinakamabuti	___ empasis

Step #2

- a. Ang _____ ay magawa ang pinakamabuti para sa pinakamarami.
- b. Simulan ang pagbukod-bukod ng _____ ng pasyente.
- c. Ang _____ ay _____ ang pasyente.
- d. Ang _____ ay nasa daanan ng paghinga.

VOCABULARY #4

Listen to the tape.

There are four categories of triage:
Immediate - to save life or limb.
Examples are airway obstruction; massive external bleeding; a sucking chest wound if patient has difficulty breathing; second- or third-degree burns on face or neck.

mga kategoriya

apat na mga kategoriya

May apat na mga kategoriya ng pagbukod-bukod:

immediate

para iligtas ang buhay

para iligtas ang buhay o mga bisig at paa

Immediate - para iligtas ang buhay o mga bisig at paa.

bara

bara sa daanan ng paghinga

mga halimbawa ay bara sa daanan

pagdurugo

malubhang pagdurugo

mga halimbawa ay bara sa daanan; malubhang pagdurugo

humihigop

dibdib

humihigop na sugat sa dibdib

kahirapan

kahirapan sa paghinga

kung ang pasyente ay may kahirapan sa paghinga

humihigop na sugat sa dibdib kung ang pasyente ay may kahirapan sa paghinga

ikalawa

ikatlong digri

paso

ikalawa o ikatlong digri na paso

mukha

leeg

ikalawa o ikatlong digri na paso sa mukha o leeg

humihigop na sugat sa dibdib kung ang pasyente ay may kahirapan sa paghinga;
ikalawa o ikatlong digri na paso sa mukha o leeg

Mga halimbawa ay bara sa daanan; malubhang pagdurugo; humihigop na sugat sa
dibdib kung ang pasyente ay may kahirapan sa paghinga; ikalawa o ikatlong digri
na paso sa mukha o leeg.

VOCABULARY #5

Listen to the tape.

Delayed - less risk if treatment is delayed.
Examples are open chest wound; penetrating abdominal wound;
severe eye injuries; fractures; other second- and third-degree burns
(not on face or neck).

delayed

panganib

kaunti ang panganib

kaunti ang panganib kung ipagpapaliban ang paggamot

Delayed - kaunti ang panganib kung ipagpapaliban ang paggamot.

mga halimbawa ay bukas na sugat sa dibdib

tagusang

tagusang sugat sa tiyan

mga halimbawa ay bukas na sugat sa dibdib; tagusang sugat sa tiyan

mata

mga pinsala sa mata

malubhang mga pinsala sa mata

mga bali

ibang ikalawa at ikatlong digri na paso

hindi sa mukha o leeg

malubhang mga pinsala sa mata ; mga bali; ibang ikalawa at ikatlong digri na paso
(hindi sa mukha o leeg).

Mga halimbawa ay bukas na sugat sa dibdib; tagusang sugat sa tiyan; malubhang
mga pinsala sa mata ; mga bali; ibang ikalawa at ikatlong digri na paso (hindi sa
mukha o leeg).

EXERCISE #3

Listen to the instructions on the tape.

a. examples	categories
b. sucking	penetrating
c. fractures	burns
d. neck	chest
e. second	third degree
f. delayed	abdominal
g. treatment	risk
h. penetrating	massive

VOCABULARY #6

Listen to the tape.

Minimal - these can be self-aid or buddy-aid.
Examples are minor lacerations, contusions, sprains, and minor
combat stress problems.

minimal

magamot ng sarili

maari itong magamot ng sarili

magamot ng kasama

maari itong maggamot ng sarili o maggamot ng kasama

Minimal - maari itong magamot ng sarili o magamot ng kasama.

di-malubhang

di-malubhang nalaslas na mga sugat

mga bugbog

mga pilay

nerbiyos

sakit sa nerbiyos dala ng digmaan

Mga halimbawa ay di-malubhang nalaslas na mga sugat, mga bugbog, mga pilay,
at di-malubhang sakit sa nerbiyos dala ng digmaan.

VOCABULARY #7

Listen to the tape.

Expectant - little hope of recovery.
Use this category only if resources are limited.
Examples are massive head injuries with signs of impending death;
burns on more than 85% of body.

expectant

pag-asa

kaunti ang pag-asa

paggaling

kaunti ang pag-asa ng paggaling

Expectant - kaunti ang pag-asa ng paggaling.

kategoriya

gamitin itong kategoriya

kakayahan

limitado

kung limitado lamang ang kakayahan

Gamitin itong kategoriya kung limitado lamang ang kakayahan.

malubhang

mga malubhang pinsala sa ulo

parang

mamamatay

at parang mamamatay

mga halimbawa ay mga malubhang pinsala sa ulo at parang mamamatay

walumpu't limang porsiyento

higit sa walumpu't limang porsiyento

mga paso na higit sa walumpu't limang porsiyento ng katawan

Mga halimbawa ay mga malubhang pinsala sa ulo at parang mamamatay; mga paso na higit sa walumpu't limang porsiyento ng katawan

VOCABULARY #8

Listen to the tape.

Casualties with minor injuries can record treatment, help provide emergency care, and defend the area.

ang mga pasyente na di-malubha ang mga pinsala

pag-record

maaring tumulong sa pag-record ng paggamot

ang mga pasyente na di-malubha ang mga pinsala ay maaring tumulong sa pag-record ng paggamot

magbigay

magbigay ng tulong

mga kasong

mga kasong emergency

magbigay ng tulong sa mga kasong emergency

ipagtanggol

at ipagtanggol ang lugar

Ang mga pasyente na di-malubha ang mga pinsala ay maaring tumulong sa pag-record ng paggamot, magbigay tulong sa mga kasong emergency, at ipagtanggol ang lugar

EXERCISE #4

Listen to the instructions on the tape.

<u>Tagalog</u>		<u>English</u>
a. malaslas na mga sugat	_____	self-aid
b. magamot ang sarili	_____	signs of impending death
c. magamot ang kasama	_____	buddy-aid
d. mga bugbog	_____	lacerations
e. mga pilay	_____	stress
f. nerbiyos	_____	contusions
	_____	sprains

EXERCISE #5

Listen to the instructions on the tape.

___ kakayahan	___ pag-asa	___ parang mamamatay
___ paggaling	___ walumpu't limang porsiyento	
___ kasong emergency	___ ipagtanggol	

EXERCISE #6 - CUMULATIVE

Listen to the instructions on the tape.

a. There are four categories of triage.	1	2		
b. The goal is to accomplish the greatest good for the greatest number.	1	2		
c. Emphasis is on airway, breathing, control of hemorrhage, and shock treatment.	1	2		
d. Examples are minor lacerations, contusions, sprains, and minor combat stress problems.	1	2		
e. Minimal - these can be self-aid or buddy aid.	1	2	3	4

EXERCISE #7 - CUMULATIVE

Step #1

The sentences below are from Task #1. Fill in the numbered blanks with the missing Tagalog words.

- a. Simulan ang pagbukod-bukod ng _____ ng mga pasyente
1
- b. Ang pagbukod-bukod ay _____ ng mga pasyente
2
para malaman sino ang dapat maunang magamot at mag-evacuate.
- c. Unang _____ ang buhay; at pagkatapos lamang iligtas ang ibang
3
bahagi ng katawan.
- d. _____ at pagdurugo ay ang mga
4
dalawang malubhang panganib sa buhay.
- e. Gamitin lamang itong kategoriya kung _____ ang kakayahan.
5
- f. Delayed: Mga halimbawa ay bukas na sugat sa dibdib; _____
6
sugat sa tiyan; malubhang mga pinsala sa mata; mga bali; _____
7
ikalawa at ikatlong digri na paso (hindi sa mukha o leeg).
- g. Immediate: mga halimbawa ay bara sa daanan ng paghinga; malubhang
pagdurugo; humihigop na sugat sa _____ kung ang pasyente ay
8
may kahirapan sa paghinga; ikalawa o _____ na paso
9
sa mukha o leeg.

Step #2

On the lines below, write the English meanings of the words from the numbered spaces in Step #1. Be prepared to discuss your answers in class.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

Listen to the tape.

Transport Casualty Using One-Man Carry, Two-Man Carry, or
Improvised Litter

maglipat

maglipat ng pasyente

pagpasan ng isang tao

pagpasan ng dalawang tao

istretser

pansamatalang istretser

sa pamamagitan ng pagpasan ng isang tao, pagpasan ng dalawang tao o
pansamatalang istretser

Maglipat ng Pasyente sa Pamamagitan ng Pagpasan ng Isang Tao, Pagpasan ng
Dalawang Tao o Pansamatalang Istretser

VOCABULARY #9

Listen to the tape.

Remember: The medic is always in charge.
Procedure:
Use a poncho, fatigues, shirts, burlap sacks, or similar materials.

Tandaan:

ang doktor

namamahala

ang doktor ay laging namamahala

Tandaan: Ang doktor ay laging namamahala.

Pamamaraan:

kapote

gumamit ng kapote

mga patig

mga kamisadentro

mga sakong

mga sakong burlap

gumamit ng kapote, mga patig, mga kamisadentro, mga sakong burlap

kauring

o mga ibang kauring materyal

Gumamit ng kapote, mga patig, mga kamisadentro, mga sakong burlap o mga ibang kauring materyal.

VOCABULARY #10

Listen to the tape.

Cut two poles about nine feet long.
The poles must be strong enough for the weight of the casualty.
When you go downhill, a third person must be in front of the litter.
The person must brace the litter.

poste

pumutol ng dalawang poste

siyam na piye ang haba

Pumutol ng dalawang poste na humigit kumulang sa siyam na piye ang haba.

sapat ang tibay

dapat sapat nag tibay ng mga poste

bigat

para sa bigat ng pasyente

Dapat sapat nag tibay ng mga poste para sa bigat ng pasyente.

pababa

pagka pababa ka

ikatlong tao

dapat nasa harap ng istretser ang ikatlong tao

Pagka pababa ka, dapat nasa harap ng istretser ang ikatlong tao.

tukuran

Dapat tukuran ng tao ang istretser.

VOCABULARY #11

Listen to the tape.

When you transport a casualty with head wounds, you must be very careful.
When you cannot make a litter, carry the casualty yourself.
Use the one-man carry.
See illustrations.

FIGURE 1
Pistol-Belt Drag

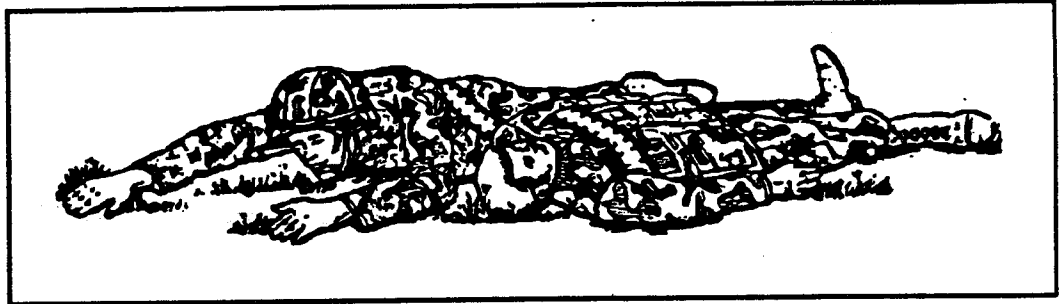

FIGURE 2
Neck Drag

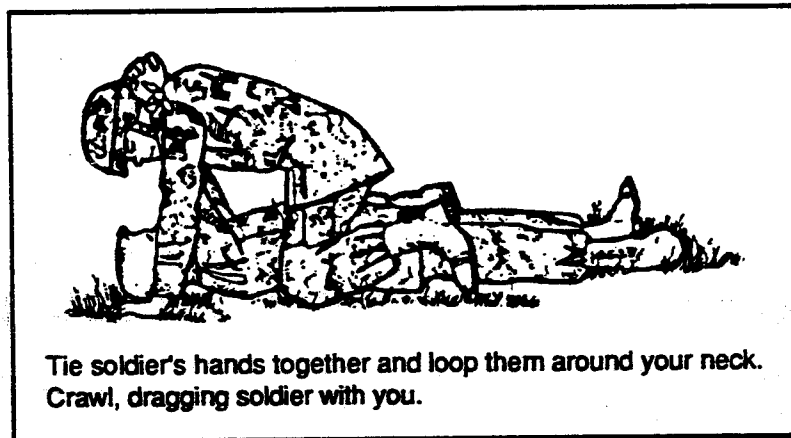

FIGURE 3
Support Carry

Raise the soldier from ground as in fireman's carry. Using the hand farthest from casualty, grasp the soldier's nearest wrist and draw his arm around your neck. Place your other arm around his waist.

(The soldier is thus able to walk, using you as a crutch.)

Support carry.

FIGURE 4
Saddle-Pack Carry

FIGURE 5
Fireman's Carry
(Illustrated A - J)

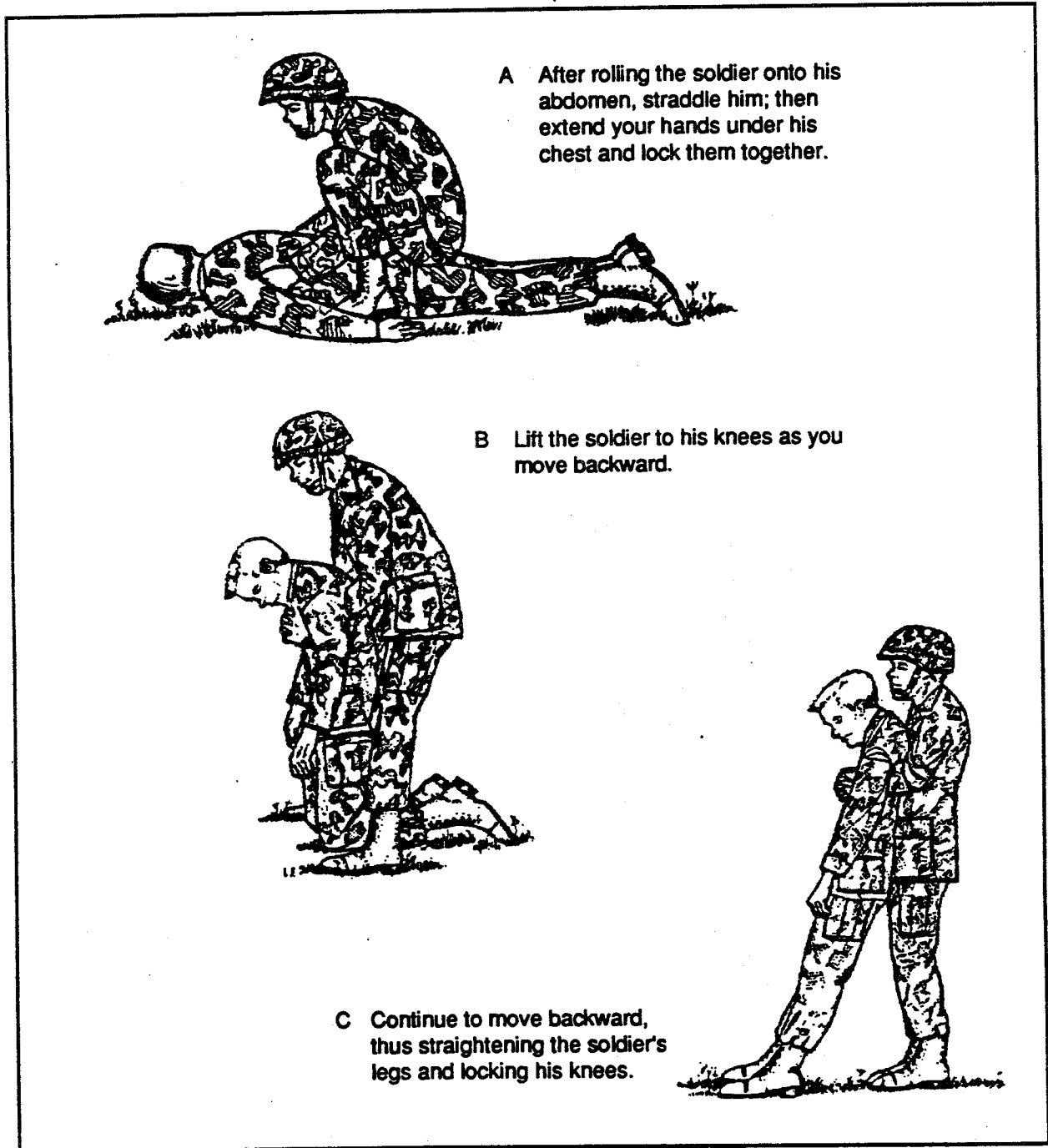

FIGURE 5 (cont'd.)

- D Walk forward, bring the soldier to a standing position but tilted slightly backward to prevent his knees from buckling.

- E As you maintain constant support of the soldier with your left arm, free your right arm, quickly grasp his right wrist, and raise his arm high. Instantly pass your head under his raised arm, releasing it as you pass under it.

FIGURE 5 (cont'd.)

F Move swiftly to face the soldier and secure your arms around his waist. Immediately place your right toe between his feet and spread them 6-8 inches apart.

FIGURE 5 (cont'd.)

G With your left arm, grasp the soldier's right wrist and raise his arm over your head.

I Place the soldier's right wrist in your right hand and place your left hand on your left knee for support in rising.

H Bend at the waist and knees, then pull the soldier's arm over and down your left shoulder, thus bringing his body across your shoulders. At the same time, pass your right arm between his legs.

J Rise with the soldier correctly positioned. Your left hand is free for use as needed.

FIGURE 6
Alternative Method of Lifting for the Fireman's Carry

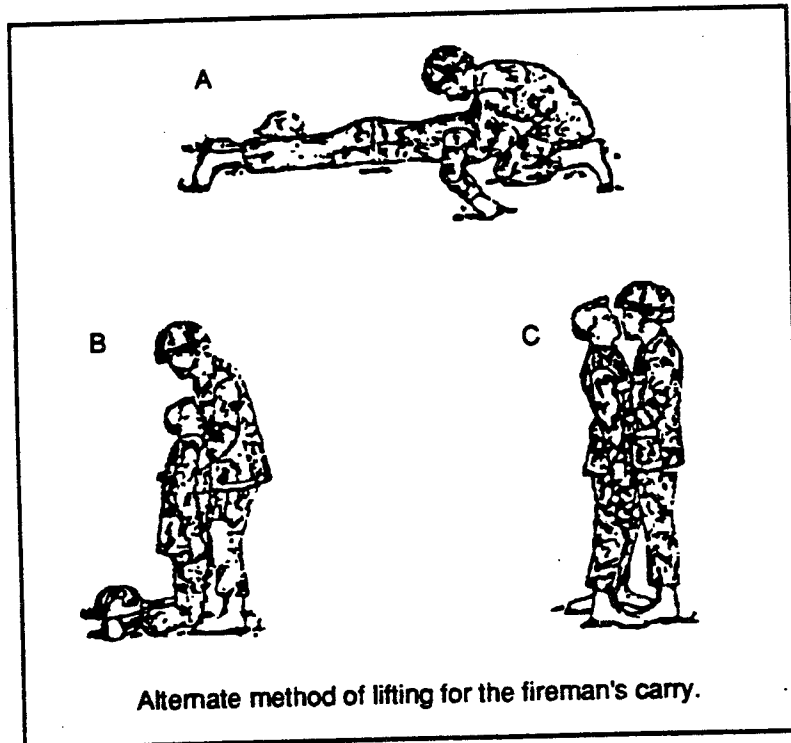
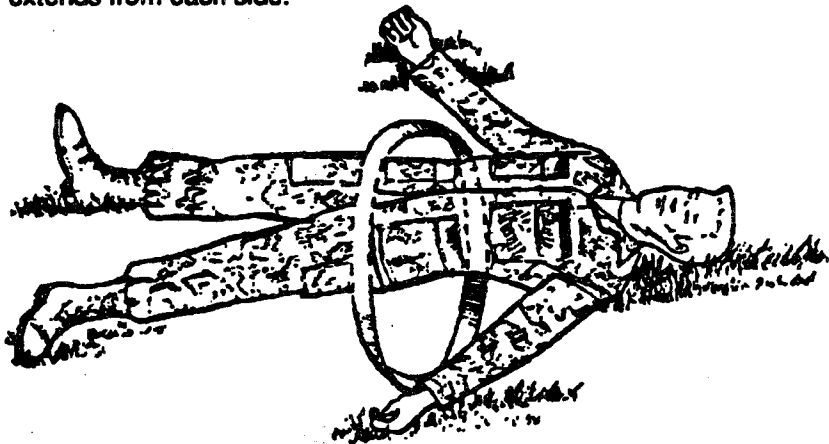
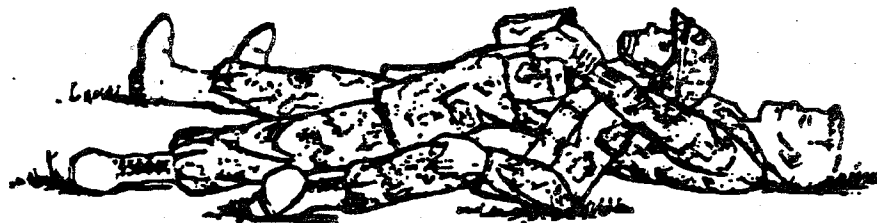

FIGURE 7
Pistol-Belt Carry
(Illustrated A - F)

- A Link together two pistol belts to form a sling. (If pistol belts are not available for use, other items, such as one rifle sling, two cravat bandages, two litter straps, or any suitable material which will not cut or bind the soldier, may be used.) Place this sling under the soldier's thighs and lower back so that a loop extends from each side.

- B Lie between the soldier's outstretched legs. Thrust your arms through the loops, grasp soldier's hand and trouser leg on his injured side.

- C Roll toward the soldier's uninjured side onto your abdomen, bringing the soldier onto your back. Adjust sling as necessary.

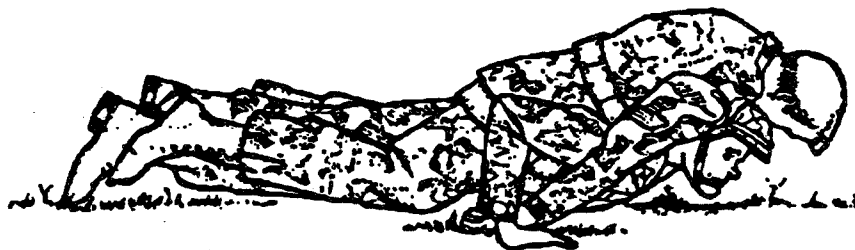
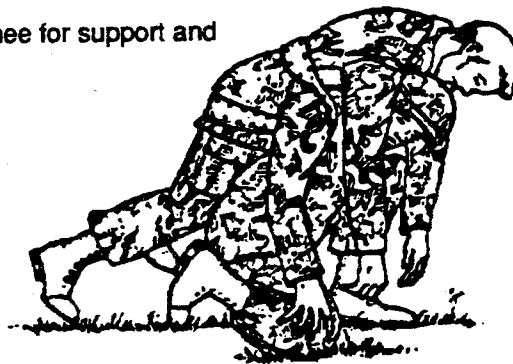

FIGURE 7 (cont'd.)

D Rise to a kneeling position. The belt will hold the soldier in place.

E Place one hand on your knee for support and rise to an upright position.

F The soldier is now supported on your shoulders. Carry the soldier with your hands free for use in firing rifle, climbing banks, or surrounding obstacles.

FIGURE 8
Pack-Strap Carry

A Lift soldier from ground as in fireman's carry. Supporting the soldier with your arms around him, grasp his wrist closest to you and place his arm over your head and across your shoulder. Move in front of him while supporting his weight against your back, grasp his other wrist, and place this arm over your shoulder.

B Bend forward and hoist him as high on your back as possible so that all his weight is resting on your back.

C Raise soldier to upright position as in fireman's carry. Support soldier by placing an arm around his waist and move in front of him. Have soldier encircle his arms around your neck. Stoop, raise him upon your back, and clasp hands beneath his thighs.

FIGURE 9
Arms Carry

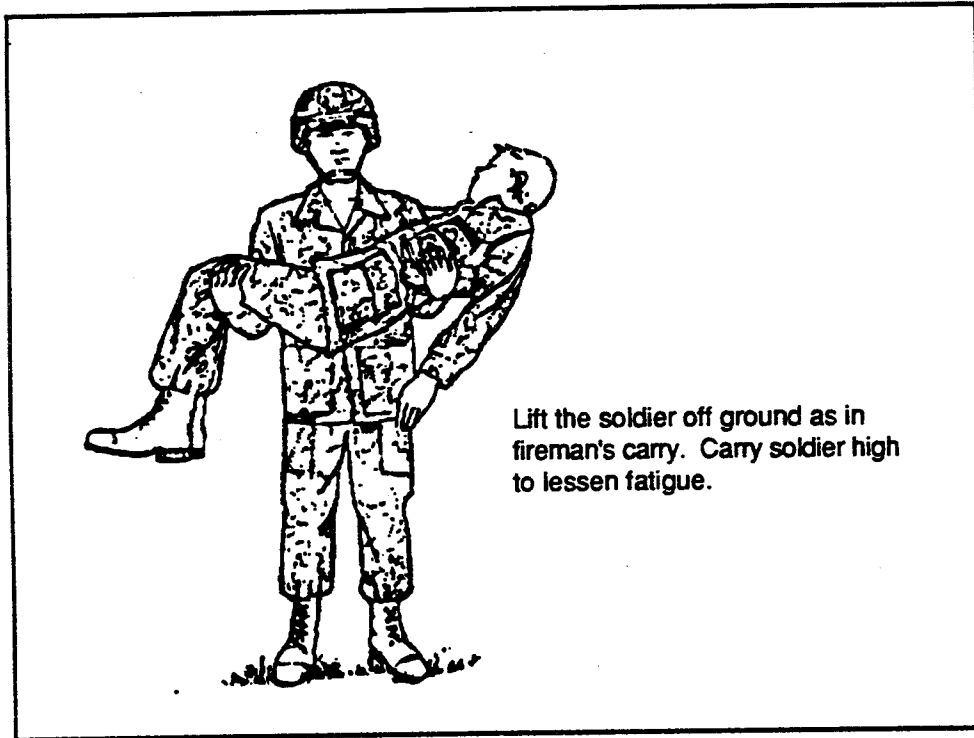
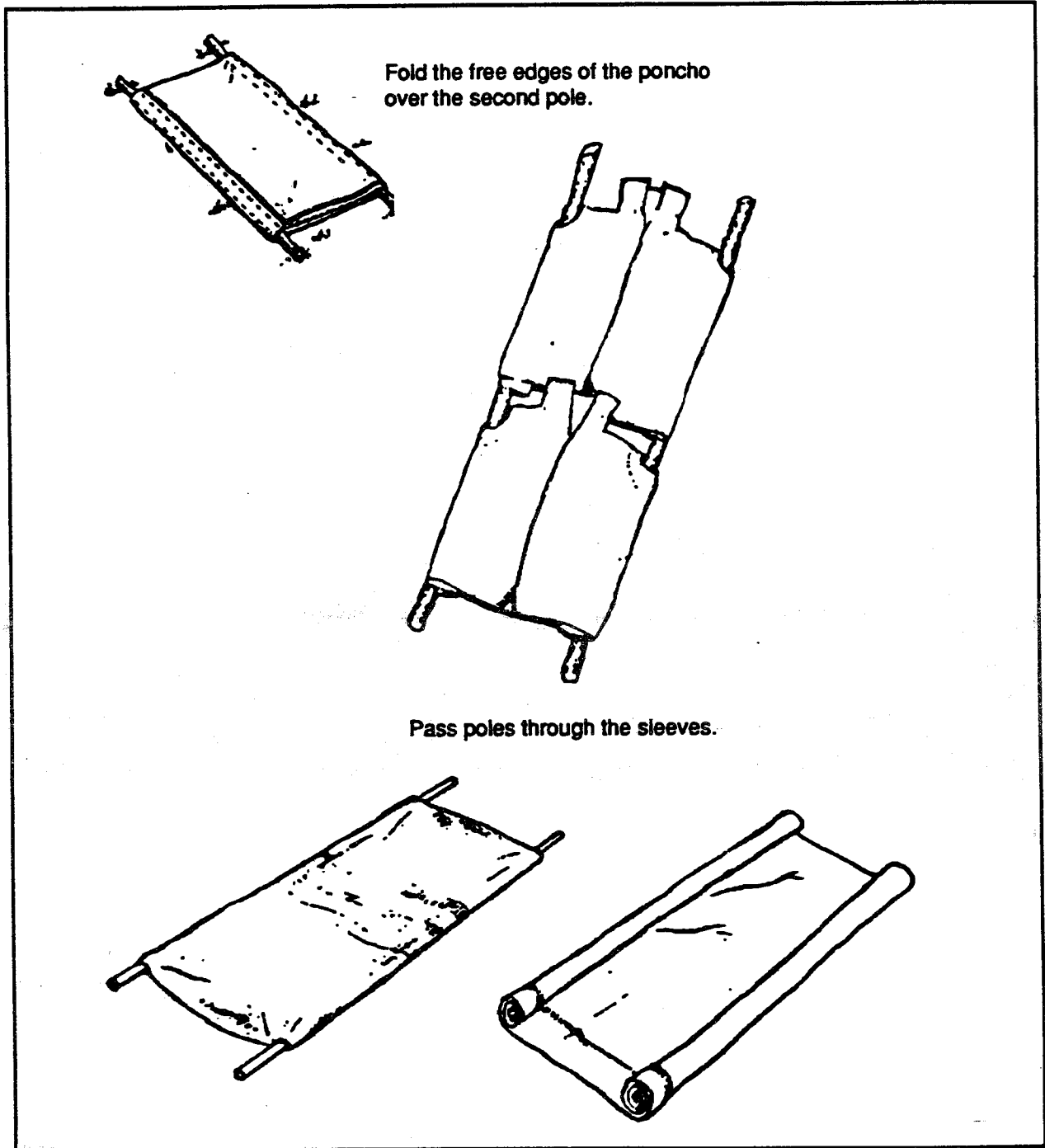

FIGURE 10
Different Types of Litters

pagka maglilipat ka ng pasyente

Pagka maglilipat ka ng pasyente na may mga sugat sa ulo

maingat

Dapt maging lubos na maingat ka

Pagka maglilipat ka ng pasyente na may mga sugat sa ulo, dapat magingat ka.

pagka hindi ka makagawa ng istretser

pasanin ang pasyente

pasanin mo ang pasyente

Pagka hindi ka makagawa ng istretser, pasanin mo ang pasyente

Gamitin ang pagpasan ng isang tao.

Tingnan ang larawan-halimbawa.

EXERCISE #8

Using words from the jumble box below, write the Tagalog equivalent of each English phrase or sentence on the lines provided. All of the Tagalog words needed to make up the phrases or sentences are included in the box. Some of them can be used more than once.

pumutol	kapote	dalawang poste	ng
patig	o	ibang kauring	materyal
mga	kamisadentro	gumamit	pagka
pababa	sakong burlap	ka	

a. Cut two poles

b. Use a poncho, fatigues, shirts, burlap sacks, or other similar materials.

c. When you go downhill.

EXERCISE #9 - CUMULATIVE

Listed below are six English sentences from Task #2. The Tagalog equivalent of each English sentence is started for you. Complete each Tagalog sentence in the space provided. Be prepared to discuss your answers in class.

Cut two poles about 9 feet long.

a. Pumutol ng dalawang poste na humigit kumulang sa _____
_____.

The poles must be strong enough for the weight of the casualty.

b. Dapat sapat ang tibay ng mga poste para sa _____
_____.

Use a poncho, fatigues, shirts, burlap sacks, or similar materials.

c. Gumamit ng kapote, mga patig, mga kamisadentro, _____
_____.

When you cannot make a litter, carry the casualty yourself.

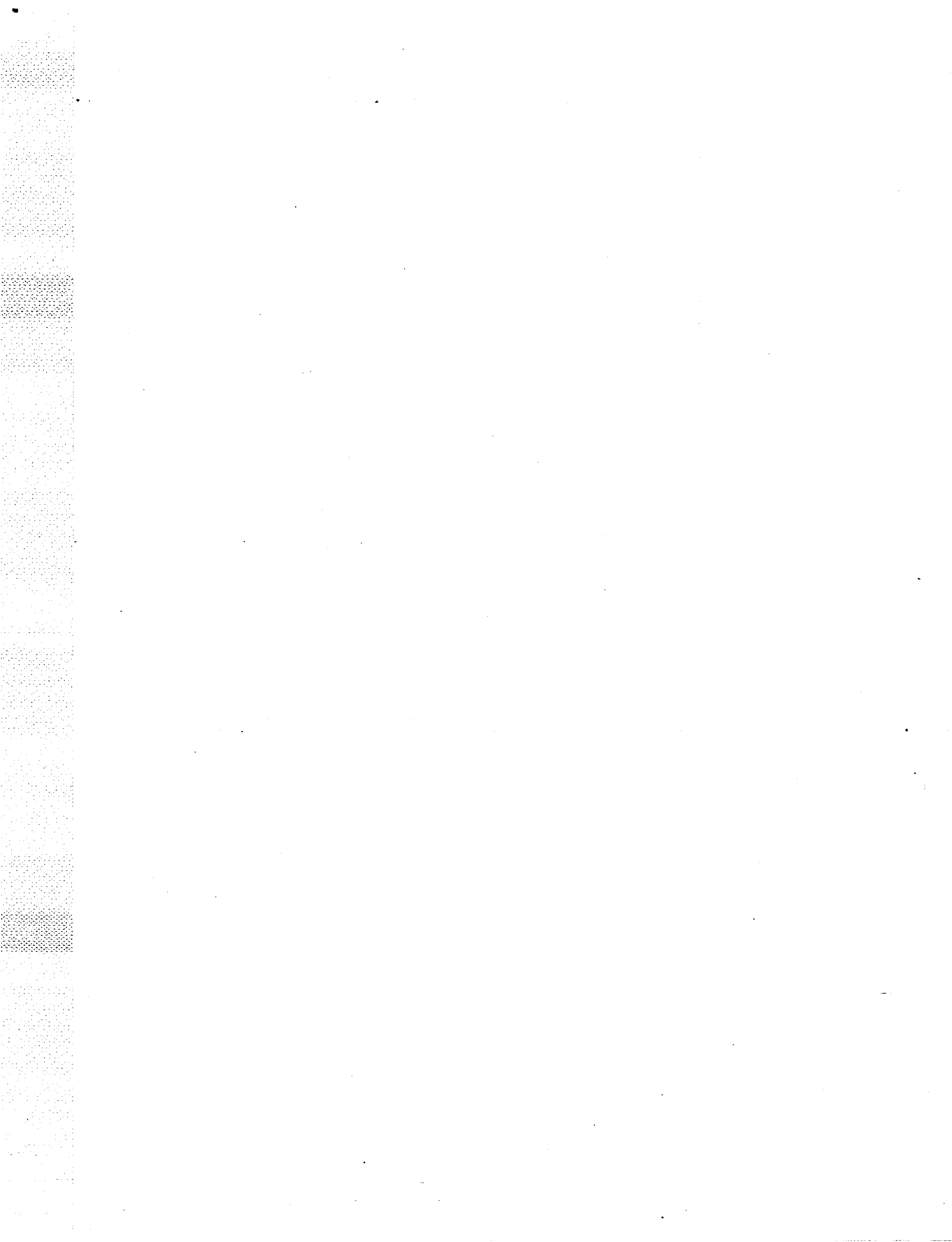
d. Pagka hindi ka makagawa ng istretser, _____
_____.

When you go downhill, a third person must be in front of the litter.

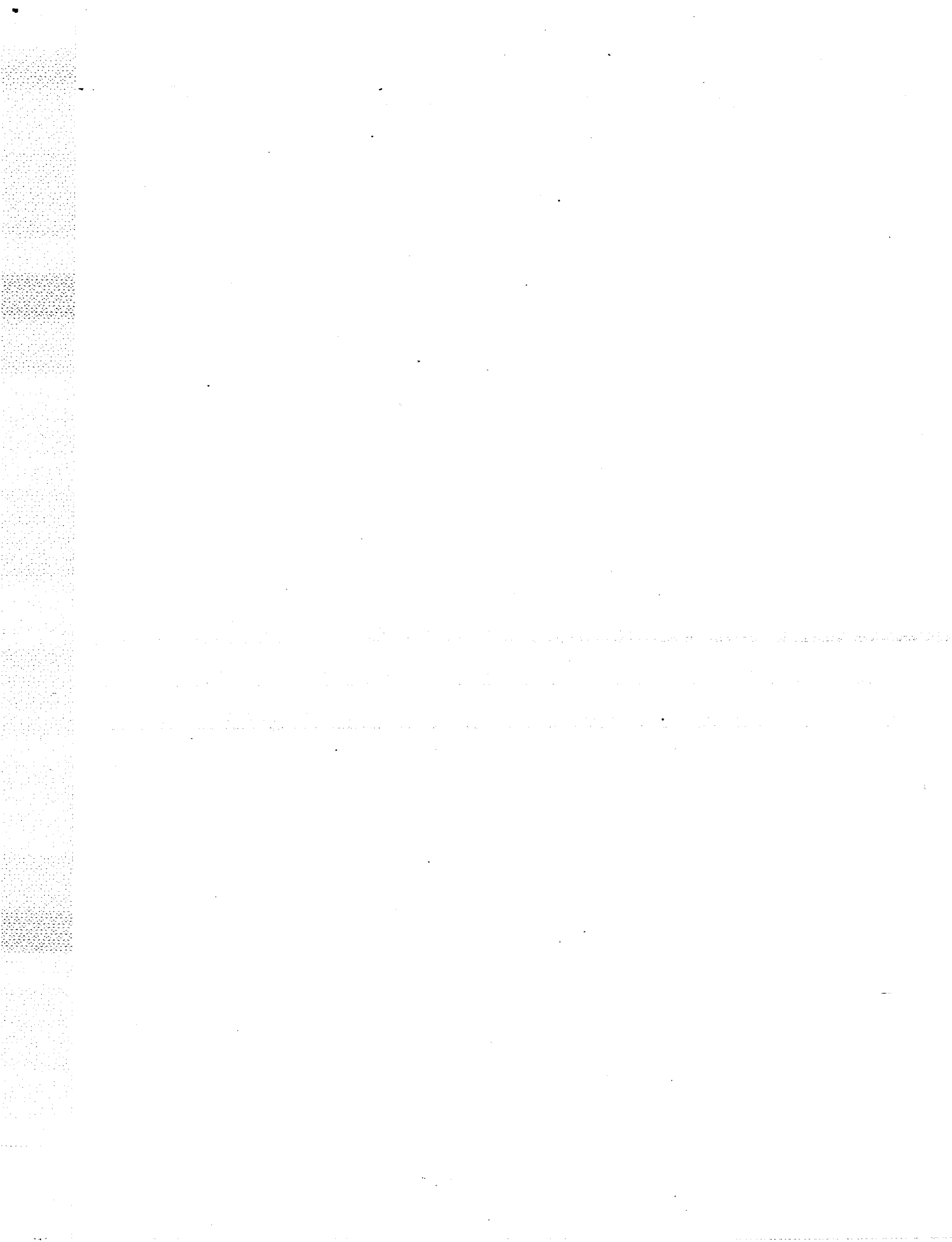
e. Pagka pababa ka, _____
_____.

When you transport a casualty with head wounds, you must be very careful.

f. Pagka maglilipat ka ng pasyente na may mga sugat sa ulo, _____
_____.

NOTES

CLASSROOM PRACTICE

EXERCISE #1

Look at the jumble boxes below. The boxes contain Tagalog phrases and sentences from Task #1. Use the words to form appropriate phrases and sentences from the task. Words in the box may be used more than once. The English phrase or sentence is above each box.

a. *Immediate - to save life or limb.*

bisig at paa	mga	
immediate	para iligtas	o
buhay	ang	

b. *Examples are airway obstruction; massive external bleeding; a sucking chest wound if patient has difficulty breathing; second- or third-degree burns on face or neck.*

kung	ay	dibdib	mukha
na	mga	ikatlong digri	bara
may	pagdurugo	paghinga	
malubhang leeg	daanan ng paghinga		
ikalawa	humihigop	sugat	mga halimbawa
sa pasyente	ang	paghinga	
paso	kahirapan		

c. *Delayed - less risk if treatment is delayed.*

paggamot	kaunti
ipagpapaliban	kung
panganib	ang delayed

d. *Examples are open chest wound; penetrating abdominal wound; severe eye injuries; fractures; other second- and third-degree burns not on face or neck.*

mukha	tagusang	leeg	bukas
na	paso		ibang
bali	sugat	hindi	ay
ikatlong digri	ang	malubhang	mga
dibdib	halimbawa		ikalawa
mata	sugat	sa	pinsala
	o	hindi	tiyan

EXERCISE #2

Look at the groups of Tagalog words below. Each group contains, in jumbled order, the Tagalog words of one of the sentences from Task #1. Write each Tagalog sentence and its English equivalent on the lines provided.

a. dalawang // ng // pagbukod-bukod // may // mga saligan

Tagalog: May dalawang mga saligan ng pagbukod-bukod

English: There are two principles of triage.

b. lamang // ang ibang bahagi ng katawan // at pagkatapos // unang // ang buhay // iligtas

Tagalog: Unang iligtas ang buhay; at pagkatapos lamang iligtas ang ibang bahagi ng katawan.

English: First save a life; only then save a limb.

c. malubhang // ay // buhay // at // pagdurugo // ang dalawang // sa // kahirapan sa paghinga // mga panganib // ang

Tagalog: Ang kahirapan sa paghinga at pagdurugo ay ang dalawang malubhang mga panganib sa buhay.

English: Asphyxia and hemorrhage are the two immediate threats to life.

d. ang pagbukod-bukod // ng // pagsuri // ng mga pasyente // simulan

Tagalog: Simulan ang pagbukod-bukod ng pagsuri ng mga pasyente.

English: Triage begins with a survey of casualties.

e. ang pinakamabuti // magawa // para sa // ay // ang layunin //
pinakamarami

Tagalog: Ang layunin ay magawa ang pinakamabuti para sa
pinakamarami.

English: The goal is to accomplish the greatest good for the
greatest number.

f. ay // buhayin // ang pinakamahalaga // ang pasyente

Tagalog: Ang pinakamahalaga ay buhayin ang pasyente.

English: The highest priority is to keep the casualty alive.

EXERCISE #3

Listed below are seven sentences from Task #1. Following each sentence is a question word in Tagalog. On the lines provided, form a question from each Tagalog sentence using the Tagalog question word.

- a. Ang pagbukod-bukod ay paghiwa-hiwalay ng mga pasyente para malaman kung sino ang unang magamot at mag-evacuate. (ano)

- b. Ang empasis ay nasa daanan ng paghinga, paghinga, pagpigil ng pagdurugo at paggamot nga pagkabigla. (ano)

- c. May apat na kategoriya ng pagbukod-bukod. (ano)

- d. Mga halimbawa ay si-malubhang nalaslas na mga sugat, mga bugbog, mga pilay, at di-malubhang sakit sa nerbiyos dala ng digmaan. (ano)

- e. Gamitin lamang itong kategoriya kung limitado ang kakayahan. (kailan)

- f. Mga halimbawa ay mga malubhang pinsala sa ulo at parang mamamatay; mga paso na higit sa walumpu't limang porsiyento ng katawan. (ano)

- g. Ang mga pasyente na di-malubha ang mga pinsala ay maaring tumulong sa pag-rekord ng paggamot, magbigay tulong sa mga kasong emergency at ipagtanggol ang lugar. (ano)
-

EXERCISE #4

Look at the list of Tagalog steps below. Each step is part of a procedure you have learned about in this lesson. The steps are out of order. Number them in the correct order. Be prepared to read the steps aloud.

- _____ a. Pagka hindi ka makagawa ng istretser, pasanin mo ang pasyente. Gamitin ang pagpasan ng isang tao.
- _____ b. Pagka pababa ka, dapat nasa harap ng istretser ang ikatlong tao. Dapat tukuran ng tao ang istretser.
- _____ c. Gumamit ng kapote, mga patig, mga kamisadentro, mga sakong burlap, o mga ibang kauring materyal.
- _____ d. Pumutol ng dalawang poste na humigit kumulang sa siyam na piye ang haba. Dapat sapat ang tibay ng mga poste para sa bigat ng pasyente.
- _____ e. Pagka maglilipat ka ng pasyente na may mga sugat sa ulo, dapat maging lubos na maingat ka.

EXERCISE #5

Listed below are seven Tagalog sentences from Task #2. Each sentence is missing one or two words or a phrase. Fill in the blanks with the correct Tagalog words. Be prepared to read aloud the complete Tagalog sentences and to give their English meanings.

- a. Tingnan ang mga _____.
- b. Tandaan: ang _____ ay laging namamahala.
- c. Dapat _____ ng tao ang istretser.
- d. Gamitin ang _____.
- e. Pagka hindi ka makagawa ng _____, pasanin mo ang pasyente..
- f. Pagka _____ ka ng pasyente na may mga sugat sa ulo, dapat lubos na maingat ka..
- g. Gumamit ng _____, mga patig, _____, _____, mga sakong burlap, o mga ibang kauring materyal.

SPEAKING PRACTICE

Question/Answer Session

TASK #1: Gawin ang pagbukod-bukod

1. Ano ang pagbukod-bukod?
2. Ilan saligan mayroon ang pagbukod-bukod?
3. Ano ang dalawang malubhang panganib sa buhay?
4. Ano ang unang ililligtas mo bago ang ibang bahagi ng katawan?
5. Paano sisimulan ang pagbukod-bukod?
6. Ano ang mga empasis nito?
7. Ano ang layunin ng pagbukod-bukod?
8. Ano ang pinakamahalaga sa pagbukod-bukod?
9. Ilan kategoriya mayroon ang pagbukod-bukod?
10. Ano ang mga halimbawa ng kategoriyang Immediate?
11. Ano ang mga halimbawa ng kategoriyang Delayed?
12. Ano ang mga halimbawa ng kategoriyang Minimal ?
13. Ano ang mga halimbawa ng kategoriyang Expectant?
14. Ano ang gagawin ng mga pasyente na di-malubha ang mga pinsala?

TASK #2: Maglipat ng Pasyente Sa Pamamgitan ng Pagpasan ng Isang Tao O Pagpasan ng Dalawang Tao O Pansamantalang Istretser.

15. Sino ang laging namamahala?
16. Ano ang gagamitin mo sa paggawa ng istretser?

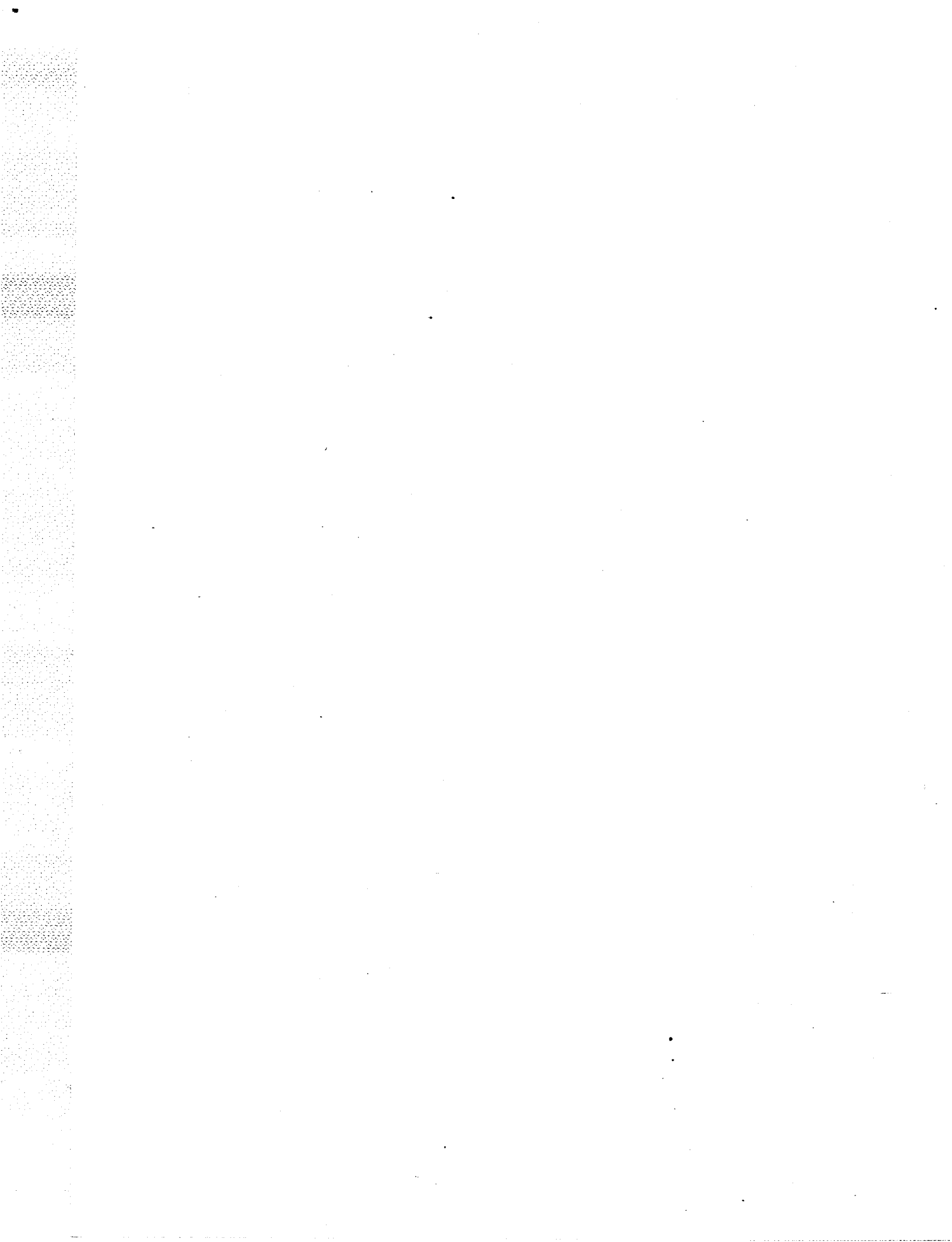
17. Gaano dapat katibay ang mga poste?
18. Pagka pababa ka, saan dapat ang ikatlong tao?
19. Ano ang dapat gawin ng ikatlong tao?
20. Pagka hindi ka makagawa ng istretser, ano ang gagawin mo?
21. Ano ang pagpasan ang iyong gagamitin?

TASK #1: Perform a Triage

1. What is triage?
2. How many principles of triage are there?
3. What are the two immediate threats to life?
4. What do you save before saving a limb?
5. How does triage begin?
6. What are the ABCs?
7. What is the goal of triage?
8. What is the highest priority of triage?
9. How many categories of triage are there?
10. What are examples of the immediate category?
11. What are examples of the delayed category?
12. What are examples of the minimal category?
13. What are examples of the expectant category?
14. What do casualties with minor injuries do?

**TASK #2: Transport Casualty Using One-Man Carry, Two-Man Carry, or
Improvised Litter**

15. Who is always in charge?
16. What do you use to make a litter?
17. How strong must the poles be?
18. When you go downhill, where must the third person be?
19. What must the third person do?
20. When you cannot make a litter, what do you do?
21. Which carry should you use?

GLOSSARY

English	Tagalog
85	walumpu't lima
a	ang; ng
abdominal wound	sugat sa tiyan
about (approximately)	humigit kumulang sa
(to) accomplish	magawa
airway	daanan ng paghinga
airway obstruction	bara sa daanan ng paghinga
alive (keep alive)	buhayin
always	lagi; laging
and	at
area	lugar
asphyxia	kahirapan sa paghinga
be (become)	maging
begin	simulan
body	katawan
brace	tukuran
breathing (n)	paghinga
buddy	kasama
burlap sacks	mga sakong burlap
burns	mga paso
by	ng
by means of	sa pamamagitan ng
can	maaari
cannot	hindi maaari
cannot make	hindi makagawa
careful	maingat
carry	ipasan
casualties	mga pasyente
casualty	pasyente
categories	(mga) kategoriya
category	kategoriya
chest wound	sugat sa dibdib
combat stress problems	sakit sa nerbiyos na dala ng digmaan
control (v)	pagpipigil

contusions
cut (v)
dying
defend
degree
delayed
determine
difficulty
downhill (go downhill)
due to
emergency cases
emphasis
(be) enough
(to) establish (to determine)
evacuation
examples
expectant
eye injuries
face
fatigues
feet (measurement)
first
for the
four
fractures
goal
greatest good
greatest number
has
head injuries
head wounds
help
hemorrhage (n)
highest priority
hope
if
illustrations
immediate
immediate threat
impending

mga bugbog
pumutol
mamamatay
ipagtanggol
digri
delayed
malaman
kahirapan
pababa
dala ng
mga kasong emergency
empasis
sapat
malaman
mag-evacuate
mga halimbawa
expectant
mga pinsala sa mata
mukha
mga patig
piye
una; unang; mauna
para sa
apat
mga bali
layunin
pinakamabuti
pinakamarami
may
mga pinsala sa ulo
sugat sa ulo
tumulong
pagdurugo
pinakamahalaga
pag-asa
kung
mga larawan-halimbawa
immediate
malubhang panganib
parang

improvised litter	pansamantalang istretser
in	sa
in charge	namamahala
(be) in front of the	nasa harap ng
in the head	sa ulo
injuries	mga pinsala
is delayed	ipagpapaliban
(to) keep alive	buhayin
lacerations (torn wounds)	nalaslas na mga sugat
less	kaunti
life	buhay
like (similar)	kauri
limb	mga bisig at paa
limited	limitado
litter	istretser
little	kaunti
long	haba
make	makagawa
massive	malubha
massive external bleeding	malubhang pagdurugo
materials	materyal
medic	doktor
minimal	minimal
minor	di-malubha
minor injuries	di-malubhang pinsala
more than	higit sa
must	dapat
neck	leeg
nine	siyam
not	hindi
of	ng
on	sa; nasa
one-man carry	pagpasan ng isang tao
only	lamang
open	bukas
or	o
other	iba; ibang
parts	bahagi
patient	pasyente
penetrating (adj)	tagusan; tagusang

percent	porsiyento
perform	gawin
person	tao
poles	poste
poncho	kapote
principles	mga saligan
priority	dapat maunang
problems	mga sakit
procedure	pamaraan
provide	magbigay
record	pag-rekord
recovery	paggaling
remember	tandaan
resources	kakayahan
risk	panganib
save	iligtas
second	ikalawa
see	tingnan
seems to be	parang
self	sarili
self-aid	magamot ng sarili
severe	malubha
shirts	mga kamisadentro
shock treatment	paggamot ng pagkabigla
should	dapat
signs	parang
similar	kauring
sorting (n)	paghiwa-hiwalay
sprains	mga pilay
strong	tibay
sucking chest wound	humihigop na sugat sa dibdib
surveying	pagsuri
that are	na
that has	na may
the	ang; ng
then	pagkatapos
there are	may
these	ito
third	ikatlo
this	ito

threat(s)
to (in order to)
transport (v)
treatment
treatment
triage
two
two-man carry
use (v)
using (by means of)
very careful
weight
when
who
whose
will transport
with
wounds
you

(mga) panganib
para; sa
maglipat
magamot
paggamot
pagbukod-bukod
dalawa
pagpasan ng dalawang tao
gumamit; gamitin
sa pamamagitan ng
lubos na maingat
bigat
pagka
sino
na
maglilipat
ng, sa
sugat
ka; mo

CRITICAL PHRASES

Always remember:

Begin triage by surveying the casualties.
Emphasis is on airway, breathing,
hemorrhage control and shock treatment.
The goal is to accomplish the greatest good
for the greatest number. The highest
priority is to keep the casualty alive.

Laging tandaan:

Simulan ang pagbukod-bukod
ng pagsuri ng mga
pasyente. Ang empasis ay
nasa daanan ng paghinga,
paghinga, pagpigil ng
pagdurugo at paggamot ng
pagkabigla. Ang layunin
ay magawa ang
pinakamabuti para sa
pinakamarami. Ang
pinakamahalaga ay buhayin
ang pasyente.

First save a life; only then save a limb.

Unang iligtas ang buhay; at
pagkatapos lamang iligtas
ang ibang bahagi ng
katawan

The medic is always in charge.

Laging namamahala ang
doktor.

The two serious threats to life are asphyxia and
hemorrhage.

Ang dalawang malubhang
panganib sa buhay ay
kahirapan sa paghinga at
pagdurugo.

There are two principles of triage:

May dalawang saligan ng
pagbukod-bukod: